

Enquesta de seguretat pública de Catalunya

Edició 2002

Departament de Justícia i Interior

**Generalitat
de Catalunya**

Índex de continguts

1	Presentació	5
2	Introducció	7
3	Descripció metodològica	9
3.1	Els àmbits d'estudi	9
3.2	Les unitats d'anàlisi i de mostreig	9
3.3	La realització de l'enquesta.....	13
3.4	La depuració del fitxer de dades	14
3.5	La ponderació dels resultats	14
3.6	El qüestionari.....	14
3.7	Els indicadors	17
3.8	Les col·laboracions.....	20

CAPÍTOL I. La victimització a Catalunya el 2001

1	L'extensió de la delinqüència	25
1.1	Les consideracions metodològiques de l'edició conjunta	25
1.2	Les dades globals de victimització.....	27
1.3	La delinqüència consumada i no consumada.....	28
1.4	Els sis àmbits de seguretat i els trenta-dos fets.....	30
1.5	Evolució 1998-2001.....	43
2	El cost de la delinqüència	45
2.1	El record de la delinqüència	45
2.2	El cost psicològic.....	47
2.3	Les molèsties	50
2.4	El cost econòmic	52
2.5	La recuperació dels béns robats	53
3	La delinqüència en el temps i en l'espai	55
3.1	La delinqüència i el temps.....	55
3.2	La delinqüència i el lloc	57
4	La denúncia	61
4.1	La denúncia dels fets consumats i no consumats	61
4.2	La denúncia en els sis àmbits	61
4.3	La denúncia dels trenta-dos fets	63
4.4	Evolució dels índexs de comunicació i de denúncia	64
4.5	La victimització i la denúncia.....	66
4.6	La denúncia i els serveis policials	67
4.7	L'avaluació del comportament denunciador	68
4.8	Quan no es denuncia	69
5	Les característiques de les víctimes	71
5.1	Les víctimes en el conjunt dels sis àmbits	75
5.2	Les víctimes en els sis àmbits de seguretat	75
6	L'extensió del vandalisme	77
7	Els incompliments familiars	79
8	Àmbit tecnològic	81

CAPÍTOL II. Els serveis policials a Catalunya

1	Els objectius de l'estudi	89
2	L'índex d'atenció policial	91
2.1	L'índex global	91
2.2	L'índex d'atenció policial, el servei policial i el tipus de contacte.....	91
2.3	L'índex d'atenció policial als territoris de desplegament.....	92
2.4	L'índex d'atenció policial a les set regions policials	95
2.5	Les característiques de les persones que contacten amb la policia.....	98
2.6	La comparació 1999-2001	101
3	Els contactes amb la policia	113
3.1	L'evolució 1999-2001	113
3.2	Els contactes als territoris de desplegament	114

3.3	Els contactes a les set regions policials	116
4	El motiu i el lloc de contacte	123
4.1	El motiu de contacte amb els serveis policials	123
4.2	El lloc de contacte amb els serveis policials	124
5	Les valoracions sobre la policia	127
5.1	La valoració dels qui han tingut contacte amb la policia	127
6	El prestigi de la professió policial	131
6.1	El prestigi de la professió en general.....	131
6.2	El prestigi dels serveis policials	133
6.3	El prestigi de la Policia de la Generalitat	135
7	La percepció de la policia principal.....	139
7.1	La percepció al territori de desplegament.....	139
7.2	La percepció a les regions policials	140
7.3	La percepció segons les característiques sociodemogràfiques	141
8	El desplegament de la PG-ME	143
8.1	El coneixement sobre el procés de desplegament.....	143
8.2	La valoració del desplegament de la PG-ME	144
8.3	L'assumpció del trànsit	144
9	La PG-ME al territori de desplegament	147
9.1	El telèfon d'emergències de la PG-ME.....	147
9.2	La ubicació del servei	148
9.3	La presència de la PG-ME.....	148

CAPÍTOL III. Valors, opinió i percepció de la seguretat a Catalunya

1	Introducció	153
2	La seguretat	157
2.1	La seguretat i altres valors.....	157
2.2	Seguretat <i>versus</i> llibertat	157
2.3	La seguretat ciutadana i l'estructura de la seguretat.....	158
3	Definició de problemes i seguretat.....	163
3.1	Valoració dels principals problemes a Catalunya	163
3.2	Evolució dels principals problemes.....	164
3.3	Avaluació del nivell de por davant unes situacions determinades	164
4	La seguretat al territori.....	167
4.1	El nivell de seguretat.....	167
4.2	L'evolució de la seguretat	167
4.3	Seguretat i turisme.....	168
5	Seguretat i disciplina en la mobilitat	169
6	La política de seguretat.....	171
7	La desigual construcció de la seguretat.....	173
7.1	El gènere.....	174
7.2	L'edat	177
7.3	El nivell d'ingressos i d'estudis	180
7.4	La situació professional	187
Annexos	193	
Índex de taules.....	193	
Índex extens de continguts	199	

1 Presentació

D'ençà l'aprovació de l'Estatut de Catalunya, el Govern de la Generalitat ha anat assumint responsabilitats en l'àmbit de la seguretat pública. Aquest conjunt de responsabilitats, que abasten els camps de la seguretat ciutadana, la seguretat viària i el trànsit, la seguretat privada, les emergències i la protecció civil i el joc i els espectacles, ha comportat la creació d'un sistema de seguretat pública propi que té per objectiu principal el desenvolupament de polítiques públiques adreçades a mantenir i millorar la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes del nostre país.

Per al desenvolupament de polítiques públiques de seguretat, però, són necessaris molts i variats instruments, que poden anar des de la creació i el desplegament d'un nou cos de policia a l'aprovació de plans específics per a la prevenció de determinats riscos. Però per dissenyar, executar i avaluar aquestes polítiques públiques és imprescindible disposar d'informació útil i rigorosa que doni suport en la presa de decisions. En aquest sentit, l'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya (ESPC) és una eina que es crea amb la voluntat de cobrir aquesta necessitat d'informació.

L'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya ha esdevingut en els darrers anys un referent a l'hora de conèixer els sentiments de seguretat/inseguretat dels ciutadans i de les ciutadanes de Catalunya, detectar les seves necessitats i demandes i avaluar les problemàtiques concretes, així com el servei que reben per part dels diferents operadors públics.

L'ESPC és també un exemple del que creiem que ha de ser la coordinació en l'actuació i prestació de serveis entre les diferents administracions a fi d'optimitzar els recursos públics. La tasca conjunta endegada enguany entre la Generalitat, l'Ajuntament de Barcelona i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona amb la finalitat d'integrar les enquestes de victimització respectives, respon al principi de cooperació i col·laboració entre diferents autoritats i administracions, que reforça el correcte funcionament del sistema de seguretat pública de Catalunya.

En aquest sentit, un projecte com el present és sempre una obra col·lectiva. A banda de les institucions esmentades, aquest no hauria estat possible sense l'assistència tècnica de l'Institut d'Estadística de Catalunya i la participació de la Fundació Bosch i Gimpera de la Universitat de Barcelona en les tasques d'anàlisi i explotació de les dades.

Només em queda desitjar-vos que el contingut d'aquest Informe sigui del vostre interès.

NÚRIA DE GISPERT I CATALÀ
CONSELLERA DE JUSTÍCIA I INTERIOR

2 Introducció

Des que la Generalitat va anunciar la realització de l'**Enquesta de seguretat pública de Catalunya** (ESPC) davant la Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana del Parlament de Catalunya a finals de 1998, se n'han dut a terme quatre edicions.

L'any 1999 se'n va fer una prova pilot adreçada a la població catalana de 16 o més anys, amb una mostra de 5.320 entrevistes distribuïdes de forma no proporcional. Un cop superada aquesta prova pilot de forma satisfactòria, l'ESPC es va integrar en el Pla estadístic de Catalunya, i iniciava un període de caràcter experimental durant el qual s'estan sotmetent a revisió tots els aspectes metodològics i de disseny de l'operació de cada edició (mostra, qüestionari, tipus d'entrevista, etc.) amb l'objectiu d'obtenir, al més aviat possible, un instrument d'estudi i anàlisi de la seguretat de caràcter estable que permeti construir una sèrie estadística rigorosa i fiable d'àmbit nacional, que enriqueixi el sistema d'informació en matèria de seguretat del nostre país i esdevingui una font complementària de les dades d'origen administratiu.

Així, sota la supervisió de l'Institut d'Estadística de Catalunya i en col·laboració amb la Universitat de Barcelona, l'any 2000 s'ha dut a terme la segona edició, basada en una mostra de 12.806 entrevistes, i la tercera edició, l'any 2001 basada en 12.617.

L'edició 2002 ha significat la confluència de l'**ESPC** amb l'Enquesta de Victimització de Barcelona (**EVB**) que des de 1984 impulsa l'Ajuntament de Barcelona i que, a partir de l'any 1989, es va estendre als municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Per fer possible aquesta activitat conjunta ha calgut homogeneïtzar els diversos aspectes metodològics de cadascuna. Així, en aquesta edició 2002 s'han realitzat 18.679 entrevistes en una única operació de camp, s'ha utilitzat un qüestionari comú i s'han adaptat els procediments de recollida de la informació al format d'enquesta telefònica assistida per ordinador. L'operació resultant ha estat integrada, també, al Pla estadístic de Catalunya i s'han mantingut les participacions de l'Institut d'Estadística de Catalunya i de la Universitat de Barcelona.

Sense cap mena de dubte, aquestes necessàries adaptacions metodològiques han repercutit en els resultats finals de l'estudi, tant pel que fa als indicadors habituals de l'ESPC com als corresponents a l'EVB. Malgrat això, la naturalesa experimental de la fase actual de l'ESPC facilita adaptacions d'aquesta mena amb l'agilitat suficient. Però, sobretot, el guany innegable en matèria d'estudis sobre la seguretat que representa la confluència d'ambdues enquestes ens fa ser optimistes. De fet, la valoració dels diferents organismes que han participat en aquesta experiència conjunta és altament positiva, conclusió que ha comportat la decisió de continuar en el futur la col·laboració iniciada en l'edició que teniu a les vostres mans.

Espero que els continguts d'aquest informe siguin prou interessants i que el lector ens disculparà la impossibilitat de comparar algunes dades amb les d'edicions anteriors fruit dels canvis metodològics que ha calgut introduir per facilitar aquesta operació conjunta.

ÀLEX BAS I VILAFRANCA
DIRECTOR DEL GABINET D'ESTUDIS DE LA SEGURETAT

3 Descripció metodològica

3.1 Els àmbits d'estudi

En la introducció de l'edició 2000¹ de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC) s'abordaven les dificultats que ha plantejat l'estudi de la delinqüència i l'aplicació i la utilitat de les diferents eines de mesura que s'han anat desenvolupant als països del nostre entorn, especialment les enquestes de victimització.

El present informe té per objecte la presentació de les dades recollides en l'edició 2002 de l'ESPC, però no és sobrer fer esment del marc en què s'han anat desenvolupant altres eines similars a aquesta i facilitar altres referències² al lector que hi estigui interessat.

Els àmbits d'estudi d'aquesta edició es divideixen en tres mòduls temàtics:

La victimització a Catalunya durant l'any 2001. Nombre d'experiències i tipus de victimització que ha sofert la població (contra el vehicle, contra l'habitatge principal, contra la segona residència, contra els comerços/negocis i els vehicles d'ús professional, contra els béns i els productes del camp, contra la seguretat personal, en l'ús d'Internet o els incompliments familiars). Denúncia i no-denúncia dels fets, motiu de la no-denúncia i valoració del tràmit de la denúncia i de l'atenció rebuda. Principals característiques sociodemogràfiques de les víctimes. En aquesta edició s'ha mantingut la distinció entre victimització i vandalització introduïda en l'edició 2000 per reflectir millor els fenòmens de baixa intensitat (les destrosses).

Els serveis policials a Catalunya. Contactes amb els diferents serveis policials, tipus de contacte, lloc i valoració. Prestigi de la professió policial, grau de coneixement i valoració global del desplegament de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i valoració genèrica de la PG-ME amb referència a diferents aspectes professionals.

L'opinió i els valors de la ciutadania en matèria de seguretat. Nivell i evolució de la seguretat durant el darrer any, nivell i evolució de la seguretat en el trànsit, autoposicionament de les persones entrevistades en relació amb determinats valors i els sentiments d'inseguretat amb referència a determinades situacions o col·lectius.

3.2 Les unitats d'anàlisi i de mostreig

La metodologia de la tècnica d'enquesta es fonamenta en una mostra que garanteix una representativitat suficient per inferir els resultats en la població total. La grandària habitual de la mostra de les diferents edicions de l'ESPC té en compte dues consideracions. En primer

¹ Els informes de les edicions anteriors de l'ESPC es poden consultar íntegrament al web del Departament de Justícia i Interior (www.gencat.net/dji).

² Sobre les diferents maneres d'abordar el mesurament de la delinqüència, vegeu l'obra de López Rey, *Introducció a la criminologia*. Madrid: Instituto de Criminología, 1981; els diferents informes de l'Enquesta de victimització de Barcelona de Juli Sabaté, Josep Maria Aragay i Elisabeth Torrelles; o també, de Garrido, V.; Stangeland, P. i Redondo S. *Principios de criminología*. València: Tirant lo Blanch, 1999. També queden reflectides aquestes qüestions a Luque i Reina, E. *Les víctimes del delictes*. (Col·lecció "Justícia i Societat"; núm. 20). Barcelona: Generalitat de Catalunya; pàg. 15 a 34.

lloc, l'objecte d'estudi està constituït per vuit grans àmbits de seguretat que emmarquen l'activitat delictiva: vehicles, habitatges, segones residències, establiments i vehicles d'ús professional, béns i productes del camp, seguretat personal, àmbit tecnològic i, finalment, incompliments familiars.

En segon lloc, l'objectiu d'aquesta recerca és fer les anàlisis d'acord amb diferents àmbits territorials, totes amb un marge d'error no superior al $\pm 5\%$. L'estratègia metodològica de l'Enquesta reconeix que la delinqüència i la seguretat ciutadana tenen una clara dimensió territorial, a partir de la hipòtesi que la desigual producció i distribució de la delinqüència i la inseguretat sol anar associada a les diferències socials i de localització espacial.

En aquest sentit, s'ha considerat com l'univers objecte d'anàlisi la població de 16 anys i més que resideix al territori de Catalunya.

El mètode de recollida d'informació es realitza mitjançant el número de telèfon; per tant, aquest és considerat com la unitat primària de mostreig, on cada número de telèfon identifica una llar. El marc de llista s'ha obtingut d'un directori de números de telèfon localitzats a l'àmbit municipal i amb un grau de cobertura que supera el 90%. L'extracció de números de telèfon ha estat realitzada aleatòriament dins de cada un dels estrats territorials definits en el disseny de la mostra.

La unitat final de mostreig és l'individu de la llar que se selecciona de manera aleatòria un cop es coneix la grandària i composició de la llar.

Cal destacar que l'univers estadístic està limitat pel mètode de treball de camp, atès que no es pot comptar amb el total de la població resident al territori, sinó amb tota aquella població que resideix en un habitatge que disposa de telèfon fix. Encara que el 5,6%³ de les llars catalanes no disposen de telèfon fix, el biaix que aquest fet pot introduir a la mostra no s'ha considerat rellevant quant a la repercussió general de resultats.

3.2.1 Població investigada

Totes les dades que s'obtenen fan referència a la població de 16 anys o més que resideix al territori de Catalunya.

Àmbit geogràfic

L'àmbit geogràfic es constitueix per a tot el territori de Catalunya, amb significativitat estadística a diferents nivells territorials: Catalunya, 7 regions policials, 20 àrees bàsiques policials (ABP) de la Regió Policial Metropolitana i, finalment, el municipi de Barcelona i els 10 districtes que l'integren.

Àmbit temporal

L'edició 2002 de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya fa referència a fets ocorreguts durant l'any 2001 i a les opinions recollides en el transcurs del treball de camp (de gener a març de 2002).

³ Dades de l'*Encuesta continua de presupuestos familiares*, any 1999

3.2.2 Disseny de la mostra

Tipus de mostreig

La necessitat d'obtenir representativitat estadística per a diferents àmbits territorials i la peculiar distribució de la població de Catalunya, han fet que s'hagi adoptat un disseny mostral estratificat no proporcional segons àmbits territorials. Aquest disseny implica haver de ponderar les entrevistes realitzades per tal de compensar les diferents probabilitats de selecció de les llars d'acord amb l'estrat territorial al qual pertanyen.

D'altra banda, per l'experiència recollida en edicions anteriors i tal com ja es va fer l'any 2001, s'han establert quotes per sexe i estrat d'edat dins de cada una de les zones o estrats territorials per tal d'evitar el fort biaix que produeixen les enquestes telefòniques cap a un perfil d'entrevistats de gent gran i de sexe femení, ja que, en termes generals, aquests col·lectius tenen una major probabilitat de ser localitzats a la llar durant les hores en què es realitza l'enquesta. Aquestes quotes s'han calculat de manera proporcional a la població, segons les dades de l'Estadística de població de 1996, per tal de facilitar la ponderació posterior.

Els estrats d'edat definits han estat els següents: de 16 a 29 anys, de 30 a 44 anys, de 45 a 64 anys i, finalment, de 65 anys en endavant.

Grandària de la mostra i fiabilitat

La grandària de la mostra està fortament determinada per l'elevat nombre d'estrats territorials dels quals es volen obtenir resultats amb un cert grau de fiabilitat. Així doncs, la grandària de la mostra es va fixar en un inici en 18.367 entrevistes.

En cap cas s'ha superat un nivell d'error de $\pm 5\%$ per àmbit territorial, amb un nivell de confiança d'un 95% i tenint en compte que a partir de la informació d'edicions anteriors de l'ESPC s'ha utilitzat per al càlcul de la variança una $p=0,20$ i una $q=0,80$.

Val a dir, però, que el nombre final d'enquestes realitzades ha superat la grandària establerta en un primer moment. D'aquesta manera, la grandària mostral final ha estat de 18.679 entrevistes, és a dir, 300 més de les previstes inicialment.

Les taules següents mostren la distribució final entre estrats així com el nivell d'error associat a cadascun d'ells. Es pot observar que, atesa l'elevada grandària mostral, el nivell d'error per al total de Catalunya és molt petit, $\pm 0,69\%$, la qual cosa indica que per al total de Catalunya el nivell de fiabilitat de l'enquesta és molt elevat.

Regions policials	mostra	error
Tot Catalunya	18.679	$\pm 0,69$
Regió Policial de Girona	451	$\pm 3,69$
Regió Policial del Pirineu Occidental	465	$\pm 3,62$
Regió Policial Central	450	$\pm 3,69$
Regió Policial de Ponent	481	$\pm 3,57$
Regió Policial del Camp de Tarragona	502	$\pm 3,50$
Regió Policial de les Terres de l'Ebre	487	$\pm 3,55$
Regió Policial Metropolitana	15.843	$\pm 0,91$

	mostra	error
Tot Catalunya	18.679	±0,69
ABP l'Hospitalet de Llobregat	630	±3,12
ABP Badalona – Sant Adrià de Besòs	740	±2,88
ABP Santa Coloma de Gramenet	605	±3,18
El Vallès Occidental - Sabadell	327	±4,31
El Vallès Occidental - Terrassa	327	±4,31
El Vallès Occidental - Cerdanyola del Vallès	596	±3,20
El Vallès Occidental - Rubí	406	±3,88
ABP Cornellà de Llobregat	393	±3,94
ABPGavà	511	±3,46
ABPEsplugues de Llobregat	417	±3,82
ABP Martorell	351	±4,17
ABP el Prat de Llobregat	377	±4,02
ABP Sant Boi de Llobregat	457	±3,66
ABP Sant Feliu de Llobregat	537	±3,38
ABP Granollers	325	±4,34
ABP Mollet del Vallès	325	±4,34
ABP Mataró	332	±4,30
ABP Arenys de Mar	327	±4,33
ABP Premià de Mar	354	±4,16
L'Alt Penedès i el Garraf	831	±2,71
Municipi de Barcelona	6.675	±1,01
Districte de Ciutat Vella	673	±3,01
Districte de l'Eixample	664	±3,04
Districte de Sants-Montjuïc	666	±3,03
Districte de les Corts	666	±3,02
Districte de Sarrià-Sant Gervasi	676	±3,01
Districte de Gràcia	664	±3,03
Districte d'Horta-Guinardó	663	±3,04
Districte de Nou Barris	667	±3,03
Districte de Sant Andreu	666	±3,03
Districte de Sant Martí	670	±3,02
Total Regió Metropolitana	15.843	±0,91

Convé assenyalar que aquesta distribució mostral concentrada en la Regió Policial Metropolitana és el resultat de compatibilitzar el disseny de mostra de les dues operacions – l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya (ESPC) i l'Enquesta de victimització de Barcelona (EVB)– que en aquesta edició s'han realitzat conjuntament. D'aquesta manera, a partir de la condició inicial d'obtenir resultats dels diferents estrats territorials amb un marge d'error mai superior al $\pm 5\%$ (per mantenir la continuïtat de la sèrie de l'ESPC), s'ha incrementat la mostra dels estrats territorials de coincidència amb l'EVB amb l'objectiu d'aproximar la mostra global d'aquesta edició al volum de la mostra de les edicions anteriors de l'EVB.

3.2.3 Substitucions

Com ja s'ha dit, les unitats de primera etapa han estat les llars i les unitats finals els individus, de manera que dins de cada llar només s'ha seleccionat un individu. En aquest sentit, cal esmentar que no s'ha permès la substitució per cap altre individu de la mateixa llar si no hi era en el moment de la trucada. Al contrari, s'ha insistit en la localització

d'aquesta persona durant un període de temps considerable, i en cas d'impossibilitat d'entrevistar-la per algun motiu d'incompatibilitat horària o perquè ella mateixa s'hi hagi negat, aquesta llar ha estat substituïda per una altra.

3.3 La realització de l'enquesta

3.3.1 Mètode

El mètode utilitzat per a la recollida d'informació ha estat el sistema CATI, és a dir, enquesta telefònica assistida per ordinador. El sistema CATI permet la implementació d'un nombre molt elevat de filtres que són necessaris en una enquesta d'aquestes dimensions i complexitat. Així doncs, la gestió del qüestionari se simplifica de manera molt considerable.

El treball de camp ha estat realitzat per una empresa especialitzada en el sector, la qual ha rebut la informació i la formació adequada per poder realitzar una enquesta d'aquesta magnitud i en tot moment ha estat sota la supervisió del personal de l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), del Gabinet d'Estudis de la Seguretat del Departament de Justícia i Interior i de l'Equip investigador de la Universitat de Barcelona.

3.3.2 Organització del treball de camp

El treball de camp es va organitzar conjuntament entre l'empresa que realitzava les trucades, l'IDESCAT, el Gabinet d'Estudis de la Seguretat i l'Equip investigador de la Universitat de Barcelona, i el període de realització d'aquest treball ha estat des del 14 de gener fins al 22 de març del 2002. Per tal de validar el qüestionari i la seva gestió, es va dur a terme, durant el mes de desembre de 2001, una prova pilot de 100 enquestes.

D'altra banda, abans de començar l'operació de camp, es van realitzar les oportunes sessions formatives als enquestadors.

Durant el transcurs de l'enquesta s'han realitzat una sèrie de controls dirigits tant al personal enquestador com a la gestió de l'operació:

- Control del personal enquestador: s'han realitzat escoltes diàries de les enquestes fetes per tal de detectar possibles biaixos introduïts pels enquestadors o fruit de la incomprensió del qüestionari per part de les persones enquestades. Periòdicament s'han elaborat una sèrie de circulars dirigides als enquestadors per tal de corregir aquests possibles biaixos donant-los noves instruccions o fent-los memòria d'algunes ja comentades en les sessions formatives.
- Informes sobre el temps mitjà per entrevista: s'ha dut un control sobre el temps global de durada de l'entrevista, desglossat pels diferents mòduls que formen l'enquesta.
- Informes de quotes per estrats territorials: al finalitzar el dia es comprovaven les quotes de sexe i estrat d'edat que s'havien anat omplint de cada estrat territorial per tal de confirmar que no s'havia produït cap fenomen no aleatori en la selecció de llars.

- Informes d'incidències: els entrevistadors han recollit les incidències de diversos tipus que s'han produït durant l'entrevista per tal de fer els canvis oportuns en el registre corresponent.

3.4 La depuració del fitxer de dades

El procés de detecció d'errors a la base de dades s'ha realitzat, d'una banda, parcialment, mentre es duia a terme el treball de camp amb el lliurament de fitxers temporals de registres, i també mitjançant una depuració final exhaustiva de tota la base de dades.

La depuració ha fet especial èmfasi en la recerca d'incongruències internes de les respostes, així com la recerca de valors estranys i/o incorrectes. Això ha permès de retrucar les persones entrevistades en cas de dubte.

3.5 La ponderació dels resultats

Per tal de redreçar la no-proporcionalitat del disseny mostral i garantir la representativitat dels resultats obtinguts al conjunt de Catalunya, així com per als diferents àmbits territorials de segon nivell (regions policials...), s'ha aplicat un pes a cada un dels registres de la base de dades. Els pesos han estat construïts tenint en compte les variables d'estrat territorial, sexe i estrat d'edat. D'altra banda, també s'han construït els factors d'elevació, proporcionals als pesos, per tal d'elevat els resultats de l'enquesta a nombres absoluts poblacionals. En ambdós casos la referència ha estat l'Estadística de població de 1996 (darrer cens disponible en el moment de finalitzar el treball de camp).

3.6 El qüestionari

El qüestionari d'aquesta edició ha mantingut el disseny suficientment àgil de l'anterior edició per poder abordar els tres àmbits que són objecte d'estudi: (1) l'extensió de la delinqüència, (2) els serveis policials i (3) la percepció de la seguretat dins uns paràmetres raonables pel que fa a la durada de l'entrevista i la comprensió de les preguntes.⁴

Convé destacar que la realització conjunta de l'ESPC i l'EVB ha comportat la homogeneïtzació del qüestionari. En aquest sentit, en l'apartat introductori del Capítol I se'n detallen les modificacions.

El disseny precodificat del qüestionari en facilita el posterior tractament informàtic. La majoria de preguntes són tancades per augmentar la possibilitat de codificació. D'altra banda, sempre que és possible, les qüestions es formulen per obtenir respostes de valoració

⁴ La durada mitjana de les entrevistes de l'edició 2001 de l'ESPC va ser de 18 minuts i mig, dels quals al voltant de 14 corresponen a l'administració del qüestionari en sentit estricte. En l'edició 2002, la durada mitjana de les entrevistes ha estat de 14 minuts, dels quals gairebé 13 han correspost al qüestionari.

quantitativa (amb l'important avantatge de permetre anàlisis més complexes). L'estructura del primer dels àmbits, el que es refereix a l'extensió de la delinqüència, s'estructura en sis grans grups de tipologies delictives: (1) delictes contra els vehicles, (2) delictes contra l'habitatge principal, (3) delictes contra les segones residències, (4) delictes contra els comerços (5) delictes contra l'economia agrària i (6) delictes contra la seguretat personal. Convé fer referència al bloc introduït a l'edició 2000 sobre (7) els incompliments de les obligacions familiars i el que es va introduir en l'edició 2001 sobre (8) l'ús d'Internet.

Aquests àmbits delimiten la següent llista de trenta-dos fets delictius (cinc menys que en l'edició anterior) i set comportaments vandàlics, les destrosses (s'hi han afegit les destrosses als establiments), que constitueixen les corresponents agressions que la població pot definir i ubicar fàcilment:

1. Fets contra els vehicles d'ús privat
 - 1.1. robatori del cotxe
 - 1.2. robatori de la moto
 - 1.3. robatori de la bicicleta
 - 1.4. robatori d'algun altre vehicle
 - 1.5. robatori d'objectes del vehicle
 - 1.6. robatori d'accessoris del vehicle
 - 1.7. intent de robatori del vehicle
2. Fets contra l'habitatge principal
 - 2.1. robatori a l'habitatge principal
 - 2.2. intent de robatori a l'habitatge principal
3. Fets contra les segones residències
 - 3.1. robatori a la segona residència
 - 3.2. intent de robatori a la segona residència
4. Fets contra els comerços o negocis
 - 4.1. robatori al comerç
 - 4.2. intent de robatori al comerç
 - 4.3. atracament al comerç
 - 4.4. intent d'atracament al comerç
 - 4.5. robatori de vehicle d'ús professional
 - 4.6. intent de robatori de vehicle d'ús professional
5. Fets contra els béns i productes del camp
 - 5.1. robatori de maquinària agrícola
 - 5.2. intent de robatori de maquinària agrícola
 - 5.3. robatori de bestiar
 - 5.4. intent de robatori de bestiar
 - 5.5. robatori de productes del camp
 - 5.6. intent de robatori de productes del camp

6. Fets contra la seguretat personal
 - 6.1. robatori de bossa o cartera
 - 6.2. intent de robatori de bossa o cartera
 - 6.3. estrebada
 - 6.4. intent d'estrebada
 - 6.5. atracament
 - 6.6. intent d'atracament
 - 6.7. agressions físiques
 - 6.8. intent d'agressió física
 - 6.9. amenaces

Al marge d'aquestes sis tipologies esmentades, s'ha constituït una altra tipologia anomenada *vandalització*, que està conformada pels comportaments següents:

- La vandalització
 - destrucció d'objectes o accessoris del vehicle d'ús privat
 - destrucció a l'habitatge habitual
 - destrucció a la segona residència
 - destrucció a l'establiment
 - destrucció d'objectes o accessoris del vehicle d'ús professional
 - destrucció de productes del camp
 - destrucció de maquinària agrícola

Els dos àmbits addicionals recullen els fets següents:

7. Els incompliments familiars
 - 7.1. impagament de pensions
8. Fets contra la seguretat en l'àmbit tecnològic
 - 8.1. accés als fitxers sense autorització
 - 8.2. estafes en l'adquisició d'algun producte mitjançant Internet
 - 8.3. assetjament per mitjà del correu electrònic
 - 8.4. divulgació de dades personals sense autorització
 - 8.5. introducció de virus informàtics

La segona part del qüestionari està dedicada a mesurar el nombre de contactes de la població catalana amb els serveis policials al llarg de l'any anterior i determinar-ne algunes característiques: tipus de contacte, lloc de contacte, motiu i valoració.

La tercera part del qüestionari, dedicada a recollir l'opinió i els valors de la població amb relació a la seguretat, ha estat administrada de manera aleatòria a quatre subgrups de la mostra. En canvi, la part dedicada a victimització s'ha administrat a la totalitat de la mostra (18.679 entrevistes) i la corresponent als contactes amb els serveis policials s'ha administrat

en 13.187 ocasions amb una distribució territorial que s'ajusta als requeriments inicials esmentats en la descripció de la mostra (no més del $\pm 5\%$ de marge d'error als diferents estrats territorials).

3.7 Els indicadors

3.7.1 Els índexs de mesura de la delinqüència

L'objectiu bàsic de la primera part de l'Enquesta és la mesura de l'extensió i les característiques de la delinqüència. Correspon, doncs, quantificar el nombre de víctimes i la quantitat de fets delictius que es van produir durant el 2001 a Catalunya. El qüestionari ha de permetre determinar no només quants entrevistats han estat víctimes d'un dels trenta-dos fets estudiats (i agrupats en sis grups de fets), sinó també la quantitat de fets que han patit.

D'altra banda, es comptabilitzen les destrosses relacionades amb els béns objecte d'estudi, amb el benentès que són altres agressions fàcilment definibles i comptabilitzables pels entrevistats (el llenguatge contemporani ha encunyat una expressió que en resulta ben descriptiva: el *vandalisme*).

En tercer lloc, interessa la descripció i l'anàlisi de les pautes de distribució temporal de l'activitat delictiva, així com el seu cost econòmic i psicològic i les molèsties que se'n deriven.

També s'estudia el comportament denunciador, i es proposa una definició criminològica de les víctimes.

En darrer lloc, l'anàlisi territorial incorpora indicadors específicament espacials de l'activitat delictiva.

Amb aquestes finalitats, s'han establert els índexs de mesura que es descriuen a continuació.

3.7.1.1 La mesura de l'extensió de la delinqüència

Pel que fa a l'extensió de la delinqüència, s'analitzarà l'activitat delictiva en tres nivells: (1) a nivell global, en què estan inclosos els trenta-dos fets delictius que s'estudien; (2) per a cada una de les sis tipologies delictives,⁵ i (3) per a cada un dels trenta-dos fets delictius.

L'extensió de la delinqüència es quantificarà mitjançant els següents índexs o taxes:

- a) Índexs de victimització. Són els principals indicadors de l'Enquesta i es calculen posant en relació els entrevistats víctimes amb el total d'entrevistats.⁶
- b) Índexs de risc. L'estudi de les sis grans tipologies delictives permet una precisió analítica: en quatre dels sis àmbits (vehICLES, segona residència, comerços i béns i productes del camp) l'abast de la delinqüència es calcula també en amb relació als seus propietaris, que són les úniques persones que en poden ser víctimes⁷.

⁵ VehICLES, habitatges, segones residències, comerços, béns i productes del camp i seguretat personal.

⁶ Índex de victimització = (víctimes /entrevistats) x 100

⁷ Índex de risc = (víctimes /propietaris) x 100

- c) Ràtios de multivictimització. Posen en relació els fets delictius amb les víctimes: són útils per calcular el nombre de fets delictius que han patit els catalans.⁸
- d) Índexs de fets delictius. Relacionen el nombre de fets amb el total d'entrevistats i permeten conèixer el nombre de fets per cada 100 habitants. És un indicador que relaciona l'índex de victimització amb la ràtio de multivictimització i dóna idea de l'extensió de la delinqüència, si a cada víctima li correspongués un sol fet.⁹

3.7.1.2 La mesura de l'extensió del vandalisme

El vandalisme s'analitzarà globalment i també pel que fa a cadascun dels set fets qualificats de *destrosses* que el conformen. Amb aquest fi, s'utilitzaran els dos indicadors següents:

- a) Índexs de vandalisme. Relacionen el nombre d'entrevistats víctimes de destrosses amb el total d'entrevistats.
- b) Índexs de fets vandàlics. Relacionen el nombre de fets vandàlics amb el total d'entrevistats.

3.7.1.3 L'anàlisi del cost de la delinqüència

S'han establert els quatre indicadors següents:

- a) Índex de record de la delinqüència. Relaciona les persones que mantenen espontàniament el record de la victimització amb el total dels entrevistats víctimes.
- b) Cost psicològic de la delinqüència. Aquest indicador quantitatiu de l'impacte psicològic es mou en una escala de 0 (mínim impacte) a 10 (màxim impacte psicològic).
- c) Cost econòmic de la delinqüència. L'indicador és el càlcul mitjà dels diners robats o perduts a causa de la delinqüència.
- d) Índex de molèsties associades a la delinqüència. S'estudia també només en l'aspecte quantitatiu. L'indicador de les molèsties patides per les víctimes és l'avaluació mitjana en l'escala de 0 (cap molèstia) a 10 (màxim nivell de molèstia).

3.7.1.4 L'anàlisi de la delinqüència en l'espai i en el temps

Pel que fa a les característiques de l'activitat delictiva, se n'aborden dues dimensions: l'espacial i la temporal.

- a) El mapa delictiu. És el recompte dels fets delictius i les destrosses que han passat a cada una de les unitats territorials significatives de l'Enquesta: les set regions policials i les vint zones derivades de les àrees bàsiques policials.
- b) Els índexs de localització. Estableixen la relació entre els fets delictius i les destrosses que s'han produït a cada una de les unitats territorials i el nombre d'entrevistes que s'hi han fet (proporcional a la seva població).
- c) Els horaris de la delinqüència. Agregats en quatre moments: matí, migdia, tarda i nit-matinada.
- d) El calendari de la delinqüència. Presenta la distribució mensual de l'activitat delictiva.

⁸ *Ràtio de multivictimització = fets /víctimes*

⁹ *Índex de fets delictius = (fets /entrevistats) x 100*

Aquest índex, el denominen de diferents maneres els diferents autors. Sabaté, Aragay i Torrelles el denominen *índex delictiu equivalent*. Els autors que participen en la International Crime Victimization Survey el denominen *índex d'incidència*.

3.7.1.5 L'estudi de les denúncies

Els principals indicadors que permeten indagar sobre el fet de la denúncia són:

- a) Els índexs de comunicació dels fets victimitzadors. És el percentatge de víctimes que han comunicat aquests fets a qualsevol dels serveis policials que operen a Catalunya. És a dir, posa en relació les víctimes que ho han comunicat amb el total de víctimes.
- b) Els índexs de denúncia. Percentatge de persones víctimes que manifesten haver signat un document escrit de denúncia, ja sigui davant la policia ja sigui directament al jutjat.

3.7.1.6 L'estudi de les víctimes

- a) La definició criminològica de la víctima. Es tracta de relacionar la victimització amb les variables independents més rellevants: l'edat i el gènere, el nivell de renda i l'estatus, la situació professional i l'ocupació, així com el nivell d'estudis.
- b) La recuperació. Percentatge de víctimes que recupera els béns robats.

3.7.1.7 La mesura dels incompliments familiars

Ja s'ha esmentat que aquest mòdul experimental rebrà un tractament separat de la resta de fets. L'apartat que analitza els incompliments familiars ho fa d'una manera àmplia, atès que en mesura l'extensió, el cost, la informació referent a la comunicació i signatura de la denúncia, i, finalment, estableix un perfil de les característiques de les víctimes d'aquest tipus de fet. Per dur a terme el seu estudi, s'utilitzaran alguns dels índexs que ja s'han comentat als paràgrafs precedents.

3.7.2 Els índexs de mesura dels contactes amb els serveis policials

El segon àmbit d'estudi de l'ESPC, el constitueixen els contactes amb els serveis policials. Aquests s'aborden des de dues perspectives diferents. D'una banda, el recompte de les persones que han establert contacte durant l'any 2001 amb els diferents serveis policials que operen a Catalunya, expressats en percentatge sobre el conjunt de la població (índex d'atenció policial). I, de l'altra, el recompte de contactes mantinguts amb els serveis policials expressats d'acord amb la seva distribució entre els diferents serveis.

3.7.2.1 Els índexs d'atenció policial

Aquest indicador es presenta de forma agregada, és a dir, referit al conjunt de la població que ha mantingut un o més contactes amb qualsevol servei (índex global d'atenció policial), o bé desagregat, segons les diferents modalitats de contacte que recull l'ESPC (índex d'atenció telefònica, índex d'atenció presencial i índex d'atenció per denúncia). Addicionalment, també es desagreguen d'acord amb el servei policial amb què s'ha establert contacte i amb l'àrea territorial de residència de les persones entrevistades.

3.7.2.2 Els contactes amb la policia

Atès que també es recull informació sobre el nombre de contactes, es complementa la informació anterior amb la distribució del conjunt de contactes d'acord amb el servei policial de contacte.

3.7.2.3 Les valoracions

Finalment, es sol·licita als usuaris que avaluïn (en l'escala de 0 a 10) els contactes que han mantingut. Això permet construir les mitjanes de la valoració de diferents aspectes (el tracte, la durada, la confiança i la valoració global) de les diverses modalitats de contacte.

3.8 Les col·laboracions

La realització conjunta de l'ESPC, impulsada per la Generalitat de Catalunya, i de l'Enquesta de Victimització de Barcelona, impulsada per l'Ajuntament de Barcelona i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, ha estat conseqüència de la signatura d'un conveni marc de col·laboració en matèria d'estudis i s'ha dut a terme d'acord amb les previsions del conveni específic per a la realització conjunta de l'operació estadística de l'any 2002. La Comissió Tècnica de Seguiment dels esmentats convenis, integrada per representants dels organismes participants, ha estat l'encarregada de dissenyar les línies mestres d'aquesta activitat i de facilitar l'homogeneïtzació del qüestionari, del disseny mostral i del tipus d'entrevista.

A més, l'edició 2002 de l'ESPC, com les anteriors, forma part del Pla estadístic de Catalunya com una operació de caràcter experimental. En aquest sentit, la participació de l'**Institut d'Estadística de Catalunya** i de la **Fundació Bosch i Gimpera** de la **Universitat de Barcelona** s'han establert mitjançant convenis específics, i s'han materialitzat en uns termes qualitativament diferents que en edicions anteriors.

D'una banda, l'Institut d'Estadística de Catalunya s'ha fet càrrec de la pràctica totalitat dels aspectes metodològics de l'operació estadística (disseny i distribució de la mostra, fixació dels criteris de selecció i de substitució de les unitats mostrals, seguiment i control del treball de camp, depuració del fitxer de dades, execució del pla de tabulació, etc.) i, de l'altra, la Fundació Bosch i Gimpera s'ha encarregat de la revisió del qüestionari i de la realització de les anàlisis de resultats.

El treball de camp, és a dir, la realització de les 18.679 entrevistes, s'ha adjudicat per concurs a l'empresa **Fonoservice SA**.

Les tasques d'atenció al públic per tal de donar resposta als possibles dubtes o reclamacions que previsiblement es poden produir durant la realització del treball de camp en una operació d'aquest abast, han estat realitzades per la **Direcció General d'Atenció Ciutadana**.

Finalment, el **Gabinet d'Estudis de la Seguretat** s'ha encarregat de les tasques de coordinació i de direcció, a més de la valoració global del projecte, i ha participat de manera directa en algunes de les tasques de caràcter metodològic (disseny del qüestionari, seguiment i control del treball de camp, depuració del fitxer de dades i codificació de variables).

Departament de Justícia i Interior

Gabinet d'Estudis de la Seguretat:

Àlex Bas i Vilafranca
Josu Gondra i Bustinza
Raimon Pibernat i Domènech
Anna Salarich i Banús
Carles Segura i Buixó
Mònica Solé i Padró

Ajuntament de Barcelona

Josep Maria Lahosa i Cañellas

Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Jesús Solores i Arroita

Institut d'Estadística de Catalunya:

Enric Ripoll i Font
Manel Falguera i Fernández
Julià Urrútia i Carratalà
Núria Brunsó i Ripoll
Elisabet Aznar i Bernadell
Joan Serra i Creus
Agustí Díaz i Rodríguez

Universitat de Barcelona. Fundació Bosch i Gimpera

Equip investigador:

Josep M. Aragay i Barbany
Juli Sabaté i Delgado
Elisabeth Torrelles i Puig
Elisabet Queralt i Blanch
Elena Sintés Pasqual

Fitxa tècnica

Àmbit	Catalunya
Univers	Població resident de tots dos sexes de 16 anys i més
Mostra	18.679 entrevistes distribuïdes en 36 estrats territorials
Tipus d'entrevista	Telefònica assistida per ordinador
Error mostral	Error teòric $\pm 0,69$ per a dades globals, interval de confiança del 95,5% (dues sigmes), $p=0,2$ i $q=0,8$ proporció màxima esperada per a la variable víctima
Treball de camp	Del 14 de gener al 22 de març de 2002

CAPÍTOL I

LA VICTIMITZACIÓ A CATALUNYA EL 2001

1 L'extensió de la delinqüència

L'objectiu d'aquesta part de l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya consisteix a mesurar l'extensió de la delinqüència que han patit les persones residents a Catalunya de 16 o més anys d'edat durant el 2001.

En sentit estricte, l'Enquesta constitueix una mesura de la delinqüència basada en la quantitat de víctimes. Tanmateix, com que les víctimes indiquen el nombre de fets delictius que han patit, l'Enquesta pot també mesurar-los.

Aquesta informació es presenta amb els índexs de mesura següents:

1. Quant a l'extensió de les víctimes, els *índexs de victimització* es refereixen al percentatge de persones que han estat víctimes.
2. Quant a l'extensió dels fets delictius, les *ràtios de multivictimització* representen la mitjana de fets delictius patits per cada persona que ha estat víctima, i els *índexs de fets delictius* són el percentatge de víctimes si cada fet hagués afectat una sola persona o, el que és el mateix, el nombre de delictes per cada 100 habitants.

L'anàlisi es fa a quatre nivells:

1. La incidència global de la delinqüència
2. La diferenciació entre els fets consumats i els no consumats
3. La desagregació en els sis àmbits de seguretat¹⁰
4. I el detall per a cada un dels trenta-dos fets delictius sobre els quals treballa l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya en el seu màxim nivell de desagregació.

1.1 Les consideracions metodològiques de l'edició conjunta

La comparació de les dades relatives a victimització obtingudes en l'edició 2002 amb les dels anys anteriors estan subjectes a diverses consideracions que convé no perdre de vista al llarg del present capítol.

La realització conjunta de l'ESPC i de l'EVB ha comportat homogeneïtzar diversos aspectes que cada enquesta havia anat desenvolupant al llarg dels anys amb l'objectiu d'obtenir un qüestionari compartit, de realitzar un sol treball de camp i, alhora, mantenir al màxim possible la continuïtat de les sèries estadístiques de cada operació.

En aquest sentit, la fórmula proposada per la Comissió Tècnica de Seguiment, ratificada per les institucions promotores mitjançant el conveni específic per a la realització conjunta de l'edició 2002, ha comportat diferents canvis, principalment en els dissenys de la mostra i del qüestionari, que és pertinent assenyalar.

En aquesta edició, la informació ha estat recollida mitjançant entrevista assistida per ordinador; procediment similar a les tres darreres edicions de l'ESPC, en comptes del sistema emprat en la prova pilot de l'ESPC i en les edicions posteriors a 1988 de l'EVB

¹⁰ (1) Fets contra els vehicles, (2) fets contra els habitatges habituals, (3) fets contra les segones residències, (4) fets contra els comerços, els negocis o els vehicles d'ús professional, (5) fets contra els béns i productes del camp i, finalment, (6) fets contra la seguretat personal.

(entrevista telefònica amb la utilització de formularis en suport paper emplenats pels/per les entrevistadors/es).

El disseny mostral s'ha basat en afixacions no proporcionals en els diferents estrats territorials dels quals es vol obtenir informació amb uns marges d'error estadístic no superior al 5%. Es tracta d'un tipus de disseny que requereix la ponderació posterior dels resultats i que ja havia estat provat en les quatre edicions anteriors de l'ESPC. L'EVB, per la seva banda, sempre havia utilitzat dissenys mostrals proporcionals a la població resident.

Tot i tractar-se d'un disseny similar al d'edicions anteriors de l'ESPC, convé assenyalar que els estrats en què s'ha subdividit el territori de Catalunya són sensiblement diferents als d'anys anteriors. Tradicionalment, l'àmbit territorial d'estudi de l'EVB ha estat format pels municipis integrats en l'Àrea Metropolitana de Barcelona, mentre que l'ESPC sempre ha cercat obtenir informació per al conjunt de Catalunya. La síntesi d'ambdós models ha consistit a dissenyar una mostra basada en les regions policials, de les quals només s'ha desagregat la regió metropolitana. Això ha comportat un increment de la mostra: de les 12.000 ó 13.000 entrevistes d'edicions anteriors de l'ESPC, s'ha passat a més de 18.000, amb una millora dels marges d'error estadístic i facilitant informació de detall d'àmbits territorials d'on l'ESPC no n'havia obtingut anteriorment i que, d'acord amb el calendari de desplegament de la PG-ME, constitueixen part de les àrees bàsiques policials d'implantació imminent.

La darrera modificació substancial ha estat resultat de l'homogeneïtzació dels qüestionaris de l'ESPC i l'EVB. La primera disposava d'un qüestionari sobre victimització integrat pels sis mòduls que s'han descrit en l'apartat anterior. Addicionalment es recollia informació sobre dos àmbits més (incompliments familiars i tecnològic), que no han estat integrats en la bateria d'indicadors globals. Per la seva banda, l'EVB recollia informació sobre quatre àmbits: els vehicles, els habitatges habituals, els comerços o negocis i la seguretat personal. Aquest disseny modular ha facilitat la integració d'ambdós qüestionaris sense modificar els indicadors i, per tant, facilitant, en principi, la comparació amb les dades d'edicions anteriors.

Addicionalment, però, si bé la construcció modular del qüestionari facilita la construcció dels indicadors habituals de cada enquesta, l'homogeneïtzació de qüestionaris també ha comportat la modificació d'algunes preguntes. En aquest cas, les preguntes rellevants, pel seu possible impacte en la informació recollida, són les preguntes inicials de cada mòdul. Es tracta de preguntes que tenen la funció de filtrar les entrevistes segons s'hagi estat víctima o no d'algun dels fets que integren cada àmbit de victimització. En cas afirmatiu es plantegen a la persona entrevistada tot un seguit de qüestions sobre els fets detectats amb l'objectiu d'obtenir els costos de la victimització, situar-la en el temps i l'espai o saber si s'ha denunciat o no. En canvi, una resposta negativa en aquestes preguntes filtre condueix l'entrevistat directament al mòdul següent. És una forma àgil d'obtenir la informació substancial que ha fet possible durades mitjanes de 15 o 17 minuts d'entrevista en les darreres edicions de l'ESPC, fet que ajuda a mantenir l'atenció de la persona entrevistada durant tota l'entrevista.

A la prova pilot de 1999 es van construir aquestes preguntes filtre de tal manera que interrogaven les persones entrevistades de forma genèrica a cadascun dels sis àmbits de referència. En edicions posteriors es va anar ampliant el nombre de preguntes filtre amb l'objectiu de guanyar precisió en les respostes. Així, en aquells àmbits on es recull una tipologia àmplia de fets, les preguntes-filtre de caràcter genèric es substituïen per preguntes filtre per tipus de fets (generalment aparellats: el mateix tipus de fet en la seva versió

consumada i la no consumada).¹¹ En l'edició 2002 s'han tornat a utilitzar les preguntes filtre de caràcter genèric, similars a les emprades per l'EVB al llarg de la seva sèrie.

És possible que aquest fet tingui algun tipus d'impacte en la informació recollida segons el grau d'atenció o la capacitat de les persones entrevistades (o d'algunes d'elles) de retenir preguntes de llarg format o que integren fets de naturalesa diversa. Per aquest motiu, en la presentació de les dades sobre victimització d'aquesta darrera edició no es posa èmfasi en la comparació amb les dades d'anys anteriors i, fins i tot, en les taules que recullen les dades de les quatre edicions es destaquen de forma especial les corresponents a l'edició 2002.

1.2 Les dades globals de victimització

1.2.1 L'índex global de victimització

Aquesta taxa recull tots els entrevistats que han manifestat haver estat víctimes individuals d'un o més fets delictius, en el curs de l'any 2001 a Catalunya, tant si s'han consumat com si no han passat de ser intents. Així, l'any 2001, el 12,74% de la població de 16 o més anys resident a Catalunya ha estat víctima d'un o més fets delictius.

1.2.2 La ràtio de multivictimització

L'Enquesta compta també el nombre de fets delictius que han patit les víctimes. El càlcul de la quantitat de fets delictius s'obté demanant a cada entrevistat victimitzat el nombre de fets que ha patit. Tanmateix, com que la unitat d'observació de l'Enquesta són els individus (els entrevistats), el càlcul dels fets delictius s'ha de fer necessàriament en relació amb el nombre de víctimes. La ràtio global de multivictimització del 2001 ha estat l'1,84.

1.2.3 L'índex de fets delictius

Una segona manera de calcular el nombre de fets delictius és l'*índex de fets delictius*, indicador de síntesi entre l'índex de victimització i la ràtio de multivictimització. L'any 2001, l'índex de fets delictius global ha estat el 23,44%; és a dir, hi ha hagut 23,44 fets per cada 100 habitants de 16 o més anys.

Taula 1-1-1. L'extensió de la delinqüència a Catalunya el 2001

índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
12,74	1,84	23,44

¹¹ Per recollir la victimització contra els vehicles d'ús privat, a la prova pilot de 1999 i en l'edició 2002 es va utilitzar la pregunta filtre següent: "Durant l'any 1998, li van robar o destruir el vehicle, objectes que hi havia dins o accessoris, o ho van intentar?". A l'edició 2001 aquest filtre genèric va ser substituït per quatre preguntes filtre; una referida als robatoris del vehicle, una segona per als robatoris d'objectes de l'interior del vehicle o d'accessoris, una tercera sobre els intents de robatori dels vehicles i, la darrera, sobre destrossa d'objectes o accessoris del vehicle.

1.2.4 Les dades globals de les edicions anteriors

La realització conjunta de l'ESPC i l'EVB ha comportat l'elaboració d'un qüestionari comú. En l'apartat introductori d'aquest capítol s'ha esmentat el possible impacte de la unificació de les preguntes filtre emprades en cada àmbit de victimització en la construcció dels indicadors. En aquest sentit, és pertinent recordar a l'hora de comparar les dades de les diferents edicions que la construcció de determinats indicadors ha anat modificant-se al llarg de la sèrie.

A les taules següents es poden observar els principals indicadors sintètics de les quatre edicions de l'ESPC; les dades de l'edició 2002 (que recull la victimització de l'any 2001) es destaquen sobre fons gris, com a recordatori que han estat elaborades a partir de preguntes filtre diferents.

Taula 1-1-2. L'extensió de la delinqüència a Catalunya 1998-2001

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1998	12,84	1,48	19,07
1999	13,69	1,74	23,91
2000	14,92	1,61	24,07
2001	12,74	1,84	23,44

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1998	1,00	1,00	1,00
1999	1,07	1,18	1,25
2000	1,16	1,09	1,26
2001	0,99	1,24	1,23

1.3 La delinqüència consumada i no consumada

1.3.1 Els índexs de victimització

Les relacions a les quals s'atribueix caràcter delictiu poden completar-se del tot (victimització per fets consumats) o bé interrompre's –o potser ni tan sols arribar a començar (és la victimització per fets no consumats).

El marc operatiu de l'Enquesta és la definició social de la delinqüència. Des d'aquesta perspectiva, les persones podem sentir-nos víctimes de fets consumats i de fets no consumats, perquè tots construïm la nostra vida social a partir de definicions que hem fet de les nostres relacions amb els altres a partir d'una vivència de víctima (encara que l'agressió no s'hagi consumat).

Per tant, l'Enquesta distingeix els fets consumats i els no consumats (que en el qüestionari s'anomenen *intents*), i en mesura l'abast, tant pel que fa a les persones que n'han estat víctimes com al nombre de fets que aquestes han patit.

Els índexs de victimització dels fets consumats i no consumats agrupen tots els entrevistats que han patit algun fet delictiu consumat i tots els que s'han sentit víctimes d'algun de no consumat, i els relaciona amb tots els entrevistats de l'Enquesta.

- L'índex de victimització consumada ha estat 9,97%
- L'índex de victimització no consumada ha estat 4,57%
- Per tant, les víctimes per fets no consumats representen el 45,84% de les que han patit algun fet consumat.

Taula 1-1-3. L'índex de victimització consumada vs. no consumada

	índex de victimització
Victimització consumada	9,97
Victimització no consumada	4,57
% no consumada sobre consumada	45,84

1.3.2 La multivictimització i els índexs de fets delictius

Els fets delictius que es van consumir són molt més freqüents que els no consumats (la multivictimització i l'índex delictiu equivalent dels primers són més elevats que els dels segons).

La ràtio de multivictimització dels fets consumats és superior a la dels no consumats (aquestes ràtios són les mitjanes ponderades de les ràtios de multivictimització de tots i cada un dels fets consumats i dels fets no consumats).

- Ràtio de multivictimització de tots els fets consumats: 1,67
- Ràtio de multivictimització de tots els fets no consumats: 1,48

I a partir de la dada precedent, es calculen els índexs de fets delictius:

- L'índex de fets delictius consumats ha estat 16,61%
- L'índex de fets delictius no consumats ha estat 6,79%

L'evolució –sobre tot pel que fa a la dada de l'any 2001– pot ser significativa:

El menor índex de victimització consumada ha estat precisament el de l'any 2001, d'acord amb el significatiu descens de l'índex global de victimització. En canvi, la victimització no consumada, també reduïda respecte de l'any anterior, s'allunya sensiblement del seu valor més baix enregistrat l'any 1998.

La dada pot ser significativa si s'admet que en la victimització per fets no consumats hi pot intervenir un fet psicològic (la percepció d'inseguretat): no sempre estan clares les fronteres entre la realitat i la fantasia... tot i que un cop declarada aquesta com a real, ho és en les seves conseqüències.

Així, la menor reducció de la delinqüència no consumada es podria explicar en termes de construcció social de la realitat.

Taula 1-1-4. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada 1998-2001

	fets consumats			fets no consumats		
	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1998	10,52	—	—	2,93	—	—
1999	10,57	1,61	17,04	4,88	1,41	6,88
2000	10,38	1,50	15,59	6,04	1,40	8,48
2001	9,97	1,67	16,61	4,57	1,48	6,79

Taula 1-1-5. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada. Percentatge sobre el conjunt de víctimes

	% sobre el conjunt de víctimes	
	consumada	no consumada
1998	81,93	22,82
1999	77,21	35,65
2000	69,57	40,48
2001	78,24	35,88

Taula 1-1-6. Variació anual prenent com a base el 1999

	fets consumats			fets no consumats		
	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
1999	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
2000	0,99	0,93	0,91	2,06	0,99	1,23
2001	0,95	1,04	0,97	0,94	1,05	0,99

1.4 Els sis àmbits de seguretat i els trenta-dos fets

Victimització és patir una agressió contra algun bé, material o moral. L'Enquesta agrupa aquests béns en sis àmbits que fan referència als diferents béns agredits. Són: (1) el vehicle d'ús privat, (2) el domicili, (3) la segona residència, (4) el comerç o negoci, (5) l'economia agrària i (6) la seguretat personal.

La sistematització en aquests sis indicadors dona major precisió a l'estudi, perquè són estructures simples i prou independents per ser indicadors sobre els quals fer pivotar tota mena d'anàlisis (que es preveuen longitudinals per a la construcció d'una sèrie temporal i transversals per a la comparabilitat territorial de les dades).

Una primera descripció presenta els resultats diferenciant les víctimes i els fets delictius.

Les víctimes

L'àmbit de les víctimes és el de major victimització, seguit de la seguretat personal. A continuació, els domicilis. Comerç, camp i segones residències són els àmbits de menor victimització.

Pel que fa als índexs de risc, el més elevat és el del comerç (12,96%) i el segon és el dels vehicles (8,90%); al camp ha estat el 6,71% i a les segones residències, el 4,20%.

Els fets delictius: multivictimització

Els àmbits de major multivictimització són els de menor protecció dels respectius béns: el camp i els comerços (són espais del tot accessibles i de molta oportunitat delictiva). Els domicilis i les segones residències són els àmbits de menor multivictimització.

Els fets delictius: índex de fets delictius

La combinació entre els índexs de victimització i les ràtios de multivictimització explica que on hi ha hagut més activitat delictiva (més víctimes i més fets) ha estat en l'àmbit dels vehicles. La seguretat personal és el segon àmbit amb més perillositat.

Els índexs de fets delictius del comerç i del camp s'incrementen molt a causa de la seva gran multivictimització (el del comerç és pràcticament idèntic al dels domicilis). Les segones residències constitueixen els béns més segurs.

Taula 1-1-7. L'extensió de la delinqüència per àmbits l'any 2001

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
vehicles d'ús privat	6,04	1,57	9,49
seguretat personal	3,70	1,77	6,54
habitatge principal	1,98	1,27	2,52
comerços o negocis	0,95	2,60	2,46
béns i productes del sector primari	0,62	2,78	1,75
segones residències	0,60	1,14	0,69
global	12,74	1,84	23,44

1.4.1 1998-2001: quatre anys

Els índexs de victimització dels sis àmbits es calculen de l'inici de la sèrie a l'any 1998. Tanmateix, algunes de les modificacions metodològiques abans esmentades els han afectat, i ara és el moment de complementar l'explicació inicial de la baixada de la victimització registrada per l'Enquesta.

L'evolució més contaminada es dona en l'àmbit de la seguretat personal. En l'edició anterior s'hi van multiplicar els filtres i l'índex de victimització va augmentar un 51,6%. Aquesta edició ha recuperat el nivell de filtres anterior i l'índex ha retornat al nivell dels dos primers anys (amb un lleugeríssim increment).

També s'ha reduït la victimització a l'àmbit dels vehicles, on cal destacar la baixada de l'índex de risc (que permet una millor anàlisi), cosa que fa pensar en un possible efecte mostral del sistema d'emissió lliure de trucades (al final del treball de camp: previsible infrarepresentació de les persones més mòbils i per tant més victimitzades).

La principal característica de l'evolució dels altres quatre àmbits és l'escassetat de la victimització i, per tant, una certa estabilitat.

Enguany, la victimització només ha baixat en un d'ells, després d'increments de les edicions anteriors. Es tracta de les segones residències: ha baixat l'índex de victimització i també ho ha fet el risc.

Pel que fa als comerços, ha baixat l'índex de victimització, però ha augmentat l'índex de risc (que sembla estar en un procés d'increment –exceptuada la primera edició per l'efecte telescopi que s'hi va poder produir).

La delinqüència contra els domicilis sembla estar augmentant des del segon any de la sèrie. Al camp, han baixat tant la victimització com el risc (dada que s'haurà d'analitzar territorialment).

Si s'observa el conjunt de l'evolució en els sis àmbits respecte a l'any 1998, es constata que:

- En termes absoluts, on hi ha hagut la major reducció de l'activitat delictiva ha estat a l'àmbit dels vehicles. També s'ha reduït en la segona residència, el camp i el comerç. Per contra, l'àmbit de la seguretat personal, malgrat la baixada d'enguany, s'ha mantingut encara per sobre de l'edició de 1998. El mateix passa amb els domicilis, que han mantingut una evolució creixent assolint enguany l'índex més elevat de la sèrie.
- En terme relatiu, la segona residència i el camp són els dos àmbits en què l'índex ha disminuït més proporcionalment, mentre que la seguretat personal i els domicilis apareixen com els àmbits de major increment.

Taula 1-1-8. Els índexs de victimització 1998-2001

	vehicles	seguretat personal	domicilis	comerços	camp	segona residència
1998	6,55	2,89	1,65	1,07	0,80	0,86
1999	7,35	3,66	1,57	0,72	0,83	0,71
2000	6,43	5,55	1,83	1,11	0,60	0,89
2001	6,04	3,70	1,98	0,95	0,62	0,60

Taula 1-1-9. Els índexs de risc 1998-2001

	vehicles	comerços	camp	segona residència
1998	10,44	16,49	7,03	4,39
1999	11,57	11,14	9,63	4,99
2000	10,15	12,47	7,97	5,49
2001	8,90	12,96	6,71	4,20

Tal com s'ha dit abans, la multivictimització no segueix necessàriament la tendència de l'índex de victimització.

Enguany, els increments més notoris de la multivictimització s'han donat als dos àmbits de major victimització i on aquesta ha baixat més significativament: el dels vehicles i el de la seguretat personal.

La multivictimització també s'ha incrementat en àmbits on els índexs de victimització o de risc han augmentat: domicilis i comerços (en el primer, pujada de la victimització, i en el

segon, del risc). Als àmbits de la segona residència i l'economia agrària, la ràtio ha disminuït, després de seguir una tendència creixent al llarg dels anys anteriors.

Taula 1-1-10. Les ràtios de multivictimització 1998-2001

	vehicles	seguretat personal	domicilis	comerços	camp	segona residència
1998	1,30	1,09	1,41	1,55	2,25	1,73
1999	1,50	1,61	1,22	1,93	3,26	1,39
2000	1,37	1,40	1,15	1,95	3,47	1,31
2001	1,57	1,77	1,27	2,60	2,78	1,14

Taula 1-1-11. Els índexs de fets delictius 1998-2001

	vehicles	seguretat personal	domicilis	comerços	camp	segona residència
1998	8,55	3,13	2,39	1,66	1,85	1,48
1999	11,03	5,90	1,90	1,39	2,71	0,98
2000	8,79	7,79	2,10	2,17	2,07	1,16
2001	9,49	6,54	2,52	2,46	1,71	1,01

1.4.2 Els fets contra els vehicles

1.4.2.1 Els índexs de victimització i els índexs de risc

L'àmbit de major activitat delictiva és aquell més allunyat de la intimitat de les persones, és a dir, els delictes que s'adrecen contra els béns materials (és el que l'estadística policial anomena *delictes contra la propietat*). El cas dels vehicles n'és un clar exemple ja que és l'àmbit on s'enregistra sempre una major activitat delictiva.

L'índex de victimització relaciona les víctimes amb tots els entrevistats. L'índex de risc relaciona les víctimes amb els propietaris dels vehicles. L'índex de victimització del conjunt de l'àmbit ha estat el 6,04%, mentre que l'índex de risc ha estat el 8,90%.

L'ESPC estudia la victimització per set diferents fets delictius en aquest àmbit. Els fets més freqüents són els menys greus:

1. L'any 2001, la major victimització ha estat la previsiblement menys important, els robatoris d'objectes de l'interior del vehicle: 2,65% (l'índex de risc ha estat 3,91%).
2. El robatori d'accessoris ha afectat un 1,56% dels entrevistats (índex de risc: 2,29%).
3. També han estat relativament freqüents els robatoris no consumats (n'hi ha hagut menys que robatoris d'objectes, però més que robatoris consumats de vehicles). L'índex de victimització ha estat 2,16% i el de risc, 3,18%.

La victimització per robatoris de vehicle, en sentit estricte (cotxe, moto, bicicleta o algun altre vehicle), és menor. Es tracta d'operacions amb major dificultat operativa i menor garantia d'impunitat. Els seus índexs són força baixos:

- a) Índex de victimització dels robatoris de cotxe: 0,90%, i de risc, 1,40%

- b) Índex de victimització dels robatoris de moto: 0,33%, i de risc, 2,76%
- c) Índex de victimització dels robatoris de bicicleta: 0,14%, i de risc, 1,15%
- d) Índex de victimització dels robatoris d'altres vehicles: 0,03%, i de risc, 0,92%

Els robatoris de motos tenen menor victimització que els cotxes, però el seu risc és més alt perquè la subpoblació de propietaris de motos és menor.

1.4.2.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

La ràtio de multivictimització ha estat 1,57 i l'índex de fets delictius ha estat el 9,49%.

La major multivictimització s'ha donat en els fets més freqüents (és fàcil multirobar objectes o accessoris). Escassa multivictimització en els robatoris de vehicle (en part per la dificultat de reposar el bé robat i en part per la previsible major protecció posterior).

En conseqüència, els robatoris d'objectes de vehicle i el robatori no consumat apareixen com els fets més freqüents segons l'índex de fets delictius.

La taula següent recull tota la informació relativa al conjunt de l'àmbit i als set fets estudiats: índexs de victimització i risc, ràtios de multivictimització i índexs de fets delictius.

Taula 1-1-12. Els diferents índexs dels set fets contra els vehicles d'ús privat

	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	6,04	8,90	1,57	9,49
Robatori del cotxe	0,90	1,40	1,20	1,08
Robatori de la moto	0,33	2,76	1,15	0,39
Robatori de la bicicleta	0,14	1,15	1,03	0,15
Robatori d'altres vehicles	0,03	0,92	1,00	0,03
Intent de robatori del vehicle	2,16	3,18	1,22	2,64
Robatori d'objectes	2,65	3,91	1,22	3,23
Robatori d'accessoris	1,56	2,29	1,27	1,98

1.4.2.3 La localització de la victimització

Els fets contra els vehicles s'ha produït majoritàriament al carrer: el 77,89%. La resta de fets han passat en algun pàrquing (17,37%), o en algun descampat (4,74%).

Pel que fa a la ubicació territorial, el centre urbà és l'espai més comú de l'activitat delictiva contra els vehicles: quatre de cada deu fets han ocorregut al centre de la ciutat, i la resta s'han repartit a parts iguals entre la resta del nucli urbà i la perifèria.

Taula 1-1-13. La localització de la victimització dels vehicles 2000-2001
On va passar?

	2000	2001
Al carrer	77,70	77,89
En un pàrquing	17,80	17,37
En un descampat	4,50	4,74

Taula 1-1-14. La localització municipal del robatori

	2001
Al centre	41,76
A la resta del nucli urbà	29,14
A la perifèria o als afores del municipi	29,10

1.4.3 Els fets contra la seguretat personal

Aquest àmbit agrupa tots els fets delictius que afecten la seguretat física i moral de les persones. Les agressions a la seguretat personal es donen normalment a la via pública (per on circula la pràctica totalitat de la població). Després dels vehicles, aquest fet és l'àmbit més perillós.

1.4.3.1 Els índexs de victimització

L'índex de victimització conjunt de l'àmbit ha estat el 3,70%, i l'Enquesta hi estudia nou fets delictius diferents.

El fet més freqüent és el que es dona sense violència i aprofitant el descuit de la víctima. Així, l'índex de victimització més elevat és el dels robatoris de bossa o cartera (agressió ràpida indolora i sense consciència de la víctima; per tant, es pot dur a terme sense que aquesta en reconegui l'actor i amb força garanties d'impunitat). L'índex de victimització consumada ha estat 2,13% i el de victimització no consumada, 0,54%.

La resta de fets delictius són més escassos i provoquen menor victimització.

Els atracaments són agressions en què l'agressor defineix/tria la situació i l'escenari de la seva relació amb la víctima (el lloc, el temps, el tipus d'intimidació). Per tant, malgrat ser fets una mica llargs, previsiblement violents, amb menor garantia d'impunitat, i amb major risc –per a la víctima i també per al delinqüent– constitueixen el segon fet que més victimitza de l'àmbit. L'índex de victimització dels atracaments consumats ha estat 0,62%, i el dels atracaments no consumats, 0,19%.

Les estrebades són menys freqüents, per l'aleatorietat del benefici que l'agressor n'espera obtenir. L'índex de victimització de les consumades ha estat 0,39%, i el de les no consumades, 0,15%.

Pel que fa als altres tres fets, es dona major victimització per amenaces que per agressions físiques consumades i no consumades. L'índex de victimització per amenaces ha estat 0,63%. El 0,44% dels entrevistats ha patit alguna agressió física consumada i el 0,25% no consumada.

1.4.3.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

Enguany, la multivictimització dels fets contra la seguretat personal ha estat prou elevada. La ràtio ha estat 1,77.

Els fets més repetits són justament aquells en la definició dels quals més hi pot participar la construcció subjectiva: els robatoris no consumats de bossa o cartera, les amenaces o les agressions.

Podria parlar-se fins i tot d'una definició virtual de victimització (la percepció d'haver estat víctima pot derivar d'una propensió personal deguda, per exemple, a la por).

En conseqüència, l'índex de fets delictius del conjunt de l'àmbit és força superior al de victimització: 6,54%. Els fets més repetits són els robatoris de bossa, sobretot els consumats (2,45% –per 0,75% els no consumats) i les amenaces (0,85%).

La taula següent recull tota la informació: índexs de victimització, ràtios de multivictimització i índexs de fets delictius.

Taula 1-1-15. Els diferents índexs dels nou fets contra la seguretat personal

	índex de victimització	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	3,70	1,77	6,54
Robatori de bossa o cartera	2,13	1,15	2,45
Intent de robatori de bossa	0,54	1,39	0,75
Estrebada o <i>tirón</i>	0,39	1,06	0,41
Intent d'estrebada	0,15	1,07	0,16
Atracament	0,62	1,30	0,80
Intent d'atracament	0,19	1,11	0,21
Agressió física	0,44	1,33	0,59
Intent d'agressió física	0,25	1,20	0,31
Amenaces	0,63	1,35	0,85

1.4.3.3 La localització de la victimització

El centre urbà és l'espai on més freqüentment es delinqueix contra la seguretat personal: sis de cada deu agressions s'han produït al centre. El 13,17% han passat a la resta del nucli urbà i el 23,20% als afores del municipi. Apareix un 3,53% dels fets que han passat en alguna urbanització.

La majoria de fets s'han produït en carrers (preferentment transitats, perquè la major part passen al centre): el 27,84% en carrers transitats i el 18,98% en carrers solitaris. Poc menys del 4% han passat en places, en parcs o en descampats.

Els transports públics han estat l'escenari del 14,56% dels fets, i un 2,57% han passat en estacions o parades. El 14,49% han passat en centres comercials i el 4,26%, a casa de l'entrevistat.

Taula 1-1-16. La localització municipal del delicte contra la seguretat personal
On va passar?

	%
Al centre	60,10
A la resta del nucli urbà	13,17
A la perifèria o als afores del municipi	23,20
En una urbanització	3,53

Taula 1-1-17. Característiques del lloc

	%
Carrer transitat	27,84
Carrer amb poca gent	18,98
Dins el metro, tren, autobús	14,56
Centre comercial/espai lúdic	14,49
A casa seva	4,26
Estació, parada, autobús	2,57
Plaça	1,95
Parc públic o descampat	1,75
Altres	13,46
Ns/nc	0,13

1.4.4 Els fets contra l'habitatge principal

El domicili és el bé més proper a la intimitat de la gent, el més privat, i, per tant, acostuma a ser el més protegit. Aquest fet queda reflectit en l'índex de victimització, que queda a nivells inferiors que els dels àmbits anteriors.

1.4.4.1 Els índexs de victimització

L'índex de victimització del conjunt de l'àmbit ha estat 1,98%. L'Enquesta hi estudia dos fets delictius: els robatoris consumats i els no consumats. La dada més significativa és que la victimització per robatoris consumats (1,18%) és una mica superior a la victimització per robatoris no consumats (0,92%).

1.4.4.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

La multivictimització en aquest àmbit ha estat baixa (només més alta que la ràtio de multivictimització de les segones residències). El fet és lògic si tenim en compte que és difícil robar més d'una vegada el mateix habitatge, tant per la menor rendibilitat d'un segon robatori com pel previsible increment de les mesures de seguretat que s'hi adopten per protegir-lo.

Tanmateix hi ha una mica més de multivictimització en els robatoris consumats (1,21, per 1,17 dels no consumats).

Pel que fa a l'índex de fets delictius (2,52% al conjunt de l'àmbit), els fets consumats han estat més reiterats (1,43%) que els no consumats (1,08%).

La taula següent recull tota la informació: índex de victimització, ràtios de multivictimització i índex de fets delictius.

Taula 1-1-18. Els diferents índexs dels dos fets contra els habitatges principals

	índex de victimització	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	1,98	1,27	2,52
Robatori de l'habitatge	1,18	1,21	1,43
Intent de robatori de l'habitatge	0,92	1,17	1,08

1.4.4.3 Els factors de victimització

El tipus d'hàbitat, la recepció i la localització dels habitatges poden ser factors de victimització

1. L'hàbitat

Pel que fa al tipus d'habitatge, els pisos són els espais més segurs i, per tant, menys victimitzats. La resta d'habitatges –cases entre mitgeres i cases aïllades– tenen índexs de victimització més elevats.

Taula 1-1-19. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons el tipus d'habitatge

	1999	2000	2001
Mitjana	1,57	1,83	1,98
Pis	1,18	1,63	1,61
Casa entre mitgeres	2,26	2,41	3,09
Casa als quatre vents	2,79	2,41	2,84

2. La recepció

El tipus de recepció també influeix en la victimització: si bé, en general, la presència d'algun sistema de filtre (porter o intèrfon) sol comportar una mica més de seguretat. Tanmateix, els dos últims anys trenquen aquesta lògica, perquè els pisos amb porter o conserge tenen índexs elevats. L'intèrfon, en canvi, ha destacat, any rera any, com a l'element més assegurador, perquè incorpora un major autocontrol per part dels mateixos veïns, enfront de la cessió de la responsabilitat als conserges o porters, quan n'hi ha.

Taula 1-1-20. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons el tipus de recepció a l'habitatge

	1999	2000	2001
Mitjana	1,57	1,83	1,98
Porter o conserge	0,38	2,68	2,33
Intèrfon	1,27	1,55	1,66
Res	2,22	2,57	1,79
Accés directe	2,54	2,33	2,82

3. La localització

Enguany també s'ha analitzat la incidència de la victimització segons la localització de l'habitatge: els habitatges situats fora del nucli urbà o en zones aïllades han estat més victimitzats que la resta.

Taula 1-1-21. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons la localització de l'habitatge

	Índex de victimització
Al centre	2,10
A la resta del nucli urbà	1,88
A la perifèria o als afores del municipi	5,56

1.4.5 Els fets contra els comerços o els negocis

Les botigues són espais de relació social, una gran caixa de ressonància social; això fa que el món del comerç sigui un àmbit molt sensible a la seguretat. D'altra banda, malgrat que apareix com un àmbit d'escassa victimització aparent, una anàlisi més acurada del seu índex de risc il·lustra sobre la seva inseguretat real: el comerç sol ser un objectiu preferent de l'activitat delictiva.

1.4.5.1 Els índexs de victimització i els índexs de risc

El comerç sembla un món segur, ja que l'índex de victimització del conjunt de l'àmbit és molt baix (0,95%). El fet de tenir una població de referència molt escassa fa, però, que l'índex de risc sigui força elevat (12,96%).

L'ESPC hi diferencia sis fets delictius: robatoris i atracaments als establiments i robatoris del vehicle professional, cadascun dels quals pot ser consumat o no consumat.

Els robatoris (consumats i no consumats) són els fets més freqüents: un de cada deu botiguers ha estat robat (l'índex de risc ha estat 11,33% pels robatoris consumats). Els atracaments solen ser molt escassos, i els menors índex de victimització i risc són els dels vehicles professionals.

1.4.5.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

Els comerços tenen un risc estructural: funcionen oberts al públic, al llarg del dia van fent caixa, no es poden moure d'allà on són, etc. Això fa que, juntament amb l'àmbit de l'economia agrària, tinguin una ràtio de multivictimització molt elevada: 2,60.

Els robatoris (sobretot els no consumats) es repeteixen molt més que els atracaments. Els robatoris de vehicle professional pràcticament no tenen multivictimització (escassa victimització i nul·la multivictimització).

L'índex de fets delictius del món del comerç incrementa força amb relació al de victimització: 2,46%. És especialment significatiu en els dos tipus de robatori, consumat i no consumat.

Taula 1-1-22. Els diferents índexs dels quatre fets contra els comerços o negocis i dels dos fets contra els vehicles d'ús professional

	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multivictimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	0,95	12,96	2,60	2,46
Robatori de l'establiment	0,67	11,33	1,83	1,23
Intent de robatori de l'establiment	0,36	6,08	2,52	0,91
Atracament de l'establiment	0,11	1,78	1,83	0,19
Intent d'atracament de l'establiment	0,07	1,10	1,28	0,08
Conjunt d'establiments	0,91	15,30	2,69	2,45
Robatori de vehicle professional	0,03	1,32	1,00	0,03
Intent de robatori vehicle professional	0,01	0,55	1,17	0,01
Conjunt vehicle professional	0,04	1,87	1,12	0,05

1.4.5.3 La localització de la victimització

La localització dels establiments comercials i dels negocis també incideix en la victimització: a mesura que s'allunyen del centre urbà, augmenta el risc de ser victimitzats.

Probablement l'aglomeració central –que és un factor de victimització en altres àmbits– i els creixents sistemes de protecció als centres esdevenen factors de dissuasió de l'activitat delictiva en el comerç. Així, el 14,95% dels establiments situats al centre han patit algun dels fets recollits per l'ESPC. Aquest percentatge es va incrementant a mesura que ens allunyem del centre del municipi: el 16,9% dels que es troben a la resta de l'àrea urbana i el 18,11% dels que es situen a la perifèria.

**Taula 1-1-23. La localització i el risc dels fets contra els comerços o negocis.
A quina part del municipi va passar?**

	%
Al centre	14,95
A la resta del nucli urbà	16,90
A la perifèria o als afores del municipi	18,11

Els fets contra els vehicles d'ús professional s'han produït majoritàriament al carrer (el 68,58%), mentre que la resta de fets s'han repartit entre descampats (17,54%) i pàrquings (13,88%).

**Taula 1-1-24. La localització dels fets contra els vehicles d'ús professional.
On va passar?**

	2000	2001
En un pàrquing	8,11	13,88
Al carrer	71,77	68,58
En un descampat	20,12	17,54

Pel que fa a la ubicació territorial d'aquests fets, es localitzen majoritàriament lluny dels centres urbans: el 40,43% han passat als afores del municipi i un altre 35,72%, a la resta del nucli urbà. Tan sols el 23,84% ha passat al centre.

**Taula 1-1-25. La localització dels fets contra els vehicles d'ús professional.
A quina part del municipi va passar?**

	%
Al centre	23,84
A la resta del nucli urbà	35,72
A la perifèria o als afores del municipi	40,43

1.4.6 Els fets contra les segones residències

1.4.6.1 Els índexs de victimització i els índexs de risc

L'àmbit amb menor extensió de la delinqüència és el de les segones residències: l'índex de victimització del conjunt de l'àmbit ha estat el 0,60%. Ara bé, com que la població de referència és escassa, l'índex de risc és més elevat (ha estat el 4,20%).

Es diferencien els robatoris consumats i els no consumats, i els primers són més freqüents que els segons: l'índex de victimització dels robatoris consumats ha estat 0,45% (i l'índex de risc 3,16%), mentre que l'índex de victimització dels robatoris no consumats ha estat 0,15% (amb un índex de risc d'1,05%).

1.4.6.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

La multivictimització d'aquest àmbit és la menor: la ràtio ha estat 1,14. En conseqüència, l'índex de fets delictius no és gaire més elevat que el de victimització: 0,69%.

Tanmateix, hi ha hagut una mica més de multivictimització en els robatoris consumats que en els intents i, per tant, l'índex de fets delictius dels primers ha estat també més alt.

Taula 1-1-26. Els diferents índexs dels dos fets contra la segona residència

	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi-victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	0,60	4,20	1,14	0,69
Robatori a la segona residència	0,45	3,16	1,15	0,52
Intent de robatori	0,15	1,05	1,10	0,17

1.4.6.3 Els factors de victimització

El tipus d'hàbitat, la recepció i la localització de les segones residències poden ser factors de victimització o bé de protecció:

1. L'hàbitat

Pel que fa al tipus d'hàbitat, els pisos són els més segurs i, per tant, els menys victimitzats (3,58).

Taula 1-1-27. L'índex de risc contra les segones residències, segons el tipus d'habitatge

	1999	2000	2001
Mitjana	4,99	5,49	4,20
Pis	2,46	2,74	3,58
Casa entre mitgeres	4,38	6,48	5,13
Casa als quatre vents	8,44	7,83	6,04

2. La recepció

L'interfon sembla mostrar-se com el tipus de recepció més segur.

Taula 1-1-28. L'índex de risc contra les segones residències, segons el tipus de recepció

	1999	2000	2001
Mitjana	4,99	5,49	4,20
Porter o conserge	3,87	1,18	3,79
Interfon	2,00	2,43	1,19
Res	3,06	5,31	3,35
Accés directe	6,95	7,10	5,99

3. La localització

Les segones residències situades en zones aïllades han estat més victimitzades que la resta.

Taula 1-1-29. L'índex de risc contra les segones residències, segons la localització

	1999	2000	2001
Mitjana	4,99	5,49	4,20
Residència dintre del nucli urbà	2,16	2,17	4,13
Residència en una urbanització	7,94	5,50	5,12
Residència aïllada	9,76	8,24	7,64

1.4.7 Els fets contra l'economia agrària

L'economia agrària ha estat sempre un dels àmbits de menor victimització. Tanmateix, el seu risc és elevat: superior proporcionalment al dels vehicles i el de les segones residències

1.4.7.1 Els índexs de victimització i els índexs de risc

La victimització en l'àmbit de l'economia agrària és escassa quan es posa en relació amb el total d'entrevistats (victimització, 0,62%), però, com que la població de referència és poca, l'índex de risc augmenta significativament: 6,71%.

La victimització s'estudia en tres fets diferents (que es poden consumir o no); els robatoris de maquinària agrícola, els robatoris de productes del camp i els robatoris de bestiar.

L'índex de victimització més alt correspon als robatoris de productes del camp; tanmateix, el major risc l'han patit els escassos propietaris de bestiar pel que fa al fet que els robin els animals.

En cada un dels tres diferents fets estudiats, l'extensió dels consumats és superior a la dels no consumats. En el robatori de productes del camp, l'índex de victimització és 0,43% i el de risc, 4,72%; en el robatori de maquinària agrícola, 0,18% i 2,01%; i en el robatori de bestiar, una escassíssima victimització de 0,06% i un risc elevat de 5,18%.

Les freqüències dels intents són més baixes. Pel robatori no consumat de productes del camp, una victimització de 0,11% i un risc de 1,17%. En els casos de la maquinària i del bestiar, els índexs dels robatoris no consumats són baixíssims (0,08% i 0,01%); ara bé, els índexs de risc són força més elevats: 0,90% i 0,83%, respectivament.

1.4.7.2 Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius

El sector primari és un àmbit de difícil protecció. És per això que la multivictimització és elevada (la ràtio del conjunt de l'àmbit ha estat 2,78).

Hi ha dos fets amb elevadíssima multivictimització: els robatoris no consumats de productes del camp i els robatoris de bestiar. Així, doncs, l'índex de fets delictius és molt més elevat que el de victimització: 1,71%. Els fets més freqüents són els robatoris de productes (consumats o no consumats).

Taula 1-1-30. Els diferents índexs dels sis fets contra l'economia agrària

	índex de victimització	índex de risc	ràtio de multi- victimització	índex de fets delictius
Conjunt de l'àmbit	0,62	6,71	2,78	1,71
Robatori de maquinària agrícola	0,18	2,01	1,29	0,23
Intent de robatori de maquinària agrícola	0,08	0,90	1,56	0,13
Robatori de productes del camp	0,43	4,72	1,91	0,82
Intent de robatori de productes del camp	0,11	1,17	3,10	0,33
Robatori de bestiar	0,06	5,18	3,26	0,19
Intent de robatori de bestiar	0,01	0,83	1,58	0,01

1.5 Evolució 1998-2001

Els índexs de victimització es calculen des de l'inici de la sèrie l'any 1998. Tanmateix, algunes de les modificacions metodològiques abans esmentades els han afectat:

- Des de l'edició de 1999 es van eliminar els índexs corresponents al vandalisme (les destrosses), que tenen un capítol a part.
- En les edicions de 1999 i 2000, els fets no consumats contra vehicles es van desagregar d'acord amb el tipus de vehicle. Enguany, aquests fets s'han recollit conjuntament sota una sola categoria (intent de robatori de vehicle).

La dada més rellevant és que els principals índexs consumats (analitzats un a un) semblen seguir una tendència cap a l'increment. Es tracta dels robatoris de cotxe, de moto, de bossa o cartera (consumat i no consumat) i robatori del domicili.

Taula 1-1-31. Evolució dels índexs de victimització dels fets delictius: 1998-2001

	1998	1999	2000	2001
Robatori del cotxe	0,63	0,77	0,75	0,90
Robatori de la moto	0,22	0,28	0,34	0,33
Robatori de la bossa o cartera	1,69	1,90	2,16	2,13
Robatori del domicili	0,89	0,94	0,91	1,18

Taula 1-1-32. Els índexs de victimització dels àmbits i dels fets

	%			
	1998	1999	2000	2001
Índex global de victimització	12,84	13,69	14,92	12,74
Fets contra els vehicles	6,55	7,35	6,43	6,04
Robatori del cotxe	0,63	0,77	0,75	0,90
Robatori de la moto	0,22	0,28	0,34	0,33
Robatori de la bicicleta	0,12	0,10	0,06	0,14
Robatori d'altres vehicles	0,01	0,04	0,01	0,03
Robatori d'objectes del vehicle	3,07	4,51	3,90	2,65
Robatori d'accessoris del vehicle				1,56
Intent de robatori del cotxe	1,03	2,33	1,93	
Intent de robatori de la moto		0,38	0,36	
Intent de robatori de la bicicleta		0,05	0,00	
Intent de robatori d'altres vehicles		0,08	0,06	
Intent de robatori de vehicle				2,16
Fets contra la seguretat personal	2,89	3,66	5,55	3,70
Robatori de bossa o cartera	1,69	1,90	2,16	2,13
Intent de robatori de bossa	0,32	0,49	0,53	0,54
Estrebada	0,54	0,35	0,39	0,39
Intent d'estrebada	0,08	0,19	0,23	0,15
Atracament	0,26	0,54	0,84	0,62
Intent d'atracament	0,12	0,44	1,29	0,19
Amenaces i violència	0,03	0,80		
Agressions físiques			0,02	0,44
Intent d'agressió física			0,16	0,25
Agressions sexuals	0,00	0,06	0,00	
Intent d'agressió sexual			0,09	
Amenaces, coaccions o intimidacions			0,30	
Amenaces o intimidacions sexuals			0,04	
Amenaces				0,63
Fets contra els habitatges	1,65	1,57	1,83	1,98
Robatori de l'habitatge	0,89	0,94	0,91	1,18
Intent de robatori de l'habitatge	0,69	0,66	0,99	0,92
Fets contra els comerços o negocis	1,07	0,72	1,11	0,95
Robatori del comerç	0,86	0,43	0,67	0,67
Intent de robatori del comerç	0,21	0,30	0,25	0,36
Atracament	0,07	0,09	0,10	0,11
Intent d'atracament	0,02	0,05	0,04	0,07
Robatori de vehicle professional			0,07	0,03
Intent de robatori de vehicle professional			0,13	0,01
Fets contra la segona residència	0,86	0,71	0,89	0,60
Robatori a la segona residència	0,60	0,51	0,53	0,45
Intent de robatori	0,31	0,25	0,40	0,15
Fets contra l'economia agrària	0,80	0,83	0,60	0,62
Robatori de maquinària agrícola	0,29	0,14	0,25	0,18
Intent de robatori de maquinària agrícola	0,10	0,04	0,04	0,08
Robatori de productes del camp	0,29	0,64	0,28	0,43
Intent de robatori de productes del camp	0,18	0,10	0,05	0,11
Robatori de bestiar	0,03	0,06	0,05	0,06
Intent de robatori de bestiar	0,01	0,00	0,01	0,01

2 El cost de la delinqüència

L'activitat delictiva sol proporcionar beneficis (normalment, només al delinqüent), però sobretot genera costos (als mateixos delinqüents, a la resta de la societat i, fonamentalment, a les víctimes).

Els costos poden ser subjectius (l'impacte en la memòria, el cost psicològic, les molèsties associades, etc.) i també objectius (cost econòmic).

1. El primer consisteix en el record que la delinqüència deixa en les persones que han estat víctimes. En aquest sentit, els diferents fets delictius mantenen una persistència desigual en la memòria de les seves víctimes. La mesura es fa amb l'índex de record de la delinqüència, que relaciona les persones que, espontàniament (a pregunta oberta) recorden haver estat victimitzades i el total d'entrevistats que han estat víctimes.
2. El segon és l'impacte psicològic que els fets delictius han provocat en les víctimes. Aquest impacte representa una part significativa del cost subjectiu de la delinqüència. S'estudia el seu aspecte quantitatiu, utilitzant com a indicador l'escala de 0 a 10 (de menor a major cost), resultant-ne l'índex del cost psicològic de la delinqüència.
3. El tercer indicador del cost de la delinqüència és molt recent i s'ha extret de l'anterior. Es tracta de la valoració de les molèsties causades per l'activitat delictiva i l'experiència d'haver estat víctima (tràmits oficials i gestions privades). També se'n mesura la vessant quantitativa en l'escala de 0 a 10, i l'avaluació mitjana configura l'índex de molèsties de la delinqüència.
4. Finalment, s'estudia el cost més objectiu, l'econòmic, és a dir, els diners robats o perduts a causa de la delinqüència. L'indicador s'obté mitjançant el càlcul de la mitjana de la quantificació que proporcionen els entrevistats sobre el cost en diners de la seva victimització.

2.1 El record de la delinqüència

La delinqüència deixa record. Tanmateix, els diferents tipus d'activitat delictiva tenen persistència desigual en la memòria de les persones que han estat víctimes. La primera pregunta del qüestionari pretén, doncs, captar aquest record amb una formulació oberta que s'enuncia de la següent manera: *Recorda si l'any passat va ser víctima d'algun delicte (robatori, atracament o agressió)?* (en cas afirmatiu es demana de concretar el fet). Així doncs, la resposta és espontània i immediata i serveix per calcular l'índex de record.

2.1.1 El record global

El 5,84% de tots els entrevistats recorda espontàniament haver estat víctima d'algun fet delictiu al llarg de l'any 2001. Això significa el 38,82% de les persones comptabilitzades en l'índex global de victimització.

L'índex global de record d'enguany és el més alt dels quatre anys.

Taula 1-2-1. L'índex global de record

	Record espontani	índex de victimització	índex global de record
1999	4,87	13,69	35,57
2000	4,26	14,92	25,04
2001	5,84	12,74	38,82

2.1.2 El record en els sis àmbits

L'àmbit on es dona un índex de record més alt és el de la seguretat personal. Aquest és l'espai definit per la integritat física i psíquica de les víctimes, el previsible ensurt de les quals facilita la persistència en la memòria. El 61,6% dels entrevistats que va ser victimitzats se'n recorden.

Taula 1-2-2. L'índex de record en els sis àmbits

	1999	2000	2001
Fets contra els vehicles	22,46	17,92	17,42
Fets contra els habitatges	38,95	35,19	52,15
Fets contra les segones residències	3,75	9,49	9,22
Fets contra els comerços	19,47	19,90	13,56
Fets contra l'economia agrària	2,80	4,41	7,21
Fets contra la seguretat personal	70,25	29,83	61,64

Els fets contra la seguretat personal i contra els domicilis han estat els més recordats els tres anys, amb la qual cosa es confirma la tesi que el record va lligat a la proximitat.

En canvi, els fets contra els béns i els productes del camp han estat sempre els menys recordats.

2.1.3 El record en els trenta-dos fets

Pel que fa als índexs de record de cada un dels fets delictius, es poden fer tres constatacions: (1) el record dels fets consumats és més alt que el dels no consumats, (2) els índexs més elevats es donen en fets consumats contra la seguretat personal i contra els habitatges, i (3) és molt baix el record de la majoria de fets no consumats. En alguns d'ells, fins i tot, no hi ha record registrat per l'enquesta: es tracta dels robatoris no consumats contra els béns i els productes del camp i contra les segones residències. Tampoc han deixat record els intents d'atrancament a les botigues. Val a dir, però, que la victimització per tots aquests fets és baixíssima. Tampoc ha aparegut record en els robatoris consumats d'altres vehicles.

Taula 1-2-3. L'índex de record en els trenta-dos fets

	2001
Fets contra els vehicles	17,42
Robatori del cotxe	26,67
Robatori de la moto	29,89
Robatori de la bicicleta	24,74
Robatori d'algun altre vehicle	0,00
Intent de robatori del vehicle	7,37
Robatori d'objectes del vehicle	12,09
Robatori d'accessoris del vehicle	4,29
Fets contra els habitatges	52,15
Robatori a l'habitatge	61,36
Intent de robatori a l'habitatge	23,46
Fets contra les segones residències	9,22
Robatori a la segona residència	12,46
Intent de robatori a la segona residència	0,00
Fets contra els comerços	13,56
Robatori al comerç	15,37
Intent de robatori al comerç	0,86
Atracament al comerç	5,64
Intent d'atracament al comerç	0,00
Robatori del vehicle professional	13,60
Intent de robatori del vehicle professional	9,42
Fets contra l'economia agrària	7,21
Robatori de maquinària agrícola	8,34
Intent de robatori de maquinària agrícola	0,00
Robatori de bestiar	8,53
Intent de robatori de bestiar	0,00
Robatori de productes del camp	8,55
Intent de robatori de productes de camp	0,00
Fets contra la seguretat personal	61,64
Robatori de bossa o cartera	64,51
Intent de robatori bossa o cartera	25,09
Estrebada	18,28
Intent d'estrebada	5,79
Atracament	40,83
Intent d'atracament	7,90
Agressions físiques	39,73
Intent d'agressió física	0,78
Amenaces, intimidacions	3,70

2.2 El cost psicològic

El segon aspecte del cost de la delinqüència que estudia l'enquesta és el psicològic, i ho fa en la vessant quantitativa, demanat d'avaluar l'impacte psicològic de la victimització en l'escala 0 – 10.

2.2.1 El cost psicològic global

L'avaluació mitjana del cost psicològic ha estat força estable durant les últimes tres edicions. Els dos primers anys va mantenir una tendència creixent i, enguany, ha baixat respecte l'any passat però queda per sobre del primer anys.

També es calcula el cost psicològic global dels fets consumats i no consumats. Ambdues dades són reiterades i lògiques: l'impacte psicològic dels fets consumats és superior al dels fets no consumats.

Taula 1-2-4. Evolució de l'impacte psicològic de la victimització

	cost global	fets consumats	fets no consumats
1999	5,46	5,70	4,82
2000	5,69	6,15	5,26
2001	5,51	5,80	5,15

2.2.2 El cost psicològic en els sis àmbits

El cost psicològic dels diferents àmbits fa palesa una lògica relativament similar a l'índex de record, segons la qual, la intimitat domiciliar és l'àmbit on es dona el cost més gran.

La seguretat personal (àmbit de major record) produeix un cost psicològic menor, pràcticament de la mateixa magnitud que els fets contra els comerços i les segones residències.

Els fets de menor cost psicològic són els que s'adrecen contra els vehicles i l'economia agrària.

Durant els últims anys, els habitatges han estat, generalment, l'àmbit de major cost psicològic. La seguretat personal, els comerços i les segones residències han impactat una mica menys, amb algunes oscil·lacions, com la de l'any passat, en la que van incrementar les segones residències i van baixar els comerços. On s'ha produït un cost menor durant els quatre anys ha estat en la victimització contra els vehicles i l'economia agrària.

Taula 1-2-5. Evolució de l'impacte psicològic de la victimització en els sis àmbits

mitjana (0-10)	1999	2000	2001
Fets contra els vehicles	5,20	5,39	4,97
Fets contra els habitatges	5,97	6,59	6,96
Fets contra les segones residències	5,35	6,96	5,64
Fets contra els comerços	5,49	4,86	5,62
Fets contra l'economia agrària	4,73	4,60	4,61
Fets contra la seguretat personal	5,88	5,80	5,93

2.2.3 El cost psicològic en els trenta-dos fets

Les dues constatacions principals són (1) que el cost psicològic de la victimització consumada és més elevat que el de la no consumada, (2) que el cost més alt es dona en els fets que incorporen algun tipus de violència o amenacen béns molt propers a les persones.

Els fets de menor impacte emocional han estat els no consumats contra la seguretat personal i els petits furts d'accessoris als vehicles.

Taula 1-2-6. Impacte psicològic de la victimització en els trenta-dos fets

	mitjana (0-10)	2001
Fets contra els vehicles		4,97
Robatori del cotxe		6,19
Robatori de la moto		6,16
Robatori de la bicicleta		4,85
Robatori d'algun altre vehicle		5,54
Intent de robatori del vehicle		4,36
Robatori d'objectes del vehicle		5,11
Robatori d'accessoris del vehicle		3,96
Fets contra els habitatges		6,96
Robatori a l'habitatge		7,63
Intent de robatori a l'habitatge		5,94
Fets contra les segones residències		5,64
Robatori a la segona residència		6,06
Intent de robatori a la segona residència		3,93
Fets contra els comerços		5,62
Robatori al comerç		5,77
Intent de robatori al comerç		5,21
Atracament al comerç		8,65
Intent d'atracament al comerç		8,19
Robatori de vehicle professional		6,50
Intent de robatori de vehicle professional		4,73
Fets contra els béns i productes del camp		4,61
Robatori de maquinària agrícola		5,00
Intent de robatori de maquinària agrícola		3,80
Robatori de productes del camp		4,38
Intent de robatori de productes de camp		7,19
Robatori de bestiar		4,85
Intent de robatori de bestiar		10,00
Fets contra la seguretat personal		5,93
Robatori de bossa o cartera		6,11
Intent de robatori bossa o cartera		4,70
Estrebada		7,24
Intent d'estrebada		3,27
Atracament		6,42
Intent d'atracament		4,08
Agressions físiques		6,65
Intent d'agressió física		5,78
Amenaces, intimidacions		5,37

2.3 Les molèsties

El tercer indicador del cost de la delinqüència és el grau de molèsties que l'activitat delictiva genera en les víctimes. Es demana als entrevistats víctimes que l'avaluïn en l'habitual escala de 0 a 10. La hipòtesi és que la victimització per la petita delinqüència convencional provoca més molèsties que impacte psicològic.

2.3.1 La valoració global de les molèsties

El grau de molèsties associades al fet d'haver estat víctima de l'activitat delictiva és elevat. Concretament, l'avaluació mitjana de les molèsties ha estat de 7,52.

La lògica dels índexs anteriors també es manté quan les molèsties es desagreguen segons la victimització s'hagi consumat o no. Les dels fets consumats són més elevades que les dels no consumats.

L'avaluació de les molèsties ha estat, durant els últims anys, força més elevada que la del cost psicològic, tant pels que fa a l'indicador global com a les valoracions dels fets consumats i no consumats.

D'altra banda, els tres anys semblen marcar una tendència cap a l'increment de les molèsties. L'evolució està creixent des de 1999 (6,81) fins a situar-se en el 7,52 d'enguany.

Taula 1-2-7. Evolució de les molèsties associades a la victimització

	cost global	fets consumats	fets no consumats
1999	6,81	7,15	5,90
2000	6,99	7,36	6,18
2001	7,52	7,88	6,88

2.3.2 Les molèsties en els sis àmbits

Un element diferenciador de les molèsties respecte els altres indicadors del cost de la delinqüència és l'homogeneïtat que presenta quan es desagrega en els sis àmbits delictius. Les valoracions són molt similars, perquè la molèstia que implica la victimització no té tant a veure amb la intimitat o la integritat personals, com amb els canvis que això comporta en les pautes rutinàries de comportament de la gent –tràmits i gestions, pèrdues de temps i acumulació al concepte de molèstia dels altres costos com, per exemple, l'econòmic–. L'única excepció es troba en l'àmbit de l'economia agrària, amb un nivell de molèsties força més baix que la resta d'àmbits.

Taula 1-2-8. Evolució de les molèsties associades a la victimització en els sis àmbits

	mitjana (0-10)	1999	2000	2001
Fets contra els vehicles		6,80	7,14	7,52
Fets contra els habitatges		7,10	6,56	7,95
Fets contra les segones residències		7,45	7,33	7,86
Fets contra els comerços		6,89	6,70	7,65
Fets contra l'economia agrària		5,14	5,75	6,55
Fets contra la seguretat personal		6,97	7,09	7,40

D'altra banda, el grau de molèsties supera el cost psicològic als sis àmbits. L'increment de les molèsties en els últims anys s'ha donat en línies generals als sis àmbits, amb lleugeres oscil·lacions. Enguany, tots sis àmbits han rebut avaluacions més altes que l'any passat, excepte el comerç.

2.3.3 Les molèsties en els trenta-dos fets

Les molèsties associades als fets consumats són més elevades que les que generen els fets no consumats (tret d'alguna excepció de l'àmbit de l'economia agrària). De fet, les avaluacions de la majoria de fets consumats estan per sobre dels vuit punts de mitjana.

Taula 1-2-9. Les molèsties de la victimització en els trenta-dos fets

	mitjana (0-10)	2001
Fets contra els vehicles		7,52
Robatori del cotxe		8,51
Robatori de la moto		8,17
Robatori de la bicicleta		7,82
Robatori d'algun altre vehicle		9,44
Intent de robatori del vehicle		6,76
Robatori d'objectes del vehicle		7,94
Robatori d'accessoris del vehicle		6,82
Fets contra els habitatges		7,95
Robatori a l'habitatge		8,96
Intent de robatori a l'habitatge		6,54
Fets contra les segones residències		7,86
Robatori a la segona residència		8,32
Intent de robatori a la segona residència		6,18
Fets contra els comerços		7,65
Robatori al comerç		8,17
Intent de robatori al comerç		6,20
Atracament al comerç		8,37
Intent d'atracament al comerç		7,91
Robatori de vehicle professional		8,60
Intent de robatori de vehicle professional		4,91
Fets contra els béns i productes del camp		6,55
Robatori de maquinària agrícola		7,61
Intent de robatori de maquinària agrícola		6,00
Robatori de productes del camp		6,26
Intent de robatori de productes de camp		8,52
Robatori de bestiar		5,31
Intent de robatori de bestiar		10,00
Fets contra la seguretat personal		7,40
Robatori de bossa o cartera		8,08
Intent de robatori bossa o cartera		5,35
Estrebada		8,01
Intent d'estrebada		0,98
Atracament		7,80
Intent d'atracament		5,85
Agressions físiques		7,49
Intent d'agressió física		7,07
Amenaces, intimidacions		6,01

Els fets més molestos han estat els que impliquen la pèrdua consumada (o el deteriorament) d'algun bé significatiu, materialment o simbòlicament (robatori de vehicles, de bossa o cartera, a l'habitatge, etc.).

2.4 El cost econòmic

Els entrevistats quantifiquen el cost en diners de la seva victimització, i el càlcul de la mitjana n'és l'indicador corresponent.

2.4.1 El cost econòmic global

El cost econòmic mitjà ha estat de 879,20 €, que es desglossen en 1.129,18 € de mitjana per als fets consumats i 200,58 € de mitjana per als no consumats.

Taula 1-2-10. Evolució del cost econòmic de la victimització

	cost global	fets consumats	fets no consumats
1999	566,45	826,18	205,29
2000	624,39	1.037,47	120,08
2001	879,20	1.129,18	200,58

2.4.2 El cost econòmic en els sis àmbits

El cost econòmic de la delinqüència depèn de la diferent rendibilitat que ofereixen els àmbits: els de més rendibilitat són els dos domiciliaris (2.108,77 € als habitatges principals i 1.597,19 € a les segones residències) i els fets contra els establiments (2.562,35 €). Els fets de menor cost han estat els que s'han adreçat contra els vehicles (529,55 €) i contra la seguretat personal (227,30 €).

Taula 1-2-11. El cost econòmic de la victimització en els sis àmbits

	mitjana (en €)
Fets contra els vehicles	529,55
Fets contra els habitatges	2.108,77
Fets contra les segones residències	1.597,19
Fets contra els comerços	2.562,35
Fets contra l'economia agrària	665,32
Fets contra la seguretat personal	227,30

2.4.3 El cost econòmic en els trenta-dos fets

Tots els fets consumats han comportat uns costos econòmics superiors als dels no consumats. Els més elevats han estat els robatoris als establiments i als habitatges, els robatoris de vehicles professionals i els atracaments als establiments.

Taula 1-2-12. El cost econòmic de la delinqüència en els trenta-dos fets

	mitjana (en €)
Fets contra els vehicles	529,55
Robatori del cotxe	1.636,44
Robatori de la moto	1.147,03
Robatori de la bicicleta	419,27
Robatori d'algun altre vehicle	143,28
Intent de robatori del vehicle	197,91
Robatori d'objectes del vehicle	409,11
Robatori d'accessoris del vehicle	185,65
Fets contra els habitatges	2.108,77
Robatori a l'habitatge	3.270,17
Intent de robatori a l'habitatge	127,47
Fets contra les segones residències	1.597,19
Robatori a la segona residència	2.083,11
Intent de robatori a la segona residència	112,51
Fets contra els comerços	2.562,35
Robatori al comerç	3.072,61
Intent robatori al comerç	663,28
Atracament al comerç	2.148,85
Intent d'atracament al comerç	435,13
Robatori de vehicle professional	6.688,36
Intent de robatori de vehicle professional	21,82
Fets contra els béns i productes del camp	665,32
Robatori de maquinària agrícola	1.247,64
Intent de robatori de maquinària agrícola	99,11
Robatori de productes del camp	265,70
Intent de robatori de productes de camp	1.747,80
Robatori de bestiar	360,97
Intent de robatori de bestiar	4.207,08
Fets contra la seguretat personal	227,30
Robatori de bossa o cartera	234,27
Intent de robatori bossa o cartera	9,56
Estrebada	155,12
Intent d'estrebada	4,75
Atracament	447,39
Intent d'atracament	241,37

2.5 La recuperació dels béns robats

Les dades de l'Enquesta sobre la recuperació dels béns robats conviden a una reflexió sobre les polítiques d'atenció a la víctima, en el sentit que molt poques víctimes recuperen els béns que se'ls van robar. El càlcul agregat, comptant, tots els fets, resulta únicament en el 10,1%. Per tant, només una de cada deu víctimes ha recuperat allò que se'ls va robar.

La no recuperació dels béns robats és un fet generalitzat en tots els àmbits estudiats. A cap dels sis àmbits s'han recuperat els béns que s'hi van robar en percentatges significatius. El major percentatge de recuperació es dona en l'àmbit de la seguretat personal (17,71%), seguit pel dels vehicles (16,72%) i dels comerços (13,93%). L'economia agrària apareix com l'àmbit on l'índex de recuperació de béns per part de les víctimes és més baix, només l'1,23%.

Quant als diferents béns robats, els únics que es recuperen en percentatges dignes de menció són els vehicles: cotxes, motos i vehicles d'ús professional.

Taula 1-2-13. La recuperació dels béns robats

	% de recuperació		
	1999	2000	2001
Fets contra els vehicles	11,36	18,29	16,72
Robatori del cotxe	56,65	56,53	42,08
Robatori de la moto	62,37	40,36	38,84
Robatori de la bicicleta	0,00	0,00	19,87
Robatori d'altres vehicles	100,00	43,55	-
Robatori d'objectes del vehicle	6,49	8,27	8,44
Fets contra els habitatges	5,25	5,29	6,07
Robatori a l'habitatge	8,75	5,92	6,07
Fets contra les segones residències	4,25	15,31	6,07
Robatori a la segona residència	5,98	15,31	-
Fets contra els comerços	27,55	8,82	13,93
Robatori del comerç	20,43	9,71	11,98
Atracament al comerç	86,44	5,45	-
Robatori del vehicle professional		4,66	31,51
Fets contra l'economia agrària	0,13	1,94	1,23
Robatori de productes	0,17	0,00	1,31
Robatori de maquinària	0,00	2,88	1,42
Robatori de bestiar	0,00	6,25	-
Fets contra la seguretat personal	21,16	24,62	17,71
Robatori de bossa o cartera	31,97	23,33	19,12
Estrebada	55,07	37,00	4,36
Atracament	18,61	16,34	15,23

3 La delinqüència en el temps i en l'espai

3.1 La delinqüència i el temps

L'Enquesta estudia les dues variables principals de l'activitat delictiva: el temps i l'espai. Mentre que la distribució temporal s'estudia mitjançant dos indicadors –l'horari i l'estacionalitat–, la distribució territorial s'analitza amb tres indicadors que són la desagregació territorial dels índexs de victimització, el mapa delictiu i els índexs de localització.

3.1.1 L'horari de la delinqüència

Els horaris de l'activitat delictiva confirmen la seva racionalitat: la delinqüència funciona en les hores de major productivitat, donada en gran part per la menor protecció dels béns i, per tant, més impunitat. Es desenvolupa, doncs, preferentment de nit.

En concret, el 47,59% de la victimització és nocturna, el 18,80% dels fets han passat a la tarda, i la resta es reparteixen entre el matí (12,78%) i el migdia (10,63%).

La distribució de l'horari global de l'activitat delictiva ha estat pràcticament la mateixa des del primer any de la sèrie: la meitat de fets han passat durant la nit.

Taula 1-3-1. L'horari de la delinqüència

	% sobre el total de fets recollits		
	1999	2000	2001
Matí	13,37	14,53	12,78
Migdia	14,54	15,98	10,63
Tarda	20,87	24,87	18,80
Nit	51,22	44,63	47,59

Pel que fa als vehicles, la nit és el moment de màxima intensitat delictiva; han passat sis de cada deu fets. La dada és lògica perquè és quan és més rendible –fàcil, segur, impune– robar vehicles, sobretot si estan aparcats al carrer.

Els fets contra la seguretat personal predominen a la tarda –que és quan sol haver-hi més gent al carrer- i també a la nit. El migdia és el moment del dia amb menys activitat delictiva en aquest àmbit.

Pel que fa als domicilis, la distribució horària de la delinqüència és més aleatòria (en part deguda a l'escassetat d'observacions: l'anàlisi es refereix a l'1,98% de la mostra). En general, la major part de la delinqüència es concentra a la nit, tot i que menys que en la resta d'àmbits.

Quant als comerços, la victimització concentra una distribució molt regular, que es va reiterant any rere any i que confirma la tesi de la nocturnitat. De fet, en la majoria de les

edicions, més del 60% d'aquests fets s'han produït a la nit (quan les botigues estan tancades). Enguany, el 63,89% dels fets han passat en aquest moment del dia.

Els àmbits de les segones residència i de l'economia agrària presenten resultats més irregulars, malgrat en tots dos casos, la nit ha estat el moment de major activitat delictiva en els tres anys de la sèrie.

Taula 1-3-2. L'horari de la delinqüència en els sis àmbits

		% de fets recollits en cada àmbit			
		matí	migdia	tarda	nit
Fets contra els vehicles	1999	7,50	12,30	14,44	65,77
	2000	9,54	9,05	18,88	62,54
	2001	7,19	8,23	15,03	59,61
Fets contra els habitatges	1999	24,70	21,61	21,02	32,67
	2000	29,95	27,20	22,65	20,20
	2001	21,72	14,81	22,29	30,33
Fets contra les segones residències	1999	12,30	8,70	21,33	57,67
	2000	8,33	7,51	8,60	75,57
	2001	6,82	7,49	4,96	42,15
Fets contra els comerços	1999	8,10	5,83	18,98	67,09
	2000	7,35	17,12	13,44	62,08
	2001	12,32	7,65	12,77	63,89
Fets contra l'economia agrària	1999	12,88	5,84	13,48	67,80
	2000	6,49	8,55	13,43	71,52
	2001	12,46	5,91	12,78	42,54
Fets contra la seguretat personal	1999	20,25	19,29	32,96	27,50
	2000	16,86	19,86	34,44	28,84
	2001	20,18	15,49	30,01	30,99

3.1.2 L'estacionalitat de la delinqüència

L'estacionalitat de la delinqüència es distribueix equitativament al llarg de tots els mesos de l'any, amb preferència els de l'hivern i la tardor.

Taula 1-3-3. L'estacionalitat de la delinqüència

	%		
	1999	2000	2001
Gener	7,09	4,48	9,59
Febrer	8,83	7,41	5,85
Març	6,86	6,23	5,81
Abril	6,68	7,16	5,35
Maig	6,17	5,92	6,11
Juny	8,55	7,13	5,52
Juliol	11,37	11,45	8,45
Agost	9,15	10,42	6,56
Setembre	8,13	9,25	7,84
Octubre	8,12	8,57	10,00
Novembre	8,19	11,05	10,16
Desembre	10,86	10,94	15,96

Concretament, entre els mesos d'octubre i desembre s'ha concentrat una tercera part de l'activitat delictiva de tot l'any. El mes de desembre ha estat el de major activitat delictiva, amb un 15,96% dels fets. El mes de gener també ha estat un dels de major victimització, 9,59%.

Pel que fa a la resta de l'any, els fets delictius han estat més freqüents durant els mesos d'estiu que durant els de primavera.

Pel que fa als sis àmbits delictius, en l'àmbit dels vehicles, l'activitat delictiva es concentra la segona part de l'any, és a dir, a la tardor i, principalment a l'hivern.

L'àmbit de la seguretat personal també recull la major freqüència de fets delictius en aquestes mateixes èpoques de l'any, especialment durant la tardor.

En els altres quatre àmbits (comerç, habitatge, segona residència i economia agrària), l'estiu és l'època de l'any amb major activitat delictiva.

Taula 1-3-4. L'estacionalitat de la delinqüència en els sis àmbits

	%					
	vehicles	Habitatges	segona residència	comerç	economia agrària	seguretat personal
Gener	3,51	3,88	2,28	5,19	10,48	6,09
Febrer	5,53	7,55	9,65	6,53	4,82	8,05
Març	5,78	9,82	6,34	6,97	3,86	6,57
Abril	5,55	5,57	9,75	6,05	1,66	5,18
Maig	6,73	7,46	6,95	6,47	7,99	4,67
Juny	6,40	7,37	4,92	5,30	6,83	6,22
Juliol	7,66	8,39	7,81	5,53	10,44	8,60
Agost	7,90	12,88	13,48	12,40	11,98	6,88
Setembre	7,94	6,46	9,15	6,52	7,48	7,87
Octubre	9,24	7,38	10,49	4,05	5,10	7,52
Novembre	8,91	5,74	5,68	8,73	2,84	10,35
Desembre	9,14	8,88	6,97	8,51	7,72	9,75

3.2 La delinqüència i el lloc

La possibilitat d'un estudi positiu de la delinqüència implica el de les seves regularitats territorials, i la disponibilitat d'aquesta informació és útil de cara al disseny de la política de seguretat ciutadana.

L'enquesta estudia la distribució territorial de les víctimes i dels fets delictius.

3.2.1 La victimització i el territori

La distribució territorial de les víctimes es mesura amb la desagregació dels índexs de victimització.

Han estat més víctimes els ciutadans de les regions densament habitades i amb algun tipus d'atracció territorial (centralitat, terciarització, etc.). Concretament, els índexs més elevats s'han donat al Camp de Tarragona, a la regió de Ponent i a la regió Metropolitana. Els índexs més baixos han estat al Pirineu Occidental, a la regió Central, a Girona i a les Terres de l'Ebre.

Taula 1-3-5. L'índex de victimització a les set regions policials

	índex
Mitjana de Catalunya	12,74
RP del Camp de Tarragona	16,56
RP Metropolitana	12,87
RP de les Terres de l'Ebre	12,19
RP de Girona	10,95
RP de Ponent	13,83
RP Central	10,50
RP del Pirineu Occidental	4,89

3.2.2 Els fets i el territori

L'estudi de la distribució territorial dels fets delictius es realitza amb un doble indicador: el mapa delictiu i els índexs de localització. Aquesta és la que millor relaciona la delinqüència i el territori, perquè la victimització es pot produir fora del municipi o barri de residència de la víctima.

3.2.2.1 El mapa delictiu

El mapa delictiu és el recompte de fets que han passat a cada unitat territorial d'anàlisi (una informació univariant que descriu la geografia delictiva).

El major nombre de fets delictius s'ha produït a la regió Metropolitana i, a continuació, al Camp de Tarragona i a Girona i, en menor proporció, a les regions Central i Ponent. A les Terres de l'Ebre s'han produït encara menys fets delictius, tot i que la menor quantitat de fets ha tingut lloc al Pirineu Occidental.

Taula 1-3-6. El mapa delictiu a les set regions policials

	%
Mitjana de Catalunya	100,00
RP del Camp de Tarragona	10,04
RP Metropolitana	67,77
RP de les Terres de l'Ebre	2,30
RP de Girona	7,61
RP de Ponent	4,57
RP Central	5,36
RP del Pirineu Occidental	0,40
Fora de Catalunya	1,96

3.2.2.2 L'índex de localització

El mapa delictiu és un indicador univariant, per tant, la millor mesura de la localització de l'activitat delictiva s'ha de relacionar amb algun indicador objectiu, per exemple, la població. Així, l'enquesta no es limita a recomptar els fets que han passat a cada territori, sinó que explica la distribució a partir d'una de les variables més potents de l'estructura social, és a dir, la grandària poblacional.

Els índexs més elevats s'han donat al Camp de Tarragona i a la regió Metropolitana. També han estat importants a Ponent, a Girona i a les Terres de l'Ebre. Els índexs més baixos han estat a la regió Central i al Pirineu occidental.

Taula 1-3-7. L'índex de localització a les set regions policials

	índex
RP Metropolitana	15,13
RP del Camp de Tarragona	23,12
RP de Girona	14,04
RP de les Terres de l'Ebre	14,01
RP de Ponent	14,66
RP Central	12,32
RP del Pirineu Occidental	6,09

4 La denúncia

L'ESPC mesura la denúncia demanant a les víctimes si, després d'haver patit el fet, l'han posat en coneixement d'algun servei policial o del jutjat. I en cas afirmatiu, també es demana si s'ha signat un document escrit de denúncia. L'índex global de comunicació, que posa en relació les persones que han comunicat els fets amb els entrevistats que han estat víctimes ha estat el 56,69%.

Els índexs de comunicació i de denúncia són percentatges de percentatges, és a dir, recullen el comportament que adopta un percentatge de les víctimes –que són, alhora, un percentatge dels entrevistats. L'índex global de comunicació es refereix, doncs al 56,69% del 12,74% d'entrevistats. Cal tenir-ho en compte perquè totes les desagregacions d'aquests índexs presenten freqüències baixes i, per tant, s'han de prendre amb la prudència adequada.

La comunicació d'un fet pot formalitzar-se mitjançant la signatura d'un document escrit de denúncia. A partir de l'edició 2001, per construir els indicadors relacionats amb la denúncia dels fets es consideren fets denunciats aquells en què les víctimes recorden haver signat un escrit de denúncia. La voluntat de comparar (o contrastar) les dades provinents de l'ESPC amb les recollides per l'estadística registral aconsella posar l'èmfasi en la signatura.

4.1 La denúncia dels fets consumats i no consumats

Els fets consumats es denuncien molt més que els no consumats. El comportament denunciador és molt més elevat quan l'agressió s'ha consumat que quan ha quedat en un mer intent. Així doncs, les víctimes que han denunciat per fets consumats han estat 61,86% i les que han denunciat per fets no consumats han estat 26,84%.

El mateix passa amb la comunicació en tant que es comuniquen més fets de la delinqüència consumada que en la no consumada. L'índex de comunicació dels fets consumats ha estat 66,96% i el dels no consumats ha estat 26,84%

Taula 1-4-1. Els índexs de comunicació i de denúncia

	%		
	comunicació	denúncia	denúncia versus comunicació
Global	56,69	50,80	89,61
Fets consumats	66,96	61,86	92,38
Fets no consumats	34,82	26,84	77,08

4.2 La denúncia en els sis àmbits

El comportament denunciador es pot desagregar en els sis àmbits delictius, en funció dels diferents béns agredits. Els majors percentatges de denúncia se solen donar als àmbits on aquest comportament és de major utilitat: els domicilis i els comerços.

4.2.1 La denúncia dels fets contra els vehicles

Els vehicles apareixen com un dels àmbits amb menor comportament denunciador. L'explicació rau en el fet que constitueixen un dels àmbits de la seguretat més allunyats de la integritat i intimitat de les persones i que la major part de la seva victimització és poc important. L'índex de comunicació ha estat 52,86% i el de denúncia 48,88%.

4.2.2 La denúncia dels fets contra els habitatges

Els fets contra els habitatges apareixen com el segon àmbit de la denúncia. Constitueixen un àmbit molt proper a la intimitat personal i, d'altra banda, normalment estan assegurats. És doncs, lògic que conformin un àmbit de gran percentatge de denúncia. L'índex de comunicació ha estat 73,49% i el de denúncia 63,43%.

4.2.3 La denúncia dels fets contra les segones residències

El mateix passa amb les segones residències, que constitueixen un bé relativament semblant a l'habitatge principal, però menys investit com a íntim i personal; la denúncia és lleugerament inferior. L'índex de comunicació ha estat 65,77% i el de denúncia el 59,32%.

4.2.4 La denúncia dels fets contra els comerços

L'àmbit de major denúncia ha estat, en totes les edicions, el dels comerços. La raó és evident: el risc de victimització comercial és elevat i la majoria de botigues i comerços estan assegurats. Per tant, és l'àmbit on el comportament denunciador obté major utilitat. L'índex de comunicació ha estat 78,82% i l'índex de denúncia 75,87%.

Taula 1-4-2. L'índex de comunicació i de denúncia dels sis àmbits delictius

	%		
	comunicació	denúncia	denúncia <i>versus</i> comunicació
Fets contra els vehicles	52,86	48,88	92,47
Fets contra els habitatges	73,49	63,43	86,31
Fets contra les segones residències	65,77	59,32	90,19
Fets contra els comerços	78,82	75,87	96,26
Fets contra l'economia agrària	42,01	31,51	75,01
Fets contra la seguretat personal	53,94	46,71	86,60

4.2.5 La denúncia dels fets contra la seguretat personal

Pel que fa a la seguretat personal, la majoria de les agressions que s'hi engloben comporten la desaparició de la documentació i objectes personals. Tot i així, l'índex de denúncia és més baix que el dels domicilis i comerços. L'índex de comunicació ha estat 53,94% i, el de denúncia, el 46,71%.

4.2.6 La denúncia dels fets contra l'economia agrària

L'àmbit de l'economia agrària és el de menor denúncia, i és el que presenta una major diferència entre la comunicació i la denúncia. Així doncs, l'índex de comunicació ha estat 42,01% i, el de denúncia ha estat 31,51%.

4.3 La denúncia dels trenta-dos fets

La unitat d'observació i anàlisi en l'estudi de la denúncia és cada un dels trenta-dos fets delictius concrets (perquè el que es denuncia és sempre un fet concret del que un ha estat víctima, no un àmbit sencer).

Tal i com s'ha constatat en l'índex global, la denúncia dels fets consumats és superior a la dels no consumats en els sis àmbits de la seguretat. També s'ha comunicat molt més a algun servei policial quan els fets s'han consumat que quan s'han quedat en intents.

Taula 1-4-3. Els índexs de comunicació i de denúncia dels trenta-dos fets delictius

	%		
	comunicació	denúncia	denúncia versus comunicació
Robatori del cotxe	88,8	86,9	97,86
Robatori de la moto	78,1	76,3	97,70
Robatori de la bicicleta	60,4	46,0	76,16
Robatori d'altres vehicles	81,4	70,5	86,61
Intent de robatori del vehicle	35,1	30,2	86,04
Robatori objectes interior del vehicle	58,0	54,3	93,62
Robatori accessoris del vehicle	29,7	26,3	88,55
Robatori a l'habitatge	88,3	84,2	95,36
Intent de robatori a l'habitatge	52,7	34,3	65,09
Robatori a la segona residència	75,0	69,7	92,93
Intent de robatori a la segona residència	38,5	28,5	74,03
Robatori del comerç	89,0	85,3	95,84
Intent robatori del comerç	56,1	56,1	100,00
Atracament al comerç	95,0	95,0	100,00
Intent d'atracament	0,0	0,0	0,00
Robatori de vehicle professional	54,8	38,2	69,71
Intent de robatori de vehicle professional	26,6	26,6	100,00
Robatori de maquinària agrícola	52,9	44,7	84,50
Intent de robatori de maquinària agrícola	45,0	45,0	100,00
Robatori de productes del camp	39,2	27,8	70,92
Intent de robatori de productes del camp	16,5	16,5	100,00
Robatori de bestiar	39,6	14,6	36,87
Intent de robatori de bestiar	52,9	44,7	84,50
Robatori de bossa o cartera	68,2	62,6	91,79
Intent de robatori de bossa	8,9	4,8	53,93
Estrebada	47,4	41,1	86,71
Intent d'estrebada	0,0	0,0	0,00
Atracament	58,2	47,0	80,76
Intent d'atracament	22,0	13,5	61,36
Agressions físiques	54,5	51,9	95,23
Intent d'agressió física	39,6	8,8	22,22
Amenaces	34,8	16,3	46,84

Taula 1-4-4. Els índexs de comunicació i de denúncia dels fets consumats i no consumats en els sis àmbits delictius

	comunicació		denúncia	
	Fets consumats	fets no consumats	fets consumats	fets no consumats
Fets contra els comerços	88,12	49,25	84,24	49,25
Fets contra els habitatges	88,32	52,66	84,18	34,27
Fets contra la seguretat personal	50,82	10,27	46,59	5,80
Fets contra les segones residències	74,98	38,51	69,74	28,49
Fets contra els vehicles	60,88	35,12	57,31	30,25
Fets contra l'economia agrària	43,57	26,83	31,99	26,83

4.4 Evolució dels índexs de comunicació i de denúncia

Com ja s'ha fet esment, les dades sobre denúncia consisteixen en un percentatge sobre el percentatge d'entrevistats víctimes. Convé, doncs, abordar amb prudència les dades de la taula següent per una raó principal.

El nombre d'observacions de fenòmens molt poc freqüents pot complicar la comparació dels índexs de comunicació o de denúncia de determinats fets. En conseqüència, les altes fluctuacions en els índexs de denúncia d'alguns fets molt poc freqüents es poden deure al baix nombre d'observacions.

En aquest sentit, la taula de l'apartat següent (taula 4.5), en què es relacionen els indicadors sobre comunicació i denúncia amb l'índex de victimització, aporta informació addicional sobre el diferent grau de consistència.

Taula 1-4-5. Evolució dels índexs de comunicació dels trenta-dos fets delictius

	%		
	1999	2000	2001
Robatori del cotxe	92,12	80,15	88,8
Robatori de la moto	87,49	91,81	78,1
Robatori de la bicicleta	65,59	93,33	60,4
Robatori d'altres vehicles	100,00	22,88	81,4
Robatori d'objectes del vehicle	35,73	44,87	58,0
Robatori d'accessoris del vehicle	-	-	29,7
Intent de robatori del vehicle	30,75	-	35,1
Intent de robatori del cotxe	-	25,61	-
Intent de robatori de la moto	-	25,05	-
Intent de robatori d'altres vehicles	-	20,53	-
Robatori a l'habitatge	79,47	70,12	88,3
Intent de robatori a l'habitatge	35,99	42,11	52,7
Robatori a la segona residència	78,31	56,22	75,0
Intent de robatori a la segona residència	38,65	36,15	38,5
Robatori del comerç	78,82	72,83	89,0
Intent robatori del comerç	70,58	64,40	56,1
Atracament al comerç	100,00	79,15	95,0
Intent d'atracament	36,88	70,43	0,0
Robatori de vehicle professional	-	48,76	54,8
Intent de robatori de vehicle professional	-	1,92	26,6
Robatori de productes del camp	13,02	21,68	39,2
Intent de robatori de productes del camp	0,00	9,71	16,5
Robatori de maquinària agrícola	16,08	47,03	52,9
Intent de robatori de maquinària agrícola	0,00	9,74	45,0
Robatori de bestiar	11,78	20,98	39,6
Intent de robatori de bestiar	-	0,00	100,0
Robatori de bossa o cartera	70,98	68,86	68,2
Intent de robatori de bossa	20,01	16,86	8,9
Estrebada	85,68	56,34	47,4
Intent d'estrebada	9,45	0,00	0,0
Atracament	60,37	58,61	58,2
Intent d'atracament	19,43	9,35	22,0
Amenaces i violència	50,96	-	-
Agressions físiques	-	33,44	54,5
Intent d'agressió física	-	8,31	39,6
Amenaces, coaccions o intimidacions	-	46,92	-
Agressions sexuals	27,00	-	-
Intent d'agressió sexual	-	55,75	-
Amenaces, coaccions o intimidacions de caràcter sexual	-	43,01	-
Amenaces	-	-	34,8

Taula 1-4-6. Evolució dels índexs de denúncia dels trenta-dos fets delictius

	%		
	1999	2000	2001
Robatori del cotxe	88,20	78,92	86,9
Robatori de la moto	80,57	91,81	76,3
Robatori de la bicicleta	65,59	12,75	46,0
Robatori d'altres vehicles	100,00	22,88	70,5
Robatori d'objectes del vehicle	31,37	40,60	54,3
Robatori d'accessoris del vehicle	25,71		26,3
Intent de robatori del vehicle	-	21,66	30,2
Intent de robatori del cotxe	-	7,19	-
Intent de robatori de la moto	-	15,28	-
Intent de robatori d'altres vehicles	88,20	78,92	-
Robatori a l'habitatge	71,29	67,36	84,2
Intent de robatori a l'habitatge	27,16	25,84	34,3
Robatori a la segona residència	56,03	48,17	69,7
Intent de robatori a la segona residència	34,26	30,11	28,5
Robatori del comerç	72,48	65,43	85,3
Intent robatori del comerç	58,75	64,40	56,1
Atracament al comerç	74,57	79,15	95,0
Intent d'atracament	26,31	70,43	0,0
Robatori de vehicle professional	-	48,76	38,2
Intent de robatori de vehicle professional	-	1,92	26,6
Robatori de productes del camp	3,66	9,54	27,8
Intent de robatori de productes del camp	0,00	9,71	16,5
Robatori de maquinària agrícola	16,08	24,78	44,7
Intent de robatori de maquinària agrícola	0,00	9,74	45,0
Robatori de bestiar	11,78	20,98	14,6
Intent de robatori de bestiar	-	0,00	100,0
Robatori de bossa o cartera	64,05	57,70	62,6
Intent de robatori de bossa	16,22	10,98	4,8
Estrebada	71,65	44,28	41,1
Intent d'estrebada	0,00	0,00	0,0
Atracament	58,10	53,53	47,0
Intent d'atracament	8,53	6,00	13,5
Amenaces i violència	41,20	-	-
Agressions físiques	-	33,44	51,9
Intent d'agressió física	-	3,68	8,8
Amenaces, coaccions o intimidacions	-	40,09	-
Agressions sexuals	21,30	-	-
Intent d'agressió sexual	-	55,75	-
Amenaces, coaccions o intimidacions de caràcter sexual	-	43,01	-
Amenaces	64,05	57,70	16,3

4.5 La victimització i la denúncia

No hi ha relació necessària entre els índexs de victimització i els de denúncia. Aquesta no té res a veure amb la major o menor freqüència amb què es produeix cada fet. Més encara, normalment els fets més denunciats són els menys freqüents i a la inversa.

Taula 1-4-7. Els índexs de comunicació, denúncia i victimització dels trenta-dos fets delictius

	%		
	comunicació	denúncia	victimització
Robatori del cotxe	88,8	86,9	0,90
Robatori de la moto	78,1	76,3	0,33
Robatori de la bicicleta	60,4	46,0	0,14
Robatori d'altres vehicles	81,4	70,5	0,03
Intent de robatori del vehicle	35,1	30,2	2,16
Robatori objectes interior del vehicle	58,0	54,3	2,65
Robatori accessoris del vehicle	29,7	26,3	1,56
Robatori a l'habitatge	88,3	84,2	1,18
Intent de robatori a l'habitatge	52,7	34,3	0,92
Robatori a la segona residència	75,0	69,7	0,45
Intent de robatori a la segona residència	38,5	28,5	0,15
Robatori del comerç	89,0	85,3	0,67
Intent robatori del comerç	56,1	56,1	0,36
Atracament al comerç	95,0	95,0	0,11
Intent d'atracament	0,0	0,0	0,07
Robatori de vehicle professional	54,8	38,2	0,03
Intent de robatori de vehicle professional	26,6	26,6	0,01
Robatori de maquinària agrícola	52,9	44,7	0,18
Intent de robatori de maquinària agrícola	45,0	45,0	0,08
Robatori de productes del camp	39,2	27,8	0,43
Intent de robatori de productes del camp	16,5	16,5	0,11
Robatori de bestiar	39,6	14,6	0,06
Intent de robatori de bestiar	52,9	44,7	0,01
Robatori de bossa o cartera	68,2	62,6	2,13
Intent de robatori de bossa	8,9	4,8	0,54
Estrebada	47,4	41,1	0,39
Intent d'estrebada	0,0	0,0	0,62
Atracament	58,2	47,0	0,62
Intent d'atracament	22,0	13,5	0,19
Agressions físiques	54,5	51,9	0,44
Intent d'agressió física	39,6	8,8	0,25
Amenaces	34,8	16,3	0,63

4.6 La denúncia i els serveis policials

Les persones que han denunciat ho poden haver fet a qualsevol dels quatre serveis policials o directament al jutjat. Avui per avui, el CNP és el servei policial que rep la majoria de les denúncies: el 40,2% de les corresponents a l'àmbit dels vehicles; el 49,8% de les de l'àmbit de la seguretat personal, i el 32,6% de les que han afectat els habitatges principals. La GC és qui rep la majoria de denúncies per fets contra les segones residències (43,2%) i la PL és on s'adreça la majoria de denúncies relatives al món del comerç (29,3%). La PG-ME és el servei a qui s'adrecen la major part de les denúncies contra l'economia agrària (41,1%)

Les denúncies que s'adrecen a la PG-ME oscil·len entre un màxim del 41,1% al camp i un mínim del 6,8% en l'àmbit de la seguretat personal. D'entrada, s'ofereixen aquí algunes dades de caràcter general. En aquest sentit, convé assenyalar que les dades de la taula següent reflecteixen la síntesi del conjunt de Catalunya, la desagregació d'aquestes mateixes dades segons els territoris de desplegament de cada cos policial ens permetria observar una distribució diferent. El tractament detallat de la denúncia en relació amb els

serveis policials ha estat incorporat al següent capítol com una de les diverses formes de contacte entre la ciutadania i els serveis policials

Taula 1-4-8. El servei policial davant de qui va denunciar en els sis àmbits delictius. La comparació 1999-2000-2001

		%					
		PG-ME	GC	CNP	PL	jutjat	total
2001	Fets contra els vehicles	12,8	12,7	40,2	32,5	1,8	100,0
	Fets contra els habitatges	17,8	16,9	32,6	31,6	1,1	100,0
	Fets contra la segona residència	18,7	43,2	12,4	24,9	0,8	100,0
	Fets contra els comerços	17,4	25,7	27,2	29,3	0,4	100,0
	Fets contra l'economia agrària	41,1	33,9	3,5	21,5	0,0	100,0
	Fets contra la seguretat personal	6,8	9,9	49,8	32,1	1,5	100,0
2000	Fets contra els vehicles	10,3	9,9	48,7	31,1	0,1	100,0
	Fets contra els habitatges	12,8	20,1	22,9	43,8	0,5	100,0
	Fets contra la segona residència	23,0	51,2	11,0	14,9	0,0	100,0
	Fets contra els comerços	16,4	23,8	33,5	26,2	0,0	100,0
	Fets contra l'economia agrària	34,1	35,8	0,0	30,1	0,0	100,0
	Fets contra la seguretat personal	10,6	8,9	40,7	42,5	1,3	100,0
1999	Fets contra els vehicles	9,18	18,77	52,04	20,01	0,00	100,0
	Fets contra els habitatges	10,33	13,53	37,67	37,82	0,62	100,0
	Fets contra la segona residència	13,55	40,80	13,69	31,96	0,00	100,0
	Fets contra els comerços	15,22	17,07	39,49	28,22	0,00	100,0
	Fets contra l'economia agrària	16,73	26,18	11,78	41,10	4,22	100,0
	Fets contra la seguretat personal	7,70	10,13	52,08	27,79	2,30	100,0

4.7 L'avaluació del comportament denunciador

L'Enquesta estudia les principals variables que afecten la valoració usuària de les víctimes que han comunicat els fets que han patit. A l'edició pilot de 1999 es van considerar les següents: (1) el tracte rebut (de molt dolent a molt bo); (2) l'interès (de poc a molt); (3) la complexitat (de senzilla a complicada); (4) la durada (de lenta a ràpida); (5) la preparació dels agents (de molt dolenta a molt bona), i (6) una valoració global (de molt dolenta a molt bona).

En acabar l'explotació dels resultats, se'n va fer una anàlisi estadística (factorial) que va servir per determinar que els factors principals eren tres: (1) valoració del tracte personal que va mostrar la policia; (2) valoració de la rapidesa dels tràmits; (3) valoració de la confiança que van transmetre els agents, i, finalment, (4) una valoració global del servei. Aquestes quatre diferents valoracions són les utilitzades en les dues darreres edicions de l'ESPC i es tracten en el capítol següent dedicat als contactes de la població amb els serveis policials.

Adicionalment, s'hi afegí una valoració final referida al grau de satisfacció global d'haver presentat la denúncia o d'haver comunicat els fets (diferenciada de la valoració del servei rebut), que es descriu tot seguit.

En general, les persones que han comunicat els fets semblen prou satisfetes d'haver adoptat aquest comportament.

Taula 1-4-9. La valoració d'haver presentat la denúncia, segons els sis àmbits de seguretat (1999 - 2001)

	valoració global (escala 0 - 10)		
	1999	2000	2001
Fets contra els vehicles	6,41	6,58	6,57
Fets contra els habitatges	7,41	6,92	7,34
Fets contra la segona residència	6,69	6,51	6,64
Fets contra els comerços	6,58	6,71	7,31
Fets contra l'economia agrària	3,65	4,31	6,63
Fets contra la seguretat personal	7,46	7,02	7,03

4.8 Quan no es denuncia

Un 56,69% de les víctimes ho ha comunicat als serveis policials o al jutjat i un 50,80% recorda haver signat un escrit de denúncia. A les víctimes que no han comunicat ni denunciat formalment els fets que han patit se'ls demana si va influir en la seva decisió de no denunciar algun dels motius que s'expressen a continuació: (1) per mandra, em resultava molt complicat (massa tràmits, massa temps...); (2) per por (represàlies, empitjorar les coses...); (3) la policia no hi pot fer res; (4) confio poc en la policia; (5) confio poc en la justícia, i (6) el fet en qüestió era de poca importància.

Tot i tractar-se d'una relació de motius que s'ha anat modificant en cada edició de l'ESPC, a la taula següent es recullen els resultats dels darrers tres anys.

Taula 1-4-10. Els motius de la no denúncia en els sis àmbits delictius. L'evolució 1999 - 2001

		%					
		Vehicles	habitatges	segona residència	comerç	economia agrària	seguretat personal
2001	Mandra	33,83	19,58	32,65	12,25	21,44	24,54
	Por	3,99	8,18	8,30	11,64	1,71	7,52
	La policia no hi pot fer res	46,52	33,85	44,27	46,30	45,29	38,11
	Confio poc en la policia	21,95	20,71	22,68	15,00	12,37	23,48
	Confio poc en la justícia	21,49	22,13	25,96	20,08	20,72	19,32
	El fet no tenia importància	53,51	57,31	45,68	43,39	71,19	52,65
2000	Mandra	30,34	24,56	25,77	35,29	17,94	31,75
	Por	1,51	3,08	0,00	2,00	1,61	6,21
	La policia no hi pot fer res	52,22	47,53	42,71	63,13	53,41	55,43
	Confio poc en la policia	22,08	21,53	14,87	17,14	16,34	24,45
	Confio poc en la justícia	22,29	25,13	16,17	29,11	19,29	28,07
	El fet no tenia importància	67,68	60,99	64,61	64,49	71,93	66,34
1999	Mandra	50,02	42,04	31,47	50,30	41,70	47,58
	Por	2,72	7,05	8,49	3,84	5,08	7,74
	La policia no hi pot fer res	54,42	43,55	44,41	50,79	57,29	61,05
	Confio poc en la policia	25,78	32,06	19,46	18,12	15,81	31,86
	Confio poc en la justícia	24,67	26,66	2,79	37,02	18,99	27,65

5 Les característiques de les víctimes

La informació recollida per l'ESPC en les seves quatre edicions coincideix amb la d'altres enquestes de victimització en el sentit que aquesta no afecta de manera homogènia tota la població.

A continuació es presenten els resultats d'aquesta edició amb les variables de més capacitat explicativa per a la definició de la víctima. Aquestes són les que es refereixen a la seva rendibilitat material (la riquesa: els béns que es posseeixen) i les més radicalment demogràfiques (l'edat i el gènere).

5.1 Les víctimes en en conjunt dels sis àmbits

5.1.1 El nivell de renda i la classe social

Enguany el qüestionari ha perfilat aquestes variables amb dos indicadors. D'una banda, el nivell de renda, definit pels ingressos mensuals familiars i categoritzat en intervals definits pels 600€ d'ingressos mensuals.

A mesura que el nivell de renda i la classe social augmenten, incrementen els índexs de victimització.

Per exemple, pel que fa als ingressos, l'índex de victimització dels entrevistats de major nivell de renda és 21,78% mentre que els de les tres categories següents va disminuint: 16,92%, 13,33% i 11,85%.

I, atenent a la classe social, l'índex de victimització dels entrevistats autodefinits de classe alta arriba fins al 20,26%. Els següents nivells de classe van veient com el risc de victimització baixa, del 18,18% a l'11,51%, passant pel 12,89%, i va disminuint fins arribar al menor índex de victimització que correspon als entrevistats autodefinits de classe baixa: 10,51%.

5.1.2 L'edat

La victimització disminueix a mesura que augmenta l'edat: els índexs més elevats corresponen als joves d'entre 18 i 24 anys (per sobre del 16%), i els més baixos a les persones de més de 74 anys (5,42%).

5.1.3 El gènere

Els índexs de victimització dels homes són superiors als de les dones (13,12% i 12,39%, respectivament).

Taula 1-5-1. L'índex de victimització segons les característiques de les víctimes

	índex de victimització
Índex global	12,74
Ingressos mensuals	
Més de 2.400 €	21,78
De 1.800 a 2.400 €	16,92
De 1.200 a 1.800 €	13,33
De 600 a 1.200 €	11,85
Menys 600 €	7,22
Classe social subjectiva	
Alta	20,26
Mitjana - alta	18,18
Mitjana	12,89
Mitjana – baixa	11,51
Baixa	10,51
Edat	
Menys de 18 anys	14,85
18-24 anys	16,20
25-34 anys	15,52
35-44 anys	13,22
45-54 anys	14,70
55-64 anys	9,76
65-74 anys	9,00
Més de 74 anys	5,42
Gènere	
Homes	13,12
Dones	12,39
Situació professional	
Estudiant	15,94
Treball domèstic	10,36
Jubilat o pensionista	7,36
Actiu ocupat	15,42
Actiu a l'atur	13,69
Treballadors per compte propi	
Tots	19,72
Empresari amb més de 5 treballadors	29,25
Empresari amb 5 o menys treballadors	22,13
Autònom	18,79
Treballadors per compte d'altri	
Tots	14,31
Tècnic, directiu	18,07
Venedor, oficinista	12,38
Treballador qualificat	14,27
Treballador no qualificat	12,47
Nivell d'instrucció	
Sense estudis	5,28
Estudis primaris	11,27
Estudis secundaris	15,16
Estudis universitaris	16,32

5.1.4 L'ocupació i la situació professional

La categorització de la situació professional dels entrevistats els distribueix en alguns dels següents grups: econòmicament actius (ocupats i a l'atur), estudiants, treballadors domèstics (fent les tasques de la llar) i jubilats o pensionistes.

Les persones actives (tant les ocupades com les que són a l'atur) són les que tenen els índexs de victimització més elevats (15,42% i 13,69% respectivament), juntament amb els estudiants (15,94%, majoritàriament joves). En canvi, els índexs dels jubilats i les persones que es dediquen a fer les tasques domèstiques són bastant més baixos (7,36% i 10,36% respectivament).

Pel que fa a l'ocupació, s'hi diferencia les persones que treballen per compte propi de les que ho fan per compte d'altri. Les persones que treballen per compte propi s'han estratificat de la manera següent: empresari amb més de 5 treballadors, empresari amb menys de 5 treballadors i autònom. Les que treballen per compte d'altri es desglossen en tècnic/directiu, venedor/oficinista, treballador qualificat i treballador no qualificat.

La victimització dels que treballen per compte propi és més alta (19,72%) que la dels que ho fan per compte d'altri (14,31%). Entre els primers, el gran empresari és més victimitzat (29,25%), seguit del grup dels petits empresaris i dels autònoms (22,13% i 18,79% respectivament).

En el segon grup, la victimització també segueix el que raonablement es pot considerar l'estatus: l'índex dels tècnics és el més elevat (18,07%). El segon grup més victimitzat és els dels treballador qualificats, concretament el 14,27%. Les altres dues categories professionals tenen índexs similars per sobre del 12,0%.

5.1.5 El nivell d'estudis

A mesura que augmenta el nivell d'estudis ho fan les probabilitats de ser victimitzat. Així, el nivell va incrementant-se, des del 5,28% de les persones sense estudis fins al 16,62% dels que han passat per la universitat.

5.1.6 Les víctimes de fets consumats i no consumats

Les persones que s'han definit víctimes d'algun fet no consumat són una mica més del 45% de les que han patit un de consumat. Tanmateix, aquesta proporció no es distribueix homogèniament entre la població, de manera que s'observen diferències segons les característiques sociodemogràfiques.

La proporció de víctimes per fets no consumats és superior entre els homes, els joves i joves-adults, les persones de rendes mitjanes i de classe alta, i la gent de major nivell d'estudis.

Així, per exemple, i pel que fa a la variable edat, la proporció més alta és la dels entrevistats d'entre 35 i 44 anys (52,92%), i disminueix a mesura que la gent es fa gran, essent del 39,32% entre la gent amb més edat.

Paradoxalment, aquestes no han estat, en molts casos, les persones més victimitzades.

Taula 1-5-2. Els índexs de victimització dels fets consumats i no consumats, segons les característiques sociodemogràfiques de les víctimes

	fets consumats	fets no consumats	% de no consumats sobre consumats
Índex global	9,97	4,57	45,84
Edat			
Menys de 18 anys	12,01	5,79	48,21
18-24 anys	13,11	5,10	38,90
25-34 anys	12,10	5,98	49,42
35-44 anys	10,11	5,35	52,92
45-54 anys	11,36	5,30	46,65
55-64 anys	7,47	3,19	42,70
65-74 anys	7,10	2,99	42,11
Més de 74 anys	4,40	1,73	39,32
Gènere			
Homes	9,83	5,09	51,78
Dones	10,10	4,08	40,40
Ingressos mensuals			
Més de 2.400 €	17,30	8,41	47,25
De 1.800 a 2.400 €	13,36	5,83	43,64
De 1.200 a 1.800 €	10,34	5,07	49,03
De 600 a 1.200 €	8,88	4,69	52,82
Menys 600 €	5,77	2,29	39,69
Classe social subjectiva			
Alta	12,33	10,99	89,13
Mitjana – alta	14,26	6,99	49,02
Mitjana	10,07	4,58	45,48
Mitjana – baixa	9,04	4,36	48,23
Baixa	8,45	3,11	36,80
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	4,40	1,51	34,32
Estudis primaris	8,73	4,08	46,74
Estudis secundaris	11,86	5,36	45,19
Estudis universitaris	13,11	6,23	47,52
Situació professional			
Estudiant	12,66	5,67	44,79
Treball domèstic	8,14	3,35	41,15
Jubilat o pensionista	5,74	2,38	41,46
Actiu ocupat	12,0	5,76	48,00
Actiu a l'atur	10,69	4,89	45,74
Treball per compte propi			
Tots	16,15	7,14	44,21
Empresari amb més de 5 treballadors	23,36	16,04	68,66
Empresari amb 5 o menys treballadors	19,69	7,48	37,99
Autònom	15,01	6,58	43,84
Treball per compte d'altri			
Tots	10,99	5,36	48,77
Tècnic, directiu	14,27	4,91	34,41
Venedor, oficinista	9,49	4,16	43,84
Treballador qualificat	10,93	5,82	53,25
Treballador no qualificat	9,18	4,71	51,31

5.2 Les víctimes en els sis àmbits de seguretat

L'última associació de les variables independents amb la victimització és la que correspon als sis àmbits delictius. Lògicament, no hi ha grans diferències i les més significatives són les dels fets contra la seguretat personal i l'economia agrària.

5.2.1 Les víctimes dels fets contra els vehicles

La distribució de les víctimes dels fets contra els vehicles és relativament semblant a la de l'índex global, tot i que amb diferències més accentuades entre les diferents categories de cada variable.

Per exemple, quant al gènere, l'índex masculí és més alt que el femení (7,09% vs. 5,06%). Pel que fa a l'edat, les persones més grans no tenen pràcticament victimització (0,63%); aquesta es concentra en la gent de fins a 54 anys. D'altra banda, la victimització augmenta a mesura que hom està més ben posicionat econòmicament: la diferència entre les persones de més ingressos (10,72%) i les de menys (1,35%) és considerable. El mateix passa amb el nivell d'instrucció, des del 7,36% de la gent amb estudis secundaris i el 8,38% dels universitaris a l'1,64% dels que no tenen estudis.

5.2.2 Les víctimes dels fets contra la seguretat personal

L'índex de victimització dels més joves és més alt: més d'un 8% entre els menors de 18 anys i més del 6% dels de 18 a 24 anys ha estat víctima d'alguna agressió contra la seva persona. També cal destacar que la victimització ha estat molt més baixa entre els entrevistats de 74 anys i més: 2,43%. Pel que fa al gènere, la victimització femenina és més gran que la masculina (4,37% i 2,99% respectivament). Quant a la situació professional, els estudiants són els que més pateixen aquestes agressions (7,94%). I, en lògica conseqüència, els ingressos i l'estatus no són variables significatives en aquest tipus d'activitat delictiva.

5.2.3 Les víctimes dels fets contra els habitatges i les segones residències

Els àmbits dels habitatges i de les segones residències segueixen la mateixa lògica: l'única característica sociodemogràfica rellevant per a l'anàlisi és el nivell de renda i la classe social. Els índexs de victimització més alts corresponen als entrevistats amb uns ingressos i estatus majors.

5.2.4 Les víctimes dels fets contra els comerços

La major victimització la pateixen les persones de més ingressos i les d'estatus mitjà-alt. Així, per exemple, pel que fa als ingressos, l'índex va des de 2,29% (ingressos més elevats) fins a 0,30% (ingressos més baixos). El recorregut per la classe social va de 2,71% (classe mitjana-alta) a 0,23% (classe social baixa).

5.2.5 Les víctimes dels fets contra l'economia agrària

Les persones més afectades per aquesta delinqüència són homes (0,77%), amb un nivell d'ingressos i classe social elevats (1,14% i 1,73% respectivament), i amb un baix nivell d'instrucció (0,72%).

Taula 1-5-3. Els índexs de victimització dels sis àmbits de seguretat segons les característiques sociodemogràfiques de les víctimes

	%					
	vehicles	seguretat personal	habitatges	comerços	segona residència	economia agrària
Índex de victimització	6,04	3,70	1,98	0,95	0,60	0,62
Edat						
Menys de 18 anys	4,66	8,19	1,70	0,85	1,13	0,14
18-24 anys	6,47	6,59	1,80	0,90	0,86	0,55
25-34 anys	9,73	2,94	2,13	1,05	0,39	0,60
35-44 anys	7,22	2,98	2,18	1,20	0,34	0,77
45-54 anys	7,39	3,73	1,85	1,65	0,86	0,35
55-64 anys	4,52	2,83	1,46	0,75	0,59	0,71
65-74	2,46	2,99	2,62	0,28	0,52	0,93
Més de 74 anys	0,63	2,43	1,49	0,47	0,55	0,31
Gènere						
Homes	7,09	2,99	2,09	0,85	0,58	0,77
Dones	5,06	4,37	1,87	1,04	0,62	0,48
Ingressos mensuals						
Més de 2.400 €	10,72	5,64	3,42	2,29	1,20	1,14
De 1.800 a 2.400 €	9,59	3,40	2,75	1,61	0,63	0,32
De 1.200 a 1.800 €	7,04	3,67	1,87	0,79	0,61	0,51
De 600 a 1.200 €	5,70	3,72	1,80	0,53	0,44	0,72
Menys 600 €	1,35	3,40	2,20	0,30	0,36	0,62
Classe social subjectiva						
Alta	11,14	2,73	1,13	0,80	3,52	1,73
Mitjana – alta	7,40	5,07	3,20	2,71	0,86	0,89
Mitjana	6,08	3,78	1,97	0,98	0,62	0,53
Mitjana – baixa	5,87	3,35	1,39	0,64	0,50	0,80
Baixa	5,13	3,08	2,36	0,23	0,36	0,64
Nivell d'instrucció						
Sense estudis	1,64	2,26	0,96	0,29	0,11	0,72
Estudis primaris	5,21	3,36	1,73	0,81	0,59	0,69
Estudis secundaris	7,36	4,29	2,04	1,25	0,67	0,60
Estudis universitaris	8,38	4,35	3,20	1,15	0,77	0,41
Situació professional						
Estudiant	4,51	7,94	1,84	1,45	1,09	0,46
Treball domèstic	4,96	3,12	1,19	0,37	0,81	0,69
Jubilat o pensionista	2,14	2,53	1,99	0,24	0,47	0,72
Actiu ocupat	8,67	3,45	2,15	0,54	0,51	0,68
Actiu a l'atur	6,63	4,13	2,50	7,07	0,62	0,03
Treballador per compte propi						
Tots	8,44	3,22	3,16	5,93	0,84	1,42
Empresari més de 5 treballadors	6,60	2,80	2,83	15,09	0,94	4,67
Empresari 5 o menys treballadors	10,24	4,35	1,58	9,88	0,79	0,39
Autònom	8,34	3,07	3,51	4,48	0,88	1,40
Treballador per compte d'altri						
Tots	8,39	3,58	2,03	0,42	0,47	0,44
Tècnic, directiu	11,44	3,31	2,55	0,66	0,95	0,28
Venedor, oficinista	6,23	3,25	2,35	0,81	0,09	0,36
Treballador qualificat	8,34	3,85	2,01	0,34	0,53	0,30
Treballador no qualificat	7,45	3,22	1,57	0,16	0,08	0,71

6 L'extensió del vandalisme

Des de l'edició 2000, l'ESPC distingeix la victimització per robatoris i atracaments de la que es produeix per destrosses als béns de l'entrevistat; es diferencia, doncs, la victimització pròpiament dita del vandalisme. L'índex de vandalització agrupa tots els entrevistats que han estat víctimes d'alguna destrossa contra els seus béns i els relaciona amb tots els entrevistats. L'any 2001, la vandalització ha afectat un 4,68% dels entrevistats.

Les destrosses poden haver afectat els vehicles, els domicilis i segones residències, els vehicles professionals i l'economia agrària (tots els àmbits menys el de la seguretat personal). En total, l'enquesta té en compte set diferents destrosses. L'índex més elevat es dona –igual que passa amb la victimització, en l'àmbit dels vehicles.

Taula 1-6-1. L'índex de vandalisme per àmbits

	2001
Mitjana de Catalunya	4,68
vehicle d'ús privat	3,17
habitatge	0,70
segona residència	0,28
comerç	0,38
vehicle d'ús professional	0,05
productes del camp	0,17
maquinària agrícola	0,10

Pel que fa als índexs de risc, que relacionen els entrevistats víctimes amb els propietaris dels béns, dibuixen diverses situacions. L'àmbit comercial és el que recull índexs més elevats sobretot per que fa a les destrosses produïdes a les botigues (6,36%), perquè el risc dels vehicles professionals baixa fins al 2,31%. El segon risc més elevat és el dels vehicles, amb un índex del 4,67%. A la segona residència el risc ha estat de 1,98%. Finalment, en l'àmbit de l'economia agrària, el 0,10% dels propietaris d'explotacions han estat víctima de destrosses de maquinària i el 0,17% de destrosses de productes.

La victimització per destrosses no sembla un fet molt repetit: el multivandalisme és més aviat baix. La ràtio de multivandalisme ha estat 1,34. D'acord amb aquest resultat, l'índex de fets vandalitzadors és una mica més elevat que l'índex de victimització. Aquest índex ha estat 6,29%. Els fets més repetits són els dirigits als comerços i als productes del camp. Els àmbits domiciliaris i dels vehicles tenen ràtios més baixes.

Taula 1-6-2. Extensió del vandalisme

	Índex de vandalització	Índex de risc	Multi-vandalisme	Índex de fets vandalitzadors
Mitjana de Catalunya	4,68	-	1,34	6,29
vehicle d'ús privat	3,17	4,67	1,22	3,86
habitatge	0,70	-	1,31	0,92
segona residència	0,28	1,98	1,14	0,32
comerç	0,38	6,36	1,93	0,73
vehicle d'ús professional	0,05	2,31	1,19	0,06
productes del camp	0,17	1,85	1,65	0,28
maquinària agrícola	0,10	1,15	1,22	0,13

L'índex de comunicació als serveis policials o al jutjat del conjunt de fets vandalitzadors ha estat el 35,99%. L'índex de denúncia ha estat el 28,08% de les víctimes.

Quant al cost psicològic i a les molèsties, els costos més elevats corresponen als dos àmbits domiciliaris, preferentment al de l'habitatge principal.

Taula 1-6-3. Cost psicològic i molèsties de la vandalització

	Cost psicològic	Molèsties
vehicle d'ús privat	5,08	7,48
habitatge	7,05	7,75
segona residència	6,13	8,24
comerç	3,67	7,67
vehicle d'ús professional	4,00	5,52
productes del camp	3,57	5,16
maquinària agrícola	4,13	7,00

7 Els incompliments familiars

L'Enquesta de seguretat pública de Catalunya, com s'ha pogut comprovar en els apartats anteriors, recull la victimització del vehicle, de l'habitatge principal, de les segones residències, dels establiments comercials o professionals, de les propietats o productes del sector primari i de la seguretat personal.

Adicionalment, a partir de l'edició 2000, s'ha introduït un altre àmbit de victimització dedicat a recollir la freqüència i l'impacte dels incompliments familiars, concretament l'impagament de pensions.

El referent més proper, en aquest cas, el constituïa el bloc sobre delictes contra les relacions familiars que l'any 1997 va utilitzar l'Enquesta internacional de victimització (*International Crime Survey*), promoguda a Catalunya pel Centre d'Estudis Jurídics i de Formació Especialitzada del Departament de Justícia i Interior, per tal de recollir dos tipus de fenòmens: els abandonaments familiars i l'impagament de pensions.

L'índex de victimització recollit en aquesta edició de 2002 ha estat del 0,31% sobre el conjunt de la població i se situa en el darrer lloc dels diferents àmbits de victimització. En l'edició 2001 l'índex de victimització es va situar en el 0,29%.

Tot i així, de la mateixa manera que en l'edició anterior, l'índex de risc és el més elevat. És a dir, el 34,48% de les persones en situació de risc pateix algun tipus d'incompliment en l'impagament de pensions. Aquest grup de risc el constitueixen les persones amb algun fill menor de 20 anys amb qui hi conviu i que, a més, estan separades o divorciades del pare o de la mare.

Sens dubte, es tracta de l'índex de risc més elevat dels que ha detectat l'ESPC en qualsevol dels quatre àmbits de victimització sobre els quals és pertinent construir l'índex de risc: vehicles, segones residències, comerços o establiments i sector primari.

Taula 1-7-1. L'índex de victimització i l'índex de risc dels incompliments familiars

	índexs	
	de victimització	de risc
Mitjana de Catalunya	12,74	
Àmbit del vehicle	6,04	8,90
Àmbit de la seguretat personal	3,70	-
Àmbit de l'habitatge principal	1,98	-
Àmbit de les segones residències	0,60	4,20
Àmbit dels comerços i altres establiments	0,95	12,96
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	0,62	6,71
Àmbit dels incompliments familiars	0,31	34,48

Les diverses formes d'impagament recollides consisteixen en un escalat que abraça des del pagament de la pensió acordada amb retards sistemàtics o el pagament de quantitats inferiors a les acordades fins a l'impagament sistemàtic de qualsevol tipus de pensió. Aquests fets, però, no s'han integrat en els indicadors globals de victimització sinó que es tracten de manera específica en aquest apartat.

Convé recordar que, la construcció de l'índex de victimització d'aquest àmbit va ser modificada en l'edició anterior. En l'edició 2000 s'hi van incloure tots els casos (el 0,63%); en canvi, en l'edició 2001 i en la present, en els casos d'incompliment parcial (retards o quantitats inferiors a les acordades), s'ha sol·licitat a les persones entrevistades que manifestessin si ho consideren un fet delictiu. En conseqüència, només els incompliments parcials considerats delictius per les víctimes es comptabilitzen en l'indicador (a més, òbviament, de l'impagament sistemàtic de qualsevol tipus de pensió).

Pel que fa a l'impacte de la victimització, l'àmbit dels incompliments familiars se situa per sobre de la mitjana tant pel que fa al cost psicològic com a les molèsties associades. En canvi, el cost econòmic se situa lleugerament per sota de la mitjana de la resta d'àmbits de victimització.

Taula 1-7-2. El cost dels incompliments familiars

	cost econòmic	cost psicològic	molèsties associades
Mitjana de Catalunya	879,20	5,51	7,52
Àmbit del vehicle	529,55	4,97	7,52
Àmbit de la seguretat personal	227,30	5,93	7,40
Àmbit de l'habitatge principal	2.108,77	6,96	7,95
Àmbit de les segones residències	1.597,19	5,64	7,86
Àmbit dels comerços i altres establiments	2.562,35	5,62	7,65
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	665,32	4,61	6,55
Àmbit dels incompliments familiars	797,78	6,72	8,42

Pel que fa a la denúncia d'aquests fets als serveis policials o als jutjats, les dades recollides mostren uns nivells de comunicació i de denúncia sensiblement inferiors a la mitjana global de la resta d'àmbits, fet que comporta una davallada respecte als nivells de comunicació i de signatura de denúncia de les dades de l'any anterior.

Taula 1-7-3. L'índex de comunicació i de denúncia

	ho han comunicat		han signat denúncia	
	2000	2001	2000	2001
Mitjana de Catalunya	46,89	56,69	40,11	50,80
Àmbit del vehicle	45,17	52,86	40,03	48,88
Àmbit de la seguretat personal	59,59	53,94	51,50	46,71
Àmbit de l'habitatge principal	56,19	73,49	46,72	63,43
Àmbit de les segones residències	47,71	65,77	40,51	59,32
Àmbit dels comerços i altres establiments	65,28	78,82	61,05	75,87
Àmbit de l'economia agrícola i ramadera	31,65	42,01	17,13	31,51
Àmbit dels incompliments familiars	47,57	31,58	39,57	29,83

8 Àmbit tecnològic

El disseny del qüestionari, tal com s'ha descrit en l'apartat anterior, possibilita la integració de nous àmbits de victimització. En aquest marc de fase experimental de l'ESPC, en l'edició 2001 es va introduir un altre bloc dedicat a recollir la freqüència i l'impacte d'algunes formes de victimització relacionades amb l'ús d'Internet. També en aquest cas, els fenòmens recollits no s'integren en l'indicador global de victimització i es tracten de manera específica en aquest apartat.

La primera informació que s'obté és la població de referència a la qual s'ha d'adreçar l'estudi, és a dir, les persones que utilitzen Internet habitualment. Doncs bé, el percentatge de ciutadans que fa ús d'Internet de manera habitual és del 27,2%. Aquest percentatge ha augmentat considerablement respecte de l'any passat, quan se situava en el 21,3%.

Més de la meitat de les persones que utilitzen Internet, ho fa diàriament i un 36,7%, setmanalment. Per tant, només una minoria en fa ús de manera mensual o amb menys freqüència.

Taula 1-8-1. Freqüència de l'ús d'Internet

	%
Persones que utilitzen Internet habitualment	27,2
Diàriament	52,1
Setmanalment	36,7
Mensualment	6,0
Amb menys freqüència	5,2
Ns/nc	0,1

D'altra banda, s'ha tingut en compte de forma separada el lloc d'accés, diferenciant entre l'ús a casa, a la feina, al lloc d'estudis, als llocs públics i a altres llocs. A Catalunya, el 81,6% dels usuaris accedeixen a Internet des de casa; el 38% ho fa des de la feina; el 20,5% des del lloc d'estudis, i un 10,6% des de llocs públics com ara biblioteques, centres de teletreball, etc. Del 3,4% d'usuaris que ha manifestat accedir a Internet des d'altres llocs, més de la meitat ho fan a cibercafès o locutoris i un 38,2% d'aquests, a casa d'altres persones.

Cal tenir en compte que l'accés a Internet des d'un lloc no exclou el fet haver-hi accedit des d'un altre. És per això que la suma dels diferents percentatges supera el 100%.

Taula 1-8-2. Llocs d'accés a Internet

	%
A casa	81,6
A la feina	38,0
A la universitat o altres centres d'estudi	20,5
Als llocs públics de l'Administració	10,6
A altres llocs	3,4

El lloc des d'on s'accedeix a Internet no ha de coincidir necessàriament amb el motiu pel qual es fa. En aquest sentit, els entrevistats han hagut de valorar, en una escala de 0 a 10,

la raó per la qual es connecten. Els resultats mostren que l'opció més valorada és per a ús privat. Amb una diferència considerable, la següent raó per la qual es fa ús d'Internet és per feina, seguida de ben a prop del motiu que fa referència als estudis.

Taula 1-8-3. Motius pels quals s'utilitza Internet

	Escala 0-10
Per raó de la seva feina	3,66
Per raó dels estudis	3,05
Per a ús privat	6,84

La gran majoria dels usuaris fan ús d'Internet per fer consultes i per contactar per correu electrònic amb altres persones. El següent ús més freqüent, tot i que a una distància considerable, són els xats i els fòrums de discussió. Un de cada cinc usuaris fa compres o contracta serveis mitjançant Internet, i només un 13,8% el fa servir per estudiar o fer cursos. Només un 3,5% dels usuaris ha manifestat que es connecta a Internet per a altres usos. Entre aquests altres, l'ús majoritari se centra en l'oci.

Taula 1-8-4. Tipus d'ús d'Internet

	%
Fer consultes	93,8
Adquirir productes o contractar serveis	20,0
Contactar per correu electrònic amb altres persones	83,2
Estudiar o fer cursos per Internet	13,8
Utilitzar els xats o fòrums de discussió	37,3
Altres usos	3,5

Només un 20% dels usuaris adquireix productes i contracta serveis per Internet. S'ha preguntat a la resta d'usuaris se'ls ha preguntat perquè no han fet servir Internet per a aquesta mena d'activitats. Els motius principals pels quals els usuaris no compren per Internet és el fet de no voler donar les seves dades bancàries ni les dades personals per Internet. La complicació que comporta comprar per Internet o l'escassetat en la oferta no semblen ser uns motius gaire freqüents en la decisió de no adquirir productes o contractar serveis. Un 19,4% dels usuaris consideren que no ho fan per altres motius, entre els quals destaca la manca de contacte, tant personal com amb els productes que es volen adquirir.

Taula 1-8-5. Motius pels quals no es realitzen compres ni contractacions per Internet

	%
Perquè és molt complicat	11,0
Perquè no vull donar les dades bancàries	54,0
Perquè no vull donar les dades personals	50,6
Perquè l'oferta és escassa	10,3
Per altres motius	19,4

Després de conèixer alguns aspectes sobre els usos d'Internet, es demana als usuaris si han patit algun fet delictiu en aquest àmbit i si l'han considerat delictiu. L'índex de victimització en aquest àmbit ha estat del 3,70%.

L'índex de risc, que es calcula posant en relació els entrevistats que han estat víctimes amb els entrevistats que utilitzen Internet habitualment, ha estat del 13,60%.

El fet delictiu més freqüent ha estat la introducció de virus. En aquest sentit, el 2,88% dels entrevistats ha viscut com a delictiva aquesta agressió, xifra que representa el 10,59% dels usuaris d'Internet. El segon fet ha estat la divulgació de dades sense autorització, que ha afectat el 0,75% dels entrevistats i el 2,75% dels usuaris. L'extensió de les altres agressions és molt menor, i la menys estesa és l'estafa en la compra de productes (per bé que el comerç electrònic està encara poc estès).

Taula 1-8-6. Índexs de victimització i de risc en l'àmbit informàtic

	Victimització	Risc
Índex global	3,70	13,60
Han accedit als seus fitxers sense autorització	0,50	1,85
L'han estafat en la compra d'algun producte	0,05	0,93
L'han assetjat per mitjà del correu electrònic	0,45	1,74
Han divulgat dades personals sense permís	0,75	2,75
Han introduït virus al seu ordinador	2,88	10,59

L'índex de victimització en l'àmbit informàtic ha augmentat significativament en relació amb l'any passat: del 2,80% al 3,70%. La dada reflecteix el creixement de l'ús d'Internet en el nostre país: s'incrementa el nombre d'usuaris i, paral·lelament, augmenta el nombre de víctimes.

Taula 1-8-7. Evolució de l'índex de victimització en l'àmbit informàtic

	2000	2001
Índex global	2,80	3,70
Han accedit als seus fitxers sense autorització	0,32	0,50
L'han estafat en la compra d'algun producte	0,03	0,05
L'han assetjat per mitjà del correu electrònic	0,21	0,45
Han divulgat dades personals sense permís	0,87	0,75
Han introduït virus al seu ordinador	1,87	2,88

El 75% dels fets van tenir lloc en l'àmbit laboral i només un 20% es van produir a casa. Els fets delictius als altres llocs són molt infreqüents.

Taula 1-8-8. Lloc on es produeix la victimització en l'àmbit informàtic

	%
A casa	20,2
A la feina	75,4
A la universitat o altres centres d'estudi	2,9
A llocs públics de l'Administració	0,5
A altres llocs	1,0

A banda de la victimització, es demanava als entrevistats que valoressin, en una escala de 0 a 10, la gravetat dels diferents fets que es proposen. Totes les valoracions superen el 5, i el fet considerat més greu és el que fa referència a accedir als fitxers sense autorització, seguit de la divulgació de dades personals. La introducció de virus i l'assetjament via correu electrònic han estat considerats els fets menys greus.

Taula 1-8-9. Gravetat dels fets en l'àmbit informàtic

	Escala 0 - 10
Han accedit als seus fitxers sense autorització	6,95
L'han estafat en la compra d'algun producte	6,52
L'han assetjat per mitjà del correu electrònic	5,71
Han divulgat dades personals sense permís	6,63
Han introduït virus al seu ordinador	5,81

Quant als costos de la victimització en l'àmbit tecnològic, globalment, aquests són inferiors als de la victimització en general.

El cost econòmic d'aquest àmbit ha estat de 90,63 €. No obstant això, hi ha diferències importants entre els costos econòmics dels diversos fets. L'estafa en la compra d'algun producte té el cost més elevat, seguit del fet d'accedir als fitxers sense autorització i la introducció de virus a l'ordinador. No obstant això, la divulgació de dades personals i l'assetjament mitjançant el correu electrònic ocasionen costos molt inferiors.

Taula 1-8-10. Cost econòmic de l'àmbit informàtic

	En €
Cost global	90,63
Han accedit als seus fitxers sense autorització	157,28
L'han estafat en la compra d'algun producte	277,01
L'han assetjat per mitjà del correu electrònic	27,77
Han divulgat dades personals sense permís	28,37
Han introduït virus al seu ordinador	106,50

Pel que fa als altres costos analitzats, les molèsties associades a la victimització informàtica són notablement més altes que l'impacte psicològic. L'únic fet que supera el 5 en impacte psicològic és l'estafa en la compra d'algun producte i també rep la valoració més elevada quant a les molèsties. El següent fet que crea un major impacte psicològic i més molèsties és l'accés als fitxers sense autorització. La resta de fets provoquen uns costos menors, tant pel que fa a les molèsties com a l'impacte psicològic.

Taula 1-8-11. Impacte psicològic i molèsties associades a l'àmbit informàtic

	Escala 0 - 10	
	Impacte psicològic	Molèsties
Global	2,93	6,26
Han accedit als seus fitxers sense autorització	4,84	7,00
L'han estafat en la compra d'algun producte	6,37	7,59
L'han assetjat per mitjà del correu electrònic	2,32	5,45
Han divulgat dades personals sense permís	2,48	5,34
Han introduït virus al seu ordinador	2,88	6,51

A banda de la victimització en l'àmbit tecnològic, l'ESPC planteja una sèrie de preguntes relacionades amb l'opinió de tot el conjunt d'entrevistats sobre el control o la regulació de la informació disponible a Internet.

En primer lloc, es demanava als entrevistats que valoressin fins a quin punt s'hauria de regular o controlar la informació disponible a Internet. En una escala de 0 a 10, la valoració mitjana ha estat de 6,62 i, per tant, bastant favorable a la regulació.

Més concretament, es plantejaven diferents temes de què poden tractar les pàgines web amb l'objectiu de conèixer l'opinió dels ciutadans quant a la seva regulació. En general, la proposta de controlar tots els temes plantejats ha rebut un gran suport. Les pàgines que haurien de ser més controlades són les que contenen pornografia infantil, seguides de les que donen instruccions per cometre actes violents, i les que haurien de ser-ho menys són les que contenen pornografia en general.

Taula 1-8-12. Regulació de la informació disponible a Internet

	Escala 0-10
Grau d'acord per regular la informació disponible a Internet	6,62
Regular les pàgines web que...	%
contenen pornografia infantil	81,0
donen instruccions per cometre actes violents	78,6
fomenten el racisme i la xenofòbia	78,0
promouen sectes religioses	75,2
difonen idees extremistes (de radicalisme polític)	74,9
promouen les drogues il·legals	74,9
contenen pornografia en general	68,2

CAPÍTOL II

ELS SERVEIS POLICIAIS A CATALUNYA

1 Els objectius de l'estudi

Des del seu inici, l'Enquesta de seguretat pública de Catalunya dedica una part del qüestionari a recollir informació sobre els contactes de la ciutadania amb els diferents serveis policials que operen a Catalunya¹². El qüestionari hi dedica una part específica, que funciona amb el següent esquema: per a cada un dels quatre serveis policials es demana als entrevistats que informin sobre (1) si hi han tingut algun contacte al llarg del 2001; (2) distingint-hi els contactes telefònics dels presencials; (3) i, en el segon cas, es demana on es va produir el contacte.

Prèviament s'ha demanat si hi tenen relacions de parentiu o d'amistat, a l'efecte de diferenciar-los dels contactes de caràcter professional que són objecte d'estudi.

De la mateixa manera que amb els diferents mòduls del qüestionari dedicats a victimització, aquesta part també ha anat modificant-se en les diferents edicions, fet que convé no perdre de vista a l'hora de comparar-ne les dades.

A més dels contactes telefònics i dels presencials, s'han considerat els que deriven de la denúncia (que es recullen en la part del qüestionari relativa a la victimització, però que es tracten en aquest capítol).

A partir d'aquest recull d'informació es construeixen diferents tipus d'indicadors; des dels índexs d'atenció policial (persones entrevistades que han mantingut algun contacte de caràcter professional amb qualsevol servei policial), o la distribució del nombre de contactes entre els ciutadans i els serveis policials, fins a les valoracions dels usuaris sobre els contactes que han mantingut i la valoració de la població general (usuària o no).

¹² Policia de la Generalitat — Mossos d'Esquadra (PG-ME), policies locals (PL), Cos Nacional de Policia (CNP) i Guàrdia Civil (GC).

2 L'índex d'atenció policial

2.1 L'índex global

El 23,33% de la població de Catalunya de 16 o més anys ha tingut algun contacte amb la policia durant l'any 2001, la qual cosa vol dir 1.193.343 persones.

Taula 2-2-1. Les dades generals sobre els contactes amb la policia

Percentatge d'entrevistats amb contacte policial	23,33%
Aixecament poblacional	1.193.343

2.2 L'índex d'atenció policial, el servei policial i el tipus de contacte

La dada anterior es refereix al càlcul total, és a dir, al conjunt de la població resident de 16 o més anys d'edat que ha mantingut algun contacte amb qualsevol dels serveis policials (PG-ME, CNP, GC, i PL) en qualsevol de les tres modalitats que recull l'ESPC (contacte telefònic, presencial i denúncia). Pel que fa al tipus de contacte, la majoria de persones que contacten amb la policia ho fan presencialment (15,52%), en segon lloc les que hi contactes per presentar-hi una denúncia (7,65%) i, finalment, els contactes telefònics (6,92%).

Taula 2-2-2. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte

	%
Global	23,33
Contacte presencial	15,52
Contacte per denúncia	7,65
Contacte telefònic	6,92

Quant al cos amb el qual s'han produït aquests contactes, les policies locals constitueixen el servei a qui s'adrecen més persones agregant les tres modalitats de contacte (11,74%); en segon lloc se situa la PG-ME (8,82%), i en tercer lloc, els cossos estatals, que obtenen uns índexs similars (5,93% el CNP i 4,41% la GC).

Taula 2-2-3. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial

	%
Global	23,33
Amb la PL	11,74
Amb la PG-ME	8,82
Amb el CNP	5,93
Amb la GC	4,41

El pas següent consisteix a observar els contactes per tipus segons els diferents cossos policials. En la taula següent es confirma el que ja anunciava l'indicador global: la majoria de contactes de tots els cossos són els de tipus presencial. Pel que fa al volum de persones que hi han establert algun contacte durant l'any 2001, la PL ha atès la majoria de les que s'hi han adreçat telefònicament i també presencialment. En canvi, ha estat el CNP el cos al qual s'han adreçat més persones per presentar una denúncia.

Taula 2-2-4. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial i el tipus de contacte

	%			total
	denúncia	telèfon	presencial	
Amb la PL	2,47	4,22	7,19	11,74
Amb la PG-ME	1,11	2,10	6,79	8,82
Amb el CNP	2,87	0,97	3,64	5,93
Amb la GC	1,31	0,68	3,09	4,41
Total¹³	7,65	6,92	15,52	23,33

2.3 L'índex d'atenció policial als territoris de desplegament

Els resultats precedents s'han de considerar territorialment, atès el desplegament dels diferents cossos policials. L'any 2001, el desplegament de la PG-ME en substitució dels cossos estatals s'havia completat a les regions policials de Girona, el Pirineu Occidental i Ponent, a més de les comarques del Bages, el Berguedà, el Solsonès i Osona (pertanyents a la RP Central) i a l'Àrea Bàsica Policial de Granollers (pertanyent a la RP Metropolitana). A banda del desplegament en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic, l'any 2000 va finalitzar el procés de desplegament de la PG-ME en matèria de trànsit a tot Catalunya en substitució de l'agrupació de trànsit de la Guàrdia Civil, fet que implica que el període d'estudi d'aquesta edició (l'any 2001) és el primer any sencer en què la PG-ME ha exercit les funcions relatives al trànsit interurbà. L'anàlisi exigeix, doncs, relacionar l'índex d'atenció policial amb els tres territoris de desplegament.

Als efectes d'aquest estudi s'ha considerat *territori PG-ME* el conjunt de les comarques on es trobava desplegat aquest servei policial a 31 de desembre de 2001; s'ha considerat *territori CNP* el conjunt de municipis de la resta de Catalunya on es trobava desplegat aquest cos (generalment, les ciutats de més de 30.000 habitants) en la mateixa data, i, finalment, el *territori GC* consisteix en la resta de municipis de Catalunya on encara no s'ha produït el desplegament de la PG-ME i no hi ha presència del CNP.

Abans, però, cal recordar que l'assignació territorial es fa segons el lloc de residència de l'entrevistat, no segons el lloc on s'ha produït el contacte (per raons relacionades amb el disseny mostral i l'administració del qüestionari).

Els índexs globals d'atenció policial, agrupant els quatre serveis policials, marquen algunes diferències significatives en funció del territori. Al territori GC és del 27,72%; al territori PG-ME és del 26,69%, i, finalment, al territori CNP, del 20,29%.

¹³ Els índexs d'atenció policial parcials mai no sumen el nombre global a causa del multicontacte, fet que es dona sempre que una mateixa persona ha establert diversos contactes amb un o més serveis policials.

Aquesta anàlisi territorial convé complementar-la amb la grandària poblacional de cada un dels tres territoris i la seva extensió. La taula següent inclou una columna en què els diferents índexs d'atenció policial a cada territori s'han convertit en valors absoluts.

Taula 2-2-5. La distribució de la població, l'índex d'atenció policial i l'aixecament poblacional als tres territoris de desplegament

	%			aixecament poblacional
	extensió	població	atenció policial	
Catalunya	100,00	100,00	23,33	1.193.343
Territori PG-ME	68,32	22,79	26,69	314.730
Territori CNP	2,79	56,75	20,29	580.717
Territori GC	28,89	20,46	27,72	297.896

2.3.1 La relació amb els quatre serveis policials

L'edició 2002 confirma les tres constatacions de l'edició anterior. En primer lloc, l'índex d'atenció policial més elevat és el que reflecteix la relació de la PG-ME amb els entrevistats del seu territori (18,73%); tant en comparació amb els altres dos serveis policials amb territori específic (el 7,98% de residents en territori CNP es relacionen amb aquest cos i el 10,33% dels residents en territori GC ho han fet amb aquest cos durant l'any 2001), com en relació amb la PL (l'índex més elevat que obtenen les policies locals correspon als residents en territori GC, 15,77%).

En segon lloc, l'índex de la PG-ME al seu territori específic de desplegament és el més alt dels quatre serveis policials (incloent-hi les policies locals). En canvi, als altres dos territoris hi ha més relació amb la PL que amb el CNP i la GC respectivament. I, en tercer lloc, l'índex d'atenció policial de la PL és el més homogeni a tot Catalunya.

A més, s'observa un increment dels índexs de contacte amb la PG-ME de la població dels territoris CNP i GC de tal manera que es converteix en el tercer servei de contacte en aquests territoris i el segon en el conjunt de Catalunya, presumiblement com a conseqüència de l'assumpció del trànsit interurbà.

Taula 2-2-6. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial i el territori de desplegament

	%			
	Catalunya	PG-ME	CNP	GC
Global	23,33	26,69	20,29	27,72
Amb la PG-ME	8,82	18,73	4,86	8,48
Amb la PL	11,74	9,14	11,30	15,77
Amb el CNP	5,93	2,99	7,98	3,70
Amb la GC	4,41	3,89	2,40	10,33

Novament, també apareix la mobilitat de la població com una variable fortament explicativa d'una anàlisi territorial de l'atenció policial (si més no, en l'estat actual dels nostres coneixements i en aquesta fase del procés de desplegament de la PG-ME). D'acord amb això, es pot assenyalar que els tres serveis policials territorialitzats atenen percentatges importants d'entrevistats de fora del seu territori. Així, la PG-ME atén un 18,73% d'habitants del seu territori, un 4,86% d'habitants del territori CNP i un 8,48% del territori GC. Quant al

CNP, un 7,98% d'entrevistats propis, un 2,99% del territori PG-ME i un 3,70% del territori GC. Finalment, pel que fa a la GC, un 10,33% propi, un 3,89% del territori PG-ME i un 2,40% del territori CNP.

Per entendre la importància de la mobilitat, cal tenir en compte tres aspectes. D'una banda, les fronteres entre els tres territoris són relativament impermeables per a la policia (en principi –i ara per ara–, els tres serveis policials territorialitzats tenen escasses competències fora del seu territori específic, exceptuant les funcions de trànsit interurbà que realitza la PG-ME en els territoris CNP i GC), i molt permeables per a la població. En segon lloc, l'assignació territorial es fa segons el lloc de residència de l'entrevistat, i no pas segons el lloc on ha tingut el contacte amb la policia. En tercer lloc, les grandàries poblacionals dels tres territoris són molt diferents.

2.3.2 La relació amb els tres tipus de contacte

Aquesta anàlisi territorial s'ha de completar especificant el tipus de contacte establert amb cada servei policial per part de la població resident a cadascun dels territoris de desplegament.

Quant a la denúncia

L'índex d'atenció per denúncia té uns valors globals similars als diferents territoris de desplegament i el més elevat a cada territori correspon al servei policial que hi està desplegat. L'índex d'atenció policial per denúncia del CNP amb els entrevistats del seu territori de desplegament és el més elevat (4,27%).

De fet, els tres serveis policials amb territoris específics reben molt poques denúncies de residents de fora del seu territori de desplegament. L'únic servei policial no territorialitzat (la PL) és qui rep les denúncies de manera més homogènia a tot Catalunya (2,62% en territori CNP i 3,36% en territori GC), tot i que en territori PG-ME és força menor (1,30%).

Quant als contactes telefònics

Els entrevistats dels territoris GC i PG-ME mantenen uns nivells més elevats de contacte telefònic amb els diferents serveis policials (9,16% i 8,50%, respectivament) que els del territori CNP (5,43%). La PL és el servei que atén telefònicament un major nombre dels residents en els territoris CNP i GC; en canvi, al territori PG-ME és aquest cos el que obté l'índex d'atenció telefònica més elevat.

Quant als contactes presencials

De la mateixa manera que en la modalitat anterior, els índexs més elevats d'atenció presencial es donen als territoris GC i PG-ME (18,96% i 18,38%, respectivament) i el servei policial al qual s'adrecen aquestes contactes principalment a cada territori segueix la distribució anterior. Al territori PG-ME l'índex més elevat correspon a aquest cos policial, i a la resta de territoris, a la PL.

En síntesi, doncs, s'observa que la PG-ME és el servei policial que obté els índexs de contacte més elevats en qualsevol de les modalitats al seu territori específic de desplegament. En canvi, a la resta de territoris és la PL qui obté els índexs d'atenció telefònica i presencial més elevats. Finalment, els índexs de contacte per denúncia s'adrecen a cada territori de desplegament als seus serveis policials de referència.

Taula 2-2-7. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial, el territori de desplegament i el tipus de contacte

		%			
		tot Catalunya	territori PG-ME	territori CNP	territori GC
Denúncia	Global	7,65	7,11	7,47	8,74
	Amb la PG-ME	1,11	4,02	0,24	0,22
	Amb la PL	2,47	1,30	2,62	3,36
	Amb el CNP	2,87	0,89	4,27	1,30
	Amb la GC	1,31	0,97	0,44	4,00
Contacte telefònic	Global	6,92	8,50	5,43	9,16
	Amb la PG-ME	2,10	5,78	0,67	1,89
	Amb la PL	4,22	3,19	3,82	6,41
	Amb el CNP	0,97	0,38	1,31	0,69
	Amb la GC	0,68	0,49	0,17	2,26
Contacte presencial	Global	15,52	18,38	13,05	18,96
	Amb la PG-ME	6,79	12,92	4,15	7,09
	Amb la PL	7,19	5,98	6,92	9,24
	Amb el CNP	3,64	2,00	4,69	2,63
	Amb la GC	3,09	2,77	1,82	6,83

2.4 L'índex d'atenció policial a les set regions policials

Els índexs de les set regions policials es mouen entre un màxim de 30,89%, a l'RP del Camp de Tarragona, i un mínim de 21,13%, a l'RP del Pirineu Occidental. Els índexs que se situen en aquest interval, per ordre decreixent, són els de l'RP Ponent amb un 30,61%; l'RP Central amb un 27,21%; l'RP de les Terres de l'Ebre amb un índex d'atenció policial de 25,19%; l'RP Girona amb un 24,81%, i l'RP Metropolitana amb un 21,49%.

Taula 2-2-8. L'índex d'atenció policial a les set regions policials

	%
Global	23,33
RP del Camp de Tarragona	30,89
RP de Ponent	30,61
RP Central	27,21
RP de les Terres de l'Ebre	25,19
RP Girona	24,81
RP Metropolitana	21,49
RP del Pirineu Occidental	21,13

2.4.1 Pel que fa als quatre serveis policials

Les diferències més extremes en l'índex d'atenció policial es donen en relació amb la PG-ME. A les regions on està desplegat, aquest servei policial obté els índexs més elevats (al voltant del 20%). Tot i així, a les regions on encara no s'ha produït el desplegament en les

funcions de seguretat ciutadana i ordre públic, l'índex de contacte s'ha incrementat respecte d'anys anteriors per raó de l'assumpció del trànsit.

Així, els índexs més elevats corresponen a la PG-ME en les quatre regions on s'ha produït el desplegament: el 23,59% dels residents de 16 o més anys de l'RP de Ponent ha mantingut algun tipus de contacte amb la PG-ME durant l'any 2001; el 18,22% dels de l'RP de Girona, el 17,61% dels de l'RP Central (on encara manca el desplegament a la comarca de l'Anoia) i el 17,18% dels de l'RP del Pirineu Occidental.

A les altres regions els índexs són menors: el 10,88% a l'RP de les Terres de l'Ebre; el 8,74% a l'RP del Camp de Tarragona, i el 5,61% a l'RP Metropolitana (on s'havia dut a terme el desplegament a l'ABP del Vallès Oriental-Granollers a principis de novembre de 2001).

El CNP obté els índexs d'atenció més elevats amb els residents a l'RP Metropolitana (6,95%) i l'RP del Camp de Tarragona (6,31%). A la resta de regions se situa per sota del 4%.

La GC té el seu índex més alt a l'RP del Camp de Tarragona (11,65%); en segon lloc, a l'RP de les Terres de l'Ebre (6,74%) i, seguidament, a l'RP Ponent (6,30%). A la resta de regions se situa també per sota del 4%.

La PL és el servei que obté els índexs més elevats amb els residents de l'RP del Camp de Tarragona (16,42%), de l'RP de les Terres de l'Ebre (13,25%), de l'RP Metropolitana (12,21%) i de l'RP Central (11,11%). A la resta de regions obté uns índexs inferiors al 9%.

Taula 2-2-9. L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el servei policial

	%				
	global	PG-ME	PL	CNP	GC
Global	23,33	8,82	11,74	5,93	4,41
RP del Camp de Tarragona	30,89	8,74	16,42	6,31	11,65
RP de Ponent	30,61	23,59	5,10	2,23	6,30
RP Central	27,21	17,61	11,11	3,06	3,69
RP de les Terres de l'Ebre	25,19	10,88	13,25	1,82	6,74
RP Girona	24,81	18,22	8,96	3,27	2,48
RP Metropolitana	21,49	5,61	12,21	6,95	3,81
RP del Pirineu Occidental	21,13	17,18	3,63	2,78	3,39

2.4.2 Pel que fa als tres tipus de contacte

Quant als contactes telefònics, els índexs més elevats corresponen als entrevistats de l'RP del Camp de Tarragona (11,81%), de l'RP Ponent (11,45%) i de l'RP de les Terres de l'Ebre (10,43%).

Quant a la desagregació dels índexs de contacte per denúncia, el més elevat es troba a l'RP del Camp de Tarragona (12,89%) i el més baix, a l'RP del Pirineu Occidental (3,30%). A la resta de regions aquest indicador obté uns valors similars.

I pel que fa als contactes presencials, a l'RP del Camp de Tarragona (20,66%) i a l'RP Central (20,39%) es donen els índexs més elevats. A l'RP de les Terres de l'Ebre i a l'RP Metropolitana s'obtenen els índexs més baixos (15,46% i 14,12%, respectivament).

Taula 2-2-10. L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el tipus de contacte

	%			
	global	telèfon	denúncia	presencial
Global	23,33	6,92	7,65	15,52
RP del Camp de Tarragona	30,89	11,81	12,89	20,66
RP de Ponent	30,61	11,45	8,63	18,86
RP Central	27,21	6,28	7,27	20,39
RP de les Terres de l'Ebre	25,19	10,43	7,99	15,46
RP Girona	24,81	8,64	7,06	17,00
RP Metropolitana	21,49	5,87	7,23	14,12
RP del Pirineu Occidental	21,13	5,82	3,30	16,64

Observem ara com es distribueixen els índexs d'atenció dels diferents serveis policials a cada regió, segons el tipus de contacte.

Taula 2-2-11. L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el servei policial i el tipus de contacte

		%				
		global	PG-ME	PL	CNP	GC
Telefònic	Global	6,92	2,10	4,22	0,97	0,68
	RP del Camp de Tarragona	11,81	2,37	8,11	1,23	3,36
	RP de Ponent	11,45	9,18	2,27	0,22	1,12
	RP de les Terres de l'Ebre	10,43	4,13	6,61	0,40	1,88
	RP de Girona	8,64	6,01	3,49	0,66	0,23
	RP Central	6,28	3,56	3,39	0,66	0,23
	RP Metropolitana	5,87	0,86	4,11	1,09	0,45
	RP del Pirineu Occidental	5,82	4,80	0,96	0,45	0,40
Denúncia	Global	7,65	1,11	2,47	2,87	1,31
	RP del Camp de Tarragona	12,89	0,22	4,57	3,31	5,15
	RP de Ponent	8,63	5,56	0,56	1,29	1,37
	RP de les Terres de l'Ebre	7,99	1,70	3,48	0,40	2,96
	RP Central	7,27	3,13	1,52	1,28	1,33
	RP Metropolitana	7,65	0,19	2,63	3,51	0,99
	RP de Girona	7,06	4,85	1,32	0,42	0,47
	RP del Pirineu Occidental	3,30	2,89	0,00	0,19	0,22
Presencial	Global	15,52	6,79	7,19	3,64	3,09
	RP del Camp de Tarragona	20,66	7,23	8,44	4,00	5,93
	RP Central	20,39	14,08	7,76	1,96	2,59
	RP de Ponent	18,86	14,46	3,01	0,94	4,39
	RP de Girona	17,00	11,75	5,89	2,39	1,78
	RP del Pirineu Occidental	16,64	13,24	2,87	2,13	2,78
	RP de les Terres de l'Ebre	15,46	7,09	6,49	1,42	3,65
	RP Metropolitana	14,12	4,80	7,55	4,21	2,82

Quant al contacte telefònic

A les regions on s'ha produït el desplegament de la PG-ME els índexs d'atenció telefònica d'aquests serveis són els més elevats: 9,18% a l'RP de Ponent; 6,01% a l'RP de Girona; 4,80% a l'RP del Pirineu Occidental, i 3,56% a l'RP Central. A les altres tres regions els índexs més elevats corresponen a la PL: 8,11% a l'RP del Camp de Tarragona; 6,61% a l'RP de les Terres de l'Ebre, i 4,11 a l'RP Metropolitana.

Quant a la denúncia

En termes generals, els índexs més elevats a cada regió policial corresponen al servei de referència: amb la PG-ME a l'RP de Ponent, l'RP de Girona, l'RP Central i l'RP del Pirineu Occidental; amb el CNP a l'RP Metropolitana i amb la GC a l'RP del Camp de Tarragona i l'RP de les Terres de l'Ebre. En aquestes tres darreres regions, l'índex de contacte per denúncia amb la PL és també molt elevat, fins a situar-se en primer lloc a l'RP de les Terres de l'Ebre.

Quant al contacte presencial

La distribució és similar al que s'acaba d'observar respecte dels contactes telefònics. Els índexs d'atenció de la PG-ME a les regions on està desplegada se situen per sobre de l'11% i són els més elevats. Fins i tot, a l'RP de les Terres de l'Ebre se situa també en primer lloc, amb un 7,09%. A la resta de regions, la PL és el servei amb uns índexs de contacte més elevats: 8,44% a l'RP del Camp de Tarragona i 7,55% a l'RP Metropolitana.

2.5 Les característiques de les persones que contacten amb la policia

No tothom es relaciona amb els serveis policials amb la mateixa intensitat, de la mateixa manera o pels mateixos motius. En conseqüència, l'índex global d'atenció policial (23,33%) presenta fortes variacions segons els diferents segments de la població.

2.5.1 El gènere

Els homes tenen més relació amb la policia que les dones (convencionalment s'assigna als primers uns rols de més activitat i mobilitat). El seu índex se situa en el 25,12%, mentre que el de les dones és del 21,65%.

2.5.2 L'edat

Els índexs més alts corresponen als joves-adults de 25 a 34 anys (31,54%) i als grups d'edat immediatament anterior (joves de 18 a 24 anys: 28,66%) i posterior (adults de 35 a 44 anys: 28,17%), trams d'edat de més mobilitat i activitat. En sentit contrari, només el 9,16% dels residents de 75 o més anys han mantingut algun contacte amb els serveis policials durant l'any 2001.

2.5.3 El nivell de renda

Com més elevat és el nivell de renda dels entrevistats, més alt és el seu índex d'atenció policial. Del 40,10% de les persones amb més ingressos, l'índex va disminuint a mesura que ho fa el nivell de renda fins a arribar al 12,62% de les persones amb menys ingressos.

2.5.4 L'ocupació

Els resultats estan molt associats a l'edat, el gènere i el nivell de renda. Les persones econòmicament actives i els estudiants tenen molta més relació amb la policia que les persones que es dediquen al treball domèstic o els jubilats i pensionistes.

2.5.5 El nivell d'instrucció

També en aquest cas, com més elevat és el nivell d'estudis dels entrevistats, més alt és l'índex d'atenció policial: del 32,70% de les persones amb formació universitària al 8,96% de les persones amb menor nivell d'instrucció.

Taula 2-2-12. L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten

	%
Global	23,33
Gènere	
Home	25,12
Dona	21,65
Edat	
Fins a 18 anys	22,84
De 18 a 24 anys	28,66
De 25 a 34 anys	31,54
De 35 a 44 anys	28,17
De 45 a 54 anys	24,62
De 55 a 64 anys	15,98
De 65 a 74 anys	14,04
75 anys i més	9,16
Nivell d'instrucció	
Sense estudis	8,96
Primaris	19,09
Secundaris	29,38
Universitaris	32,70
Situació professional	
Estudiant	24,86
Treball domèstic	16,06
Jubilat i pensionista	12,53
Actiu ocupat	30,17
Actiu en atur	26,49
Ingressos mensuals	
Més de 400.000 PTA	40,10
300.000 a 400.000 PTA	36,81
200.000 a 300.000 PTA	27,35
100.000 a 200.000 PTA	20,23
Menys de 100.000 PTA	12,62

2.5.6 Pel que fa als quatre serveis policials

Els índexs de contacte amb els quatre serveis policials reproduïxen el que s'acaba d'exposar pel que fa a l'índex global en relació amb el gènere, l'edat, l'ocupació, el nivell d'instrucció i el d'ingressos.

Taula 2-2-13. L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten, segons els quatre serveis policials

	%				
	global	PG-ME	PL	CNP	GC
Global	23,33	8,82	11,74	5,93	4,41
Gènere					
Home	25,12	10,85	11,74	6,83	4,87
Dona	21,65	6,92	11,73	5,09	3,98
Edat					
Menys de 18 anys	22,84	9,14	10,30	5,42	3,94
De 18 a 24 anys	28,66	12,85	13,74	7,14	5,61
De 25 a 34 anys	31,54	11,39	16,65	7,90	7,34
De 35 a 44 anys	28,17	11,18	14,87	7,24	4,34
De 45 a 54 anys	24,62	8,96	12,21	6,38	4,10
De 55 a 64 anys	15,98	5,34	7,64	4,25	2,88
De 65 a 74 anys	14,04	4,48	6,82	3,27	3,06
75 anys i més	9,16	2,53	4,53	3,01	1,30
Nivell d'instrucció					
Sense estudis	8,96	2,78	4,82	2,16	1,24
Primaris	19,09	7,07	9,39	4,54	3,88
Secundaris	29,38	11,75	14,59	7,43	5,63
Universitaris	32,70	11,88	17,30	9,37	5,52
Situació professional					
Estudiant	24,86	10,77	12,33	6,10	4,66
Treball domèstic	16,06	5,11	8,91	2,64	2,98
Jubilat i pensionista	12,53	3,70	6,43	3,55	2,24
Actiu ocupat	30,17	12,04	14,91	7,93	5,89
Actiu en atur	26,49	9,08	13,73	6,46	4,68
Ingressos mensuals					
Més de 400.000 PTA	40,10	17,66	18,43	11,60	7,53
300.000 a 400.000 PTA	36,81	14,87	19,00	9,01	6,35
200.000 a 300.000 PTA	27,35	11,34	12,68	6,17	6,55
100.000 a 200.000 PTA	20,23	5,94	11,21	5,51	4,02
Menys de 100.000 PTA	12,62	4,48	6,76	3,20	1,88

2.5.7 Pel que fa als tres tipus de contacte

La denúncia és un comportament més freqüent entre les dones que entre els homes. Quant als altres dos tipus de contacte, els índexs corresponents als homes són més elevats que els de les dones, especialment pel que fa al contacte de caràcter presencial.

Pel que fa a l'edat, el contacte telefònic és una mica més propi de les persones adultes (dels 25 als 54 anys) i molt escàs entre els més joves i la gent més gran. La denúncia i els contactes presencials es donen preferentment entre els joves i els adults fins a 54 anys.

En la resta de variables, la distribució de les diverses modalitats de contacte segueix les tendències generals descrites anteriorment, excepte pel que fa al contacte telefònic en el cas de les persones l'activitat principal de les quals són els estudis, en lògica congruència amb el menor nivell de contacte telefònic amb els serveis policials per part de la població més jove.

Taula 2-2-14. L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten, segons els tres tipus de contacte

	%			
	global	telefònic	denúncia	presencial
Global	23,33	6,92	7,65	15,52
Gènere				
Home	25,12	6,97	7,46	17,66
Dona	21,65	6,87	7,83	13,51
Edat				
Menys de 18 anys	22,84	3,95	8,40	15,70
De 18 a 24 anys	28,66	7,21	9,05	20,63
De 25 a 34 anys	31,54	9,85	9,66	21,77
De 35 a 44 anys	28,17	10,30	8,31	18,35
De 45 a 54 anys	24,62	7,71	8,08	16,56
De 55 a 64 anys	15,98	4,39	5,42	9,78
De 65 a 74 anys	14,04	4,16	6,32	8,03
75 anys i més	9,16	0,89	3,55	5,43
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	8,96	1,56	3,38	5,17
Primaris	19,09	5,47	6,67	12,69
Secundaris	29,38	9,12	9,27	19,27
Universitaris	32,70	10,12	9,85	22,77
Situació professional				
Estudiant	24,86	4,73	7,56	18,16
Treball domèstic	16,06	5,16	5,51	9,55
Jubilat i pensionista	12,53	3,07	4,98	7,64
Actiu ocupat	30,17	9,47	9,62	20,65
Actiu en atur	26,49	9,64	7,83	16,56
Ingressos mensuals				
Més de 400.000 PTA	40,10	12,48	12,11	27,70
300.000 a 400.000 PTA	36,81	12,13	11,65	26,00
200.000 a 300.000 PTA	27,35	8,29	7,76	18,38
100.000 a 200.000 PTA	20,23	5,86	7,27	13,48
Menys de 100.000 PTA	12,62	3,71	4,94	7,33

2.6 La comparació 1999-2001

Convé assenyalar que els canvis metodològics introduïts en el qüestionari i en el sistema de recollida de l'edició 2000 van permetre millorar la informació relativa als contactes de caràcter presencial (excloses les denúncies), que en la primera edició van quedar subrepresentats tot i constituir el tipus de contacte més freqüent entre els ciutadans i els seus serveis policials. Per aquest motiu, s'han exclòs d'aquest apartat les dades corresponents a la prova pilot de 1999.

En les tres darreres edicions la informació ha estat recollida de manera similar. En l'edició 2001, les significatives diferències en relació amb els resultats de l'edició 2000 van ser mereixedores d'unes observacions finals sobre els indicadors de contacte¹⁴. Les dades d'aquesta darrera edició se situen en uns valors propers a les de l'edició anterior pel que fa als índexs de contacte i a la població que s'ha relacionat amb els serveis policials.

¹⁴ Enquesta de seguretat pública de Catalunya, edició 2001, pàg. 130 i 131

A la taula següent es pot observar com han anat evolucionant les dades globals en les diferents edicions de l'ESPC (insistim a no perdre de vista les modificacions metodològiques introduïdes en la segona edició).

Taula 2-2-15. L'índex d'atenció policial i les persones ateses. Evolució 1999-2001

	índex d'atenció policial	persones ateses
1999	36,73	1.879.062
2000	25,28	1.332.415
2001	23,33	1.193.343

Els trets principals de les dades de les darreres edicions es poden concretar en (1) una disminució de l'índex global de contacte; (2) concentrat en els contactes de caràcter presencial; (3) acompanyat d'uns índexs de contacte per denúncia que es mostren estables al llarg de tota la sèrie, i (4) una certa recuperació dels índexs de contacte telefònic.

2.6.1 Quant als tres tipus de contacte

L'índex d'atenció policial per denúncia ha davallat lleugerament. Al capítol dedicat a la victimització ja s'han descrit les modificacions del qüestionari pel que fa a les preguntes-filtre de cada àmbit. En aquest apartat la informació relativa a la comunicació i/o a la signatura d'un document escrit de denúncia (tant dels fets considerats victimitzadors com dels relacionats amb el vandalisme) és tractada com una forma de contacte. En conseqüència, l'evolució dels índexs de victimització i de vandalització, però especialment la dels hàbits de comunicació i/o denúncia, estaran determinant també l'evolució d'aquest indicador. El lleuger decrement de l'indicador de contacte amb els serveis policials per raó de denúncia té relació, òbviament, amb la forma en què s'ha recollit la informació sobre victimització i vandalització.

La davallada en l'índex global d'atenció policial es concentra en els contactes presencials (1,8 punts) i en els motivats per denúncia (tot i que en aquest cas és només de mig punt). L'índex d'atenció telefònica ha passat del 5,20% de l'edició anterior al 6,92% de l'actual, però es continua situant com la forma de contacte menys freqüent.

Taula 2-2-16. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte. L'evolució 1999-2001

	%		
	1999	2000	2001
Global	36,73	25,58	23,33
Telefònic	9,98	5,20	6,92
Denúncia	7,51	8,14	7,65
Presencial	30,23	17,32	15,52

A les taules següents es pot observar l'evolució dels diferents indicadors segons la modalitat de contacte i el servei policial. Així, l'índex d'atenció presencial, que ha davallat 1,8 punts globalment, s'ha incrementat pel que fa a la PG-ME, pràcticament s'ha mantingut en el cas del CNP i només s'ha reduït en relació amb la PL i la GC. L'increment registrat en l'indicador global de contacte telefònic es confirma en relació amb els quatre serveis policials.

Finalment, l'indicador de contacte per denúncia, que globalment ha davallat aproximadament mig punt, es mostra força estable en relació amb la PG-ME i a la GC i davalla lleugerament en relació amb la PL i el CNP.

Taula 2-2-17. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte i el servei policial. L'evolució 1999-2001

	telefònic			denúncia			presencial			Índex global		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Amb la PG-ME	1,49	1,05	2,10	0,80	1,04	1,11	5,88	4,68	6,79	7,19	6,08	8,82
Amb la PL	6,14	3,84	4,22	2,04	2,84	2,47	15,25	8,60	7,19	18,92	13,34	11,74
Amb el CNP	2,26	0,42	0,97	3,48	3,09	2,87	8,78	3,72	3,64	12,39	6,73	5,93
Amb la GC	1,42	0,38	0,68	1,32	1,33	1,31	10,90	4,40	3,09	12,01	5,68	4,41
Total	9,98	5,20	6,92	7,51	8,14	7,65	30,23	17,32	15,52	36,73	25,58	23,33

Taula 2-2-18. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte i el servei policial. Variació interanual

	Telefònic	Denúncia	Presencial	Global
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
Amb la PG-ME	2,00	1,07	1,45	1,45
Amb la PL	1,10	0,87	0,84	0,88
Amb el CNP	2,31	0,93	0,98	0,88
Amb la GC	1,79	0,98	0,70	0,77
Total	1,33	0,94	0,90	0,91

2.6.2 Pel que fa als territoris de desplegament

La desagregació d'aquests indicadors de contacte en funció dels territoris de desplegament o de les set regions policials també confirma que els canvis no han estat homogenis arreu. L'índex global de contacte amb els serveis policials s'ha incrementat lleugerament entre els entrevistats que resideixen en el territori on està desplegada la PG-ME, pràcticament s'ha mantingut entre els residents del territori GC i ha disminuït en territori CNP. Quant als índexs de contacte amb els diferents serveis policials és d'assenyalar l'increment dels contactes amb la PG-ME per part dels residents en territori CNP i GC com a conseqüència de l'assumpció del trànsit.

Taula 2-2-19. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i el territori de desplegament. La comparació 1999-2001

	Catalunya			del territori PG-ME			del territori CNP			del territori GC		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Amb la PG-ME	7,19	6,08	8,82	20,04	19,04	18,73	4,30	3,21	8,82	5,07	3,82	8,48
Amb la PL	18,92	13,34	11,74	15,12	8,01	9,14	19,11	13,92	11,30	21,14	15,70	15,77
Amb el CNP	12,39	6,73	5,93	5,72	2,23	2,99	14,95	9,11	7,98	10,96	4,19	3,70
Amb la GC	12,01	5,68	4,41	9,66	3,65	3,89	10,05	3,90	2,40	18,33	11,36	10,33
Total	36,73	25,58	23,33	36,64	26,59	26,69	35,37	24,19	20,29	40,02	28,18	27,72

Taula 2-2-20. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació interanual

	Catalunya			
	persones residents al territori			
		PG-ME	CNP	GC
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
Amb la PG-ME	1,45	1,02	2,74	2,22
Amb la PL	0,88	1,14	0,81	1,00
Amb el CNP	0,88	1,34	0,87	0,88
Amb la GC	0,77	1,06	0,61	0,91
Total	0,91	1,01	0,84	0,98

L'anàlisi per regions ens aporta una informació similar. L'índex d'atenció global s'ha incrementat a l'RP del Camp de Tarragona, a l'RP de les Terres de l'Ebre, a l'RP de Ponent i a l'RP Central; pràcticament s'ha mantingut a l'RP de Girona i ha disminuït a l'RP Metropolitana i a l'RP del Pirineu Occidental.

Els increments més pronunciats de l'indicador global coincideixen amb les zones geogràfiques on s'han produït majors increments dels contactes amb la PG-ME: a l'RP del Camp de Tarragona i l'RP de les Terres de l'Ebre com a conseqüència d'integrar els contactes per raó de trànsit de tot l'any 2001, i a l'RP Central, on, a més dels contactes en matèria de trànsit, s'hi afegeix el fet del desplegament de la PG-ME a la comarca del Bages.

Pel que fa a l'índex de contacte amb la PL, aquest s'ha incrementat a les regions policials del Camp de Tarragona, de les Terres de l'Ebre i Central; i pràcticament s'ha mantingut o ha davallat lleugerament a la resta de regions.

L'índex de contacte amb el CNP s'ha incrementat entre els residents a les regions policials del Camp de Tarragona i de Girona i ha disminuït pel que fa als residents a la resta de regions policials, especialment a l'RP Central (per raó de la seva substitució a la ciutat de Manresa) i a l'RP de les Terres de l'Ebre.

Els índexs relatius a la GC mostren un increment a les regions policials de Ponent, Girona i el Camp de Tarragona respecte dels nivells de l'edició anterior. Tot i així, a totes les regions policials se situen per sota dels índexs de contacte de 1999, any en què la GC s'encarregava de les tasques relacionades amb el trànsit interurbà a una part del territori. Recordem que la Generalitat de Catalunya va assumir les competències relatives al trànsit interurbà en tres fases: al maig de 1998 a la demarcació de Girona, al maig de 1999 a la demarcació de Lleida i al desembre de 2000 a les demarcacions de Barcelona i Tarragona.

Taula 2-2-21. L'índex d'atenció policial segons les regions policials. L'evolució 1999-2001

	Catalunya		
	1999	2000	2001
RP Camp de Tarragona	37,52	26,51	30,89
RP de Ponent	32,48	28,01	30,61
RP Central	36,07	23,51	27,21
RP Terres de l'Ebre	32,13	22,60	25,19
RP de Girona	38,56	26,74	24,81
RP Metropolitana	36,95	25,48	21,49
RP Pirineu Occidental	37,33	25,65	21,13
Total	36,73	25,58	23,33

Taula 2-2-22. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2001

	Amb la PG-ME			Amb la PL			Amb el CNP			Amb la GC		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
RP Camp de Tarragona	4,24	3,30	8,74	17,69	13,79	16,42	13,43	3,83	6,31	17,62	11,29	11,65
RP de Ponent	14,00	20,47	23,59	12,05	6,36	5,10	6,88	2,82	2,23	13,30	4,92	6,30
RP Central	8,78	8,58	17,61	16,84	10,16	11,11	9,42	4,78	3,06	13,50	6,07	3,69
RP Terres de l'Ebre	7,04	6,97	10,88	15,03	8,87	13,25	6,08	3,14	1,82	15,12	8,96	6,74
RP de Girona	24,30	19,48	18,22	16,64	9,54	8,96	4,99	2,02	3,27	6,32	2,15	2,48
RP Metropolitana	4,56	3,24	5,61	20,29	14,85	12,21	14,19	8,24	6,95	11,72	5,46	3,81
RP Pirineu Occidental	21,76	19,34	17,18	9,06	4,61	3,63	5,39	3,17	2,78	17,21	4,59	3,39
Total	7,19	6,08	8,82	18,92	13,34	11,74	12,39	6,73	5,93	12,01	5,68	4,41

Taula 2-2-23. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i les regions policials. Variació interanual

	Catalunya	PG-ME	PL	CNP	GC
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
RP del Camp de Tarragona	1,16	2,64	1,19	1,65	1,03
RP de Ponent	1,09	1,15	0,80	0,79	1,28
RP Central	1,15	2,05	1,09	0,64	0,60
RP de les Terres de l'Ebre	1,11	1,56	1,50	0,58	0,75
RP de Girona	0,93	0,93	0,94	1,62	1,15
RP Metropolitana	0,84	2,04	0,82	0,84	0,69
RP del Pirineu Occidental	0,82	0,89	0,79	0,88	0,74
Total	0,91	1,45	0,88	0,88	0,77

Pel que fa als diferents tipus de contacte, l'índex de contacte telefònic és l'únic que presenta un clar increment, especialment entre els residents dels territoris PG-ME i GC. La resta de formes de contacte (denúncia i presencial) evolucionen a la baixa, tot i que l'índex de contacte per denúncia dels residents en territori GC s'incrementa lleugerament. Convé assenyalar, però, que és entre els residents del territori on està desplegat el CNP on es registren els decrements més pronunciats.

Pel que fa als diferents serveis policials, es confirma l'impacte de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME sobre el volum dels contactes amb aquest servei. Així, es registren increments en les tres modalitats de contacte amb la PG-ME, especialment entre els residents dels territoris CNP i GC; l'excepció, la constitueixen els contactes per denúncia amb la PG-ME dels residents en territori GC.

Taula 2-2-24. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i el territori de desplegament. L'evolució 1999-2001

	Catalunya			del territori PG-ME			del territori CNP			del territori GC		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Amb la PG-ME	0,80	1,04	1,11	3,45	5,16	4,02	0,26	0,11	0,24	0,25	0,34	0,22
Amb la PL	2,04	2,84	2,47	1,21	1,29	1,30	2,12	3,06	2,62	2,44	3,42	3,36
Amb el CNP	3,48	3,09	2,87	0,84	0,47	0,89	4,77	4,64	4,27	2,26	1,22	1,30
Amb la GC	1,32	1,33	1,31	0,93	0,56	0,97	0,74	0,56	0,44	2,99	3,74	4,00
Total	7,51	8,14	7,65	6,25	7,30	7,11	7,78	8,20	7,47	7,77	8,61	8,74

Taula 2-2-25. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació interanual

	Catalunya	persones residents al territori		
		PG-ME	CNP	GC
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
Amb la PG-ME	1,06	0,77	2,18	0,65
Amb la PL	0,96	1,00	0,86	0,98
Amb el CNP	0,93	1,89	0,92	1,06
Amb la GC	0,98	1,73	0,78	1,06
Total	0,94	0,97	0,91	1,01

Taula 2-2-26. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i el territori de desplegament. L'evolució 1999-2001

	Catalunya			del territori PG-ME			del territori CNP			del territori GC		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Amb la PG-ME	1,49	1,05	2,10	5,00	3,87	5,78	0,73	0,51	0,67	0,84	0,36	1,89
Amb la PL	6,14	3,84	4,22	4,47	2,32	3,19	5,97	3,77	3,82	7,73	5,60	6,41
Amb el CNP	2,26	0,42	0,97	1,17	0,13	0,38	2,89	0,64	1,31	1,54	0,10	0,69
Amb la GC	1,42	0,38	0,68	1,74	0,37	0,49	0,96	0,29	0,17	2,32	0,60	2,26
Total	9,98	5,20	6,92	10,51	5,92	8,50	9,20	4,67	5,43	11,48	5,97	9,16

Taula 2-2-27. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació interanual

	Catalunya	persones residents al territori		
		PG-ME	CNP	GC
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
Amb la PG-ME	2,00	1,49	1,31	5,25
Amb la PL	1,09	1,37	1,01	1,14
Amb el CNP	2,30	2,92	2,04	6,90
Amb la GC	1,79	1,32	0,58	3,76
Total	1,33	1,43	1,16	1,53

Taula 2-2-28. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i el territori de desplegament. L'evolució 1999-2001

	Catalunya			del territori PG-ME			del territori CNP			del territori GC		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
Amb la PG-ME	5,88	4,68	6,79	15,22	13,03	12,92	3,72	2,85	4,15	4,49	3,20	7,09
Amb la PL	15,25	8,60	7,19	12,23	5,86	5,98	15,53	8,92	6,92	16,70	9,74	9,24
Amb el CNP	8,78	3,72	3,64	4,74	1,71	2,00	9,95	4,59	4,69	8,81	3,05	2,63
Amb la GC	10,90	4,40	3,09	8,72	3,08	2,77	9,28	3,29	1,82	16,30	7,98	6,83
Total	30,23	17,32	15,52	30,51	19,32	18,38	28,68	15,84	13,05	33,71	19,47	18,96

Taula 2-2-29. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació interanual

	Catalunya			
	persones residents al territori			
	PG-ME	CNP	GC	
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
Amb la PG-ME	1,45	0,99	1,46	2,22
Amb la PL	0,84	1,02	0,78	0,95
Amb el CNP	0,98	1,17	1,02	0,86
Amb la GC	0,70	0,90	0,55	0,86
Total	0,90	0,95	0,82	0,97

La desagregació per regions permet observar que els índexs relatius al contacte telefònic han augmentat arreu, especialment a l'RP de les Terres de l'Ebre, a l'RP del Camp de Tarragona i a l'RP de Ponent. En canvi, els índexs relatius al contacte presencial només s'han incrementat en les tres regions esmentades. Quant als telefònics, els increments també es concentren en les regions policials esmentades a més de l'RP Central.

Taula 2-2-30. L'índex d'atenció policial segons el tipus de contacte i les regions policials. L'evolució 1999-2001

	Global			Denúncia			Telefònic			Presencial		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
RP Camp de Tarragona	37,52	26,51	30,89	8,80	8,90	12,89	9,65	5,09	11,81	31,82	17,68	20,66
RP de Ponent	32,48	28,01	30,61	5,75	8,00	8,63	10,13	6,01	11,45	26,78	20,43	18,86
RP Central	36,07	23,51	27,21	5,18	5,83	7,27	9,74	4,75	6,28	29,98	17,32	20,39
RP Terres de l'Ebre	32,13	22,60	25,19	6,17	7,56	7,99	8,35	3,76	10,43	27,17	15,42	15,46
RP de Girona	38,56	26,74	24,81	7,15	7,93	7,06	10,95	6,20	8,64	31,60	18,82	17,00
RP Metropolitana	36,95	25,48	21,49	7,87	8,39	7,23	9,97	5,15	5,87	30,24	16,90	14,12
RP Pirineu Occidental	37,33	25,65	21,13	4,71	5,17	3,30	10,21	4,44	5,82	33,11	20,73	16,64
Total	36,73	25,58	23,33	7,51	8,14	7,65	9,98	5,20	6,92	30,23	17,32	15,52

Taula 2-2-31. L'índex d'atenció policial segons el tipus de contacte i les regions policials. Variació interanual

	Global	Denúncia	Telefònic	Presencial
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
RP del Camp de Tarragona	1,16	1,44	2,32	1,17
RP Central	1,15	1,25	1,32	1,18
RP de les Terres de l'Ebre	1,11	1,06	2,77	1,00
RP de Ponent	1,09	1,08	1,90	0,92
RP de Girona	0,93	0,89	1,39	0,90
RP Metropolitana	0,84	0,86	1,14	0,83
RP del Pirineu Occidental	0,82	0,64	1,31	0,80
Total	0,91	0,94	1,14	0,89

Tot seguit es presenten les dades relatives als diferents tipus de contacte desagregats per regions i cos policial de contacte; i la seva evolució al llarg de les tres darreres edicions de l'ESPC.

Taula 2-2-32. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2001

	Catalunya			Amb la PG-ME			Amb la PL			Amb el CNP			Amb la GC		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
RP Camp Tarragona	8,80	8,90	12,89	0,40	0,10	0,22	1,79	3,56	4,57	4,10	1,45	3,31	2,59	4,19	5,15
RP de Ponent	5,75	8,00	8,63	1,67	4,75	5,56	0,82	1,21	0,56	1,73	0,74	1,29	1,77	1,42	1,37
RP Terres de l'Ebre	6,17	7,56	7,99	0,83	2,55	1,70	2,15	1,27	3,48	0,89	0,89	0,40	2,66	3,03	2,96
RP Central	5,18	5,83	7,27	1,36	1,69	3,13	1,31	1,74	1,52	1,39	1,37	1,28	1,12	1,03	1,33
RP Metropolitana	7,87	8,39	7,23	0,24	0,10	0,19	2,29	3,23	2,63	4,25	4,03	3,51	1,23	1,17	0,99
RP de Girona	7,15	7,93	7,06	4,64	6,02	4,85	1,66	1,59	1,32	0,50	0,44	0,42	0,53	0,18	0,47
RP Pirineu Occ.	4,71	5,17	3,30	2,51	3,38	2,89	0,45	0,88	0,00	0,19	0,52	0,19	1,59	0,40	0,22
Global	7,51	8,14	7,65	0,80	1,04	1,11	2,04	2,84	2,47	3,48	3,09	2,87	1,32	1,33	1,31

Taula 2-2-33. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i les regions policials. Variació interanual

	Catalunya	PG-ME	PL	CNP	GC
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
RP del Camp de Tarragona	1,44	2,20	1,28	0,35	1,22
RP Central	1,25	1,85	0,87	0,99	1,29
RP de Ponent	1,08	1,17	0,46	0,43	0,96
RP de les Terres de l'Ebre	1,06	0,66	2,74	1,00	0,97
RP de Girona	0,89	0,80	0,83	0,88	2,61
RP Metropolitana	0,86	1,90	0,81	0,95	0,85
RP del Pirineu Occidental	0,64	0,85	--	2,74	0,55
Total	0,94	1,06	0,87	0,93	0,98

Taula 2-2-34. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2001

	Catalunya			Amb la PG-ME			Amb la PL			Amb el CNP			Amb la GC		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
RP Camp Tarragona	9,65	5,09	11,81	0,48	0,34	2,37	6,35	3,84	8,11	1,98	0,20	1,23	2,32	0,82	3,36
RP de Ponent	10,13	6,01	11,45	3,48	4,44	9,18	3,80	1,77	2,27	2,18	0,12	0,22	2,85	0,58	1,12
RP Terres de l'Ebre	8,35	3,75	10,43	2,22	1,11	4,13	4,15	2,41	6,61	1,06	0,09	0,40	2,41	0,41	1,88
RP de Girona	10,95	6,20	8,64	5,92	3,84	6,01	5,22	2,86	3,49	0,79	0,10	0,66	0,70	0,18	0,23
RP Central	9,74	4,75	6,28	2,18	1,53	3,56	4,94	3,05	3,39	1,64	0,43	0,66	2,25	0,30	0,23
RP Metropolitana	9,97	5,15	5,87	0,76	0,47	0,86	6,63	4,27	4,11	2,60	0,51	1,09	1,18	0,36	0,45
RP Pirineu Occ.	10,21	4,44	5,82	5,08	2,87	4,80	3,10	1,00	0,96	0,91	0,35	0,45	3,51	0,30	0,40
Global	9,98	5,20	6,92	1,49	1,05	2,10	6,14	3,84	4,22	2,26	0,42	0,97	1,42	0,38	0,68

Taula 2-2-35. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i les regions policials. Variació interanual

	Catalunya	PG-ME	PL	CNP	GC
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
RP de les Terres de l'Ebre	2,77	3,72	2,74	4,44	4,58
RP del Camp de Tarragona	2,32	6,97	2,11	6,15	4,09
RP de Ponent	1,90	2,06	1,28	1,83	1,93
RP de Girona	1,39	1,56	1,22	6,60	1,27
RP Central	1,32	2,32	1,11	1,53	0,76
RP del Pirineu Occidental	1,31	1,67	0,96	1,28	1,33
RP Metropolitana	1,14	1,83	0,96	2,13	1,25
Total	1,33	2,00	1,09	2,30	1,78

Taula 2-2-36. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2001

	Catalunya			Amb la PG-ME			Amb la PL			Amb el CNP			Amb la GC		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001	1999	2000	2001
RP C. Tarragona	31,82	17,68	20,66	3,75	2,97	7,23	14,20	8,20	8,44	9,74	2,17	4,21	15,67	7,32	6,93
RP Central	29,98	17,32	20,39	7,19	6,30	14,08	13,18	6,89	7,76	7,41	3,27	1,96	12,36	5,10	2,59
RP de Ponent	26,78	20,43	18,86	10,73	14,92	14,46	9,45	5,12	3,01	4,87	2,09	0,94	11,34	3,53	4,39
RP de Girona	31,60	18,82	17,00	18,16	12,73	11,75	13,31	6,51	5,89	4,35	1,56	2,39	5,86	1,97	1,78
RP Pirineu Occ.	33,11	20,73	16,64	17,57	15,21	13,24	7,68	3,37	2,87	4,91	2,43	2,13	15,77	4,24	2,78
RP Terres Ebre	27,17	15,42	15,46	4,96	3,99	7,09	12,04	6,17	6,49	5,03	2,17	1,42	13,33	6,13	3,65
RP Metropolitana	30,24	16,90	14,12	4,00	2,87	4,80	16,42	9,47	7,55	9,82	4,38	4,21	10,72	4,33	2,82
Global	30,23	17,32	15,52	5,88	4,68	6,79	15,25	8,60	7,19	8,78	3,72	3,64	10,90	4,40	3,09

Taula 2-2-37. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i les regions policials. Variació interanual

	Catalunya	PG-ME	PL	CNP	GC
	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000	2001/2000
RP Central	1,18	2,23	1,12	0,59	0,50
RP del Camp de Tarragona	1,17	2,43	1,02	1,94	0,94
RP de les Terres de l'Ebre	1,00	1,77	1,05	0,65	0,59
RP de Ponent	0,92	0,96	0,58	0,45	1,24
RP de Girona	0,90	0,92	0,90	1,53	0,90
RP Metropolitana	0,83	1,67	0,79	0,96	0,65
RP del Pirineu Occidental	0,80	0,87	0,85	0,87	0,65
Total	0,89	1,45	0,83	0,98	0,70

2.6.3 Les característiques sociodemogràfiques

Malgrat les diferències en els índexs globals d'atenció policial que han pogut observar-se en els apartats anteriors, les dades de les diverses edicions semblen força coincidents pel que fa a la distribució poblacional. Els grups que mantenen uns nivells de contacte superiors segueixen sent els homes, les persones de mitjana edat, les d'uns nivells d'instrucció més elevats, les econòmicament actives i les persones amb uns ingressos familiars més elevats.

Taula 2-2-38. L'índex global d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten. L'evolució 1999-2001

	%		
	1999	2000	2001
Global	36,73	25,58	23,33
Gènere			
Home	44,19	30,39	25,12
Dona	29,73	21,06	21,65
Edat			
Fins a 18 anys	23,71	29,02	22,84
De 18 a 24 anys	42,93	34,32	28,66
De 25 a 34 anys	49,16	33,21	31,54
De 35 a 44 anys	43,80	30,99	28,17
De 45 a 54 anys	34,07	24,67	24,62
De 55 a 64 anys	28,16	21,53	15,98
De 65 a 74 anys	22,28	11,28	14,04
75 anys i més	14,42	8,52	9,16
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	17,56	11,93	8,96
Primaris	31,28	18,46	19,09
Secundaris	44,82	33,59	29,38
Universitaris	47,62	34,26	32,70
Situació professional			
Estudiant	37,92	29,50	24,86
Treball domèstic	23,76	16,93	16,06
Jubilat i pensionista	21,95	12,00	12,53
Actiu ocupat	45,18	32,55	30,17
Actiu en atur	40,06	26,33	26,49
Ingressos mensuals			
Més de 400.000 PTA	54,80	43,60	40,10
300.000 a 400.000 PTA	45,59	32,47	36,81
200.000 a 300.000 PTA	43,13	28,91	27,35
100.000 a 200.000 PTA	44,09	22,34	20,23
Menys de 100.000 PTA	19,94	13,73	12,62

Taula 2-2-39. L'índex global d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten. Les ràtios 1999-2001

	1999	2000	2001
Global	1,00	1,00	1,00
Gènere			
Home	1,20	1,19	1,08
Dona	0,81	0,82	0,93
Edat			
Fins a 18 anys	0,65	1,13	0,98
De 18 a 24 anys	1,17	1,34	1,23
De 25 a 34 anys	1,34	1,30	1,35
De 35 a 44 anys	1,19	1,21	1,21
De 45 a 54 anys	0,93	0,96	1,06
De 55 a 64 anys	0,77	0,84	0,68
De 65 a 74 anys	0,61	0,44	0,60
75 anys i més	0,39	0,33	0,39
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	0,48	0,47	0,38
Primaris	0,85	0,72	0,82
Secundaris	1,22	1,31	1,26
Universitaris	1,30	1,34	1,40
Situació professional			
Estudiant	1,03	1,15	1,06
Treball domèstic	0,65	0,66	0,69
Jubilat i pensionista	0,60	0,47	0,54
Actiu ocupat	1,23	1,27	1,29
Actiu en atur	1,09	1,03	1,13
Ingressos mensuals			
Més de 400.000 PTA	1,49	1,70	1,72
300.000 a 400.000 PTA	1,24	1,27	1,58
200.000 a 300.000 PTA	1,17	1,13	1,17
100.000 a 200.000 PTA	1,20	0,87	0,87
Menys de 100.000 PTA	0,54	0,54	0,54

3 Els contactes amb la policia

A més de l'índex de contacte (el percentatge de la població que ha mantingut un o més contactes durant l'any natural corresponent amb qualsevol dels quatre serveis policials que operen a Catalunya), l'ESPC també recull el nombre de contactes que s'han produït. Del conjunt de contactes que els residents a Catalunya de 16 o més anys d'edat han mantingut amb la policia durant l'any 2001, la PL és el servei policial amb qui se n'ha produït un major nombre: el 45,05% del total. Amb la PG-ME s'ha mantingut el 23,75% dels contactes de qualsevol de les tres tipologies recollides per l'ESPC. S'ha establert contacte amb el CNP en el 16,88% de les ocasions. I, finalment, amb la GC s'ha mantingut el 14,31% del total de contactes.

Taula 2-3-1. Els contactes amb la policia, segons el cos policial i el tipus de contacte

	%			totals
	presencials	telefònics	denúncia	
Totals	75,69	18,83	5,48	100,00
PL	32,35	10,97	1,72	45,05
PG-ME	19,33	3,61	0,81	23,75
CNP	13,04	1,86	1,98	16,88
GC	10,96	2,39	0,94	14,31

Per tipologies, la immensa majoria de contactes ha estat de caràcter presencial (el 75,69% de tots els contactes recollits per l'ESPC). En segon lloc, apareixen els contactes telefònics, que representen el 18,83%. I, finalment, els contactes per denúncia, que conformen el 5,48% dels contactes. Convé assenyalar que, tal com s'ha pogut observar en l'apartat anterior, malgrat que els índexs d'atenció policial telefònica són inferiors als de denúncia, el nombre d'episodis és molt superior. És a dir, durant l'any 2001 ha contactat telefònicament amb els serveis policials un nombre inferior de persones, però hi ha contactat en més ocasions.

3.1 L'evolució 1999-2001

A l'hora de comparar els resultats de les diferents edicions, cal tenir present que la metodologia emprada en les tres darreres ha estat molt diferent de la utilitzada a la prova pilot, com ja s'ha esmentat en descriure els diferents índexs d'atenció policial. En conseqüència, la taula següent no recull els resultats de la primera edició.

Taula 2-3-2. Els contactes amb els quatre serveis policials. L'evolució 1999-2001

	%		
	1999	2000	2001
Amb la PL	46,79	45,01	45,05
Amb la PG-ME	12,31	23,35	23,75
Amb el CNP	19,59	16,23	16,88
Amb la GC	21,31	15,41	14,31
Total	100,00	100,00	100,00

A la taula precedent es pot observar el diferent pes de cada servei policial en el total de contactes en les tres edicions metodològicament similars. Al llarg d'aquest període, la PL és el servei amb el qual s'han produït més contactes (aproximadament la meitat), dada que coincideix amb les relatives a índexs de contacte descrits en l'apartat anterior. S'observa un increment progressiu dels contactes amb la PG-ME, coincidint amb el procés de desplegament. I també és observable un progressiu decrement dels contactes amb els serveis estatals, especialment els de la GC l'any 2000, en què es va completar el desplegament de la PG-ME en les funcions de trànsit.

3.2 Els contactes als territoris de desplegament

La desagregació dels contactes amb la policia als tres territoris específics de desplegament ha de tenir present que el desplegament de la PG-ME en les funcions de trànsit a tot el territori de Catalunya, lligat als nivells de mobilitat de la població, estan influïnt en els nivells de contacte amb aquest cos per part de persones residents a zones on encara no s'ha produït el desplegament en les funcions de seguretat ciutadana i ordre públic.

La relació percentual entre el volum de contactes que els residents (de 16 ó més anys) d'un territori determinat han mantingut amb els diferents serveis policials i la distribució d'habitants de cada territori de desplegament és força proporcional en el cas dels residents en territori PG-ME (22,51% dels contactes i 23,00% de la població). En canvi, els residents de 16 ó més anys d'edat al territori CNP, tot i representar el 56,7% de la població, concentren el 48,19% dels contactes. Finalment, al territori GC la relació és inversa: el 20,3% de la població concentra el 29,3% dels contactes.

Taula 2-3-3. La comparació entre els contactes i la població, segons els diferents territoris de desplegament

	%	
	contactes	població (de 16 ó més anys)
Catalunya	100,00	100,00
Territori PG-ME	22,51	23,00
Territori CNP	48,19	56,70
Territori GC	29,30	20,30

La desagregació territorial segons el tipus de contacte (presencial, telefònic o per denúncia) no presenta grans variacions.

Taula 2-3-4. Els contactes totals amb la policia, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

	%			
	presencials	telefònics	denúncia	totals
Totals	75,69	18,83	5,48	100,00
Del territori PG-ME	77,19	17,53	5,28	100,00
Del territori CNP	76,59	17,33	6,04	100,00
Del territori GC	73,05	22,31	4,64	100,00

La gran majoria dels contactes amb els serveis policials són de caràcter presencial, seguits dels telefònics i, en darrera instància, trobem els contactes per comunicació i/o denúncia d'algun fet. Aquesta distribució general es manté en els territoris PG-ME i CNP, però els residents en territori GC tendeixen a tenir una major proporció de contactes telefònics, en detriment dels presencials, que a la resta de Catalunya.

Si els contactes es desagreguen als tres territoris de desplegament segons el cos policial amb el qual s'han produït, es pot observar una enorme variabilitat. Si bé la PL és el servei al qual s'adrecen la major part de contactes en el conjunt de Catalunya, al territori PG-ME és aquest servei amb el que es produeixen el major nombre de contactes (el 43,61%). A la resta de territoris la PL es manté com el cos amb qui se'n produeixen més (el 49,19% dels contactes en territori CNP i el 44,65 dels del territori GC).

Taula 2-3-5. Els contactes amb els serveis policials segons el territori de desplegament

	%				
	totals	Amb la PG-ME	Amb la PL	Amb el CNP	Amb la GC
Totals	100,00	23,75	45,05	16,88	14,31
Del territori PG-ME	100,00	43,61	36,72	10,39	9,27
Del territori CNP	100,00	16,90	49,19	25,05	8,86
Del territori GC	100,00	19,76	44,65	8,43	27,16

A les taules següents es pot observar com es distribueixen els contactes amb cada servei policial en funció del territori de desplegament i els tipus de contacte.

Taula 2-3-6. Els contactes amb la PG-ME, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

	%			
	presencials	telefònics	denúncia	totals
Totals	81,40	15,20	3,40	100,00
Del territori PG-ME	29,48	8,97	2,88	41,34
Del territori CNP	30,63	3,27	0,39	34,29
Del territori GC	21,28	2,96	0,13	24,38

Els contactes telefònics i per denúncia que ha mantingut la PG-ME durant l'any 2001 es produeixen, principalment, amb els residents al seu territori específic de desplegament. En canvi, els de caràcter presencial es distribueixen de forma molt més homogènia als diferents territoris; conseqüència, probablement, de l'assumpció de les responsabilitats del trànsit interurbà i del nivell de mobilitat de la població.

Taula 2-3-7. Els contactes amb la PL, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

	%			
	presencials	telefònics	denúncia	totals
Totals	71,81	24,36	3,83	100,00
Del territori PG-ME	15,17	2,72	0,45	18,35
Del territori CNP	36,94	13,42	2,26	52,62
Del territori GC	19,70	8,21	1,12	29,03

La majoria dels contactes amb la PL es concentren en els residents en territori CNP; tant els de caràcter presencial com els telefònics o de denúncia (el 52,62% del conjunt de contactes). Convé assenyalar que tots els municipis que integren aquest territori disposen de policia local; en canvi, als territoris PG-ME i GC la majoria de municipis no disposen d'aquest servei policial.

Taula 2-3-8. Els contactes amb el CNP, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

	%			
	presencials	denúncia	telefònics	totals
Totals	77,25	11,73	11,02	100,00
Del territori PG-ME	11,93	0,82	1,11	13,86
Del territori CNP	53,77	9,80	7,94	71,51
Del territori GC	11,55	1,11	1,97	14,63

Pel que fa al CNP, la concentració de contactes amb residents del seu propi territori és la més elevada (el 71,51% de tots els contactes que ha tingut durant l'any 2001). Paral·lelament, manté una distribució dels contactes molt similar als altres dos territoris de desplegament.

Taula 2-3-9. Els contactes amb la GC, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte

	%			
	presencials	denúncia	telefònics	totals
Totals	76,58	6,73	16,69	100,00
Del territori PG-ME	10,65	1,13	2,80	14,58
Del territori CNP	27,35	1,17	1,32	29,84
Del territori GC	38,58	4,43	12,56	55,58

La distribució dels contactes amb la GC segueix un patró similar, tot i que amb una menor concentració dels contactes en la població resident al seu territori de desplegament específic.

3.3 Els contactes a les set regions policials

La desagregació de les dades a les set regions policials confirma les dades de l'apartat anterior. La correspondència entre el nombre de contactes amb la policia i el nombre d'habitants de cada regió policial també és observable. Tan sols les regions policials Metropolitana i Ponent registren un percentatge dels contactes globals inferior a la seva població proporcional.

Taula 2-3-10. La comparació entre població i contactes policials a les set regions policials

	%		variació
	població	contactes	
Global	100,00	100,00	1,00
RP Metropolitana	69,38	66,98	0,96
RP de Girona	8,54	8,53	0,99
RP del Camp de Tarragona	6,94	8,57	1,23
RP Central	6,77	7,52	1,11
RP de Ponent	4,80	4,31	0,89
RP de les Terres de l'Ebre	2,55	2,71	1,06
RP del Pirineu Occidental	1,02	1,38	1,35

Per tipologia de contacte, la desagregació per regions policials presenta una major variabilitat que l'observada respecte dels diferents territoris de desplegament. Si bé la proporció dels contactes motivats per la comunicació/denúncia d'algun fet es manté força estable a les diferents regions (llevat del Pirineu Occidental), la resta de contactes no es comporten de manera homogènia. A la taula següent es pot observar el diferent pes dels contactes presencials a les regions policials de Ponent i del Camp de Tarragona (en favor dels de caràcter telefònic) respecte de la mitjana catalana.

Taula 2-3-11. Els contactes amb la policia, segons les regions policials i el tipus de contacte

	%			
	presencials	telefònics	denúncia	totals
Global	75,69	18,83	5,48	100,00
RP Metropolitana	78,39	16,32	5,29	100,00
RP del Camp de Tarragona	57,07	35,19	7,74	100,00
RP de Girona	79,49	15,50	5,01	100,00
RP Central	82,70	12,33	4,97	100,00
RP de Ponent	57,44	35,89	6,67	100,00
RP de les Terres de l'Ebre	64,72	29,44	5,84	100,00
RP del Pirineu Occidental	77,18	21,08	1,74	100,00

La distribució dels contactes segons el tipus de contacte i les regions policials evidencia la influència del pes demogràfic de cada territori. Òbviament, els residents a l'RP Metropolitana són els qui concentren la majoria de contactes de qualsevol modalitat.

Taula 2-3-12. La distribució dels contactes amb la policia, segons les regions policials i el tipus de contacte

	%			
	presencials	telefònics	denúncia	totals
Global	75,69	18,83	5,48	100,00
RP Metropolitana	52,50	10,93	3,54	66,98
RP del Camp de Tarragona	4,89	3,02	0,66	8,57
RP de Girona	6,78	1,32	0,43	8,53
RP Central	6,22	0,93	0,37	7,52
RP de Ponent	2,48	1,55	0,29	4,31
RP de les Terres de l'Ebre	1,75	0,80	0,16	2,71
RP del Pirineu Occidental	1,07	0,29	0,02	1,38

Segons el servei policial amb el qual s'ha produït el contacte, la distribució per regions concorda amb les observacions sobre els diferents territoris de desplegament. A les regions policials on ja s'ha completat el desplegament de la PG-ME és a aquest cos al que s'adrecen la major part dels contactes (RP Girona, RP Pirineu Occidental i RP Ponent). A la resta de regions, es concentra el major percentatge de contactes amb la PL, a excepció de l'RP de les Terres de l'Ebre, on és la GC el servei amb una major proporció de contactes.

Taula 2-3-13. La distribució dels contactes amb la policia, segons les regions policials i el servei policial

	%				totals
	Amb la PG-ME	Amb la PL	Amb el CNP	Amb la GC	
Global	23,75	45,05	16,88	14,31	100,00
RP Metropolitana	17,29	49,73	20,10	12,89	100,00
RP del Camp de Tarragona	14,81	42,88	7,42	34,89	100,00
RP de Girona	42,88	40,73	12,05	4,34	100,00
RP Central	38,06	38,65	14,88	8,42	100,00
RP de Ponent	67,21	15,31	2,05	15,43	100,00
RP de les Terres de l'Ebre	26,84	26,44	13,47	33,25	100,00
RP del Pirineu Occidental	54,92	22,89	13,23	8,96	100,00

En desagregar les dades sobre el nombre de contactes segons els serveis policials i el tipus de contacte a les diferents regions policials, es poden destacar els mateixos aspectes esmentats en l'apartat anterior.

Taula 2-3-14. Els contactes amb la PG-ME, segons les regions policials i el tipus de contacte

	%			totals
	presencials	telefònics	denúncia	
Global	81,40	15,20	3,40	100,00
RP Metropolitana	43,65	4,72	0,38	48,75
RP de Girona	11,42	2,72	1,27	15,41
RP de Ponent	7,10	4,33	0,77	12,20
RP Central	10,17	1,15	0,73	12,05
RP del Camp de Tarragona	4,12	1,19	0,04	5,34
RP del Pirineu Occidental	2,61	0,50	0,09	3,20
RP de les Terres de l'Ebre	2,33	0,61	0,12	3,06

Taula 2-3-15. Els contactes amb la PL, segons les regions policials i el tipus de contacte

	%			totals
	presencials	telefònics	denúncia	
Global	71,82	24,36	3,83	100,00
RP Metropolitana	53,74	17,35	2,84	73,92
RP del Camp de Tarragona	3,88	3,79	0,49	8,16
RP de Girona	6,50	1,05	0,17	7,71
RP Central	5,50	0,80	0,15	6,45
RP de les Terres de l'Ebre	0,84	0,61	0,14	1,59
RP de Ponent	1,01	0,42	0,04	1,46
RP del Pirineu Occidental	0,36	0,35	0,00	0,70

Taula 2-3-16. Els contactes amb la CNP, segons les regions policials i el tipus de contacte

	%			
	presencials	denúncia	telefònics	totals
Global	77,25	11,73	11,02	100,00
RP Metropolitana	63,19	10,00	6,56	79,74
RP Central	4,59	0,35	1,69	6,63
RP de Girona	4,98	0,14	0,97	6,09
RP del Camp de Tarragona	1,69	0,95	1,13	3,77
RP de les Terres de l'Ebre	1,53	0,04	0,59	2,16
RP del Pirineu Occidental	1,05	0,00	0,03	1,08
RP de Ponent	0,23	0,25	0,04	0,52

Taula 2-3-17. Els contactes amb la GC, segons les regions policials i el tipus de contacte

	%			totals
	presencials	telefònics	denúncia	
Global	76,58	16,69	6,73	100,00
RP Metropolitana	50,70	6,21	3,39	60,30
RP del Camp de Tarragona	13,15	5,82	1,92	20,89
RP de les Terres de l'Ebre	3,94	1,95	0,41	6,29
RP de Ponent	2,07	2,27	0,31	4,65
RP Central	3,85	0,07	0,50	4,42
RP de Girona	2,12	0,28	0,19	2,59
RP del Pirineu Occidental	0,76	0,10	0,01	0,87

A les taules següents es pot observar l'evolució del percentatge de contactes que els residents de cada regió policial han mantingut amb cada servei policial al llarg dels darrers tres anys. L'any 2000 es registra un fort increment dels contactes amb la PG-ME acompanyat d'una disminució dels contactes amb la GC fruit de l'assumpció del trànsit interurbà. També és descabellat el salt registrat a l'RP Central l'any 2001, conseqüència del desplegament a la comarca del Bages.

Taula 2-3-18. La distribució dels contactes amb la PG-ME segons les regions policials. L'evolució 1999-2001

	%		
	Amb la PG-ME		
	1999	2000	2001
Global	12,31	23,35	23,75
RP de Ponent	25,79	64,71	67,21
RP del Pirineu Occidental	37,13	54,25	54,92
RP de Girona	39,64	52,84	42,88
RP Central	14,71	28,84	38,06
RP de les Terres de l'Ebre	13,19	20,05	26,84
RP Metropolitana	8,11	15,71	17,29
RP del Camp de Tarragona	5,00	9,89	14,81

Pel que fa a les PL, el percentatge de contactes es manté força estable durant els tres anys d'estudi, especialment a les regions on hi ha una major presència d'aquest servei policial. A les regions policials de Terres de l'Ebre, Pirineu Occidental i Ponent, el percentatge de

contactes fluctua de forma considerable. En aquest sentit, convé assenyalar que es tracta de les àrees amb un menor nombre de cossos d'aquest servei policial i que el càlcul s'ha basat en un nombre reduït d'observacions (fruit del disseny mostral).

Taula 2-3-19. La distribució dels contactes amb la PL segons les regions policials. L'evolució 1999-2001

	%		
	Amb la PL		
	1999	2000	2001
Global	46,79	45,01	45,05
RP Metropolitana	49,85	49,42	49,73
RP del Camp de Tarragona	45,53	50,88	42,88
RP de Girona	41,61	35,25	40,73
RP Central	40,49	38,35	38,65
RP de les Terres de l'Ebre	39,77	35,38	26,44
RP del Pirineu Occidental	17,94	9,15	22,89
RP de Ponent	29,18	21,47	15,31

El percentatge de contactes amb el CNP dels residents a les diferents regions policials confirma l'observació anterior referida a la PG-ME.

Taula 2-3-20. La distribució dels contactes amb el CNP segons les regions policials. L'evolució 1999-2001

	%		
	Amb el CNP		
	1999	2000	2001
Global	19,59	16,23	16,88
RP Metropolitana	22,47	19,45	20,10
RP Central	14,80	13,42	14,88
RP de les Terres de l'Ebre	11,50	7,34	13,47
RP del Pirineu Occidental	7,36	22,62	13,23
RP de Girona	8,00	5,40	12,05
RP del Camp de Tarragona	17,82	7,05	7,42
RP de Ponent	12,94	3,67	2,05

Taula 2-3-21. La distribució dels contactes amb la GC segons les regions policials. L'evolució 1999-2001

	%		
	Amb la GC		
	1999	2000	2001
Global	21,31	15,41	14,31
RP del Camp de Tarragona	31,65	32,18	34,89
RP de les Terres de l'Ebre	35,55	37,23	33,25
RP de Ponent	32,09	10,15	15,43
RP Metropolitana	19,57	14,93	12,89
RP del Pirineu Occidental	37,58	13,99	8,96
RP Central	30,00	19,38	8,42
RP de Girona	10,75	6,51	4,34

Pel que fa al gruix de contactes amb la GC, aquest cos recull una tercera part dels mantinguts per la població resident a l'RP del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre. A la resta de regions se situa entre el 4% i el 16% aproximadament, cosa que evidencia tant el desplegament territorial de la PG-ME com l'assumpció, per part d'aquest servei, de les tasques relatives al trànsit interurbà.

4 El motiu i el lloc de contacte

Des de la prova pilot de 1999 s'ha recollit informació addicional sobre els contactes amb els serveis policials. D'una banda, respecte dels contactes telefònics i els presencials s'ha sol·licitat el motiu pel qual es va produir el contacte. A més, específicament per als contactes presencials, se sol·licita en quin lloc s'ha produït.

A l'hora d'abordar aquesta informació, però, convé fer algunes observacions. D'una banda, cal no perdre de vista que la part del qüestionari dedicada a recollir la informació sobre contactes amb els serveis policials va ser modificada en profunditat en l'edició de l'any 2000 (la que recollia els contactes de l'any 1999). De l'altra, en l'edició de l'any 2001 (que recollia els contactes produïts l'any 2000) es va detectar, un cop iniciat el treball de camp, que les variables ("motiu de contacte" i "lloc de contacte") no quedaven ben gravades a la base de dades; en conseqüència, no es disposa de les dades referides a l'esmentada edició.

4.1 El motiu de contacte amb els serveis policials

Gairebé una tercera part dels contactes amb els serveis policials durant l'any 2001 han estat relacionats amb la delinqüència (recordem que només es tracta dels contactes telefònics i dels presencials, havent-se'n exclòs els contactes per denúncia). Una quarta part han estat relacionats amb els controls i les sancions de trànsit. La comunicació de queixes ha representat poc més del 13% dels contactes. La resta de motius es situen per sota del 10%.

Per tipus de contacte, els motivats per controls o sancions de trànsit se situen en primer lloc dels contactes presencials i la comunicació de queixes representa el gruix més important dels contactes telefònics. En ambdós tipus, els contactes relacionats amb la delinqüència se situen en segon lloc.

Taula 2-4-1. El motiu dels contactes presencials i telefònics amb la policia

	%		
	global	telefònics	presencials
Delinqüència (denúncia exclosa)	29,48	27,69	30,17
Trànsit: controls o sancions	25,74	6,82	33,03
Queixes	13,28	28,25	7,53
Documentació	8,31	5,62	9,34
Trànsit: assistència o ajut	7,48	7,90	7,31
Informació	6,65	12,10	4,55
Motiu laboral	2,02	2,29	1,92
Assistència i ajut (trànsit exclòs)	2,00	3,16	1,55
Col·laboració ciutadana	1,60	3,23	0,97
Altres	3,43	2,94	3,62
Total	100,00	100,00	100,00

Pel que fa als diferents serveis policials amb què s'ha produït el contacte, la major part dels que s'han mantingut amb la PG-ME i la GC tenen a veure amb el trànsit. En canvi, els contactes amb la PL i el CNP han estat motivats, principalment, per la delinqüència (especialment en aquest segon cos).

Taula 2-4-2. El motiu dels contactes presencials i telefònics amb la policia segons el servei policial

	%				
	global	Amb la PG-ME	Amb la PL	Amb el CNP	Amb la GC
Delinqüència (denúncia exclosa)	29,48	17,45	28,31	56,10	28,92
Trànsit: controls o sancions	25,74	40,47	19,80	5,64	33,55
Queixes	13,28	7,45	22,01	7,58	7,61
Documentació	8,31	6,19	5,77	17,63	9,62
Trànsit: assistència o ajut	7,48	10,84	7,97	2,32	4,38
Informació	6,65	8,39	7,53	2,68	4,74
Motiu laboral	2,02	2,82	1,10	2,58	2,24
Assistència i ajut (trànsit exclòs)	2,00	1,31	2,76	1,47	1,95
Col·laboració ciutadana	1,60	1,65	2,24	0,34	1,09
Altres	3,43	3,44	2,52	3,66	5,90
Total	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

4.2 El lloc de contacte amb els serveis policials

Una informació addicional que s'obté dels contactes presencials amb els diferents serveis policials és el lloc on s'han produït. Els contactes per denúncia i els telefònics queden exclosos d'aquest apartat.

Globalment, la majoria dels contactes de caràcter presencial es produeixen al carrer (el 57,27%), en segon lloc es localitzen a la carretera (23,25%) i, en tercer lloc, a la seu del servei policial amb el qual s'ha produït el contacte (9,86%).

En la taula següent es pot apreciar, però, que tant la PG-ME com la GC recullen un major nombre de contactes a la carretera; més de la meitat en el cas de la PG-ME (el 51,9%). En canvi, tant la PL com el CNP concentren la majoria de contactes presencials al carrer (per sobre del 70% dels contactes en ambdós cossos).

Taula 2-4-3. La localització dels contactes presencials amb els serveis policials

	%				
	Global	Amb la PG-ME	Amb la PL	Amb el CNP	Amb la GC
Al carrer	57,27	28,27	78,29	71,22	29,80
A la carretera	23,25	51,90	7,53	7,50	37,84
A la seu policial	9,86	8,14	6,87	15,70	14,78
A la feina	6,22	9,25	3,14	3,54	13,19
A casa	2,25	2,01	2,38	1,83	2,78
Altres llocs	1,14	0,43	1,78	0,21	1,62
Total	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Observem com es distribueixen aquests contactes segons el territori específic de desplegament de cada servei policial. Convé recordar que no es disposa de dades corresponents a l'any 2000 a conseqüència d'una disfunció del programa d'administració del qüestionari.

En concret, es constata l'impacte que el canvi en la titularitat de les funcions de trànsit interurbà ha tingut sobre el lloc de contacte dels dos serveis policials concernits. Pel que fa a la PG-ME, la carretera es converteix en la localització més freqüent, a partir de 1999, amb els residents en el territori on aquest servei està desplegat.

Taula 2-4-4. La localització dels contactes amb la PG-ME al seu territori de desplegament. L'evolució 1998-2001

	%		
	1998	1999	2001
A la carretera	35,81	43,30	47,54
Al carrer	23,88	26,19	20,77
A la seu policial	40,31	24,96	14,04
A la feina			12,07
A casa			4,79
Altres llocs		5,55	0,79
Total	100,00	100,00	100,00

L'evolució del lloc de contacte amb els residents al territori on està desplegada la GC mostra una clara davallada dels contactes a la carretera entre 1999 i 2001, fet que complementa el que s'acaba d'observar respecte dels contactes amb la PG-ME.

Taula 2-4-5. La localització dels contactes amb la GC al seu territori de desplegament. L'evolució 1998-2001

	%		
	1998	1999	2001
Al carrer	12,23	20,68	33,47
A la carretera	50,29	52,69	19,97
A la seu policial	37,48	23,98	14,91
A la feina			25,20
A casa			4,14
Altres llocs		2,64	2,31
Total	100,00	100,00	100,00

5 Les valoracions sobre la policia

L'edició pilot de 1999 va servir per fixar els eixos fonamentals dels aspectes a valorar pels usuaris dels serveis policials en les edicions posteriors: (a) la valoració del tracte personal; (b) la valoració de la rapidesa dels tràmits; (c) la valoració de la confiança que transmeten els seus agents, i finalment (d), la valoració global de cada contacte.

A partir de la tercera edició (ESPC 2001), amb l'objectiu d'agilitzar l'administració del qüestionari a les persones que no havien mantingut cap mena de contacte amb els serveis policials, només es van demanar aquestes valoracions als usuaris directes.

5.1 La valoració dels qui han tingut contacte amb la policia

Així, la informació següent integra les valoracions de les persones que han mantingut algun tipus de contacte amb els serveis policials en qualsevol de les tres modalitats de contacte que recull l'ESPC. Convé recordar, però, que aquestes valoracions corresponen a tres subpoblacions relativament escasses: la que hi ha mantingut algun tipus de contacte presencial (el 15,52% de la població), la que s'ha adreçat als serveis policials per presentar-li una denúncia (el 7,65%) i la que hi ha mantingut algun contacte telefònic (el 6,92%).

Totes les avaluacions se situen per sobre de 5 en l'escala de 0 a 10. Com en l'edició anterior, les millors valoracions es refereixen al tracte personal, i les pitjors, a la confiança que es va transmetre. La valoració global se situa entre les tres parcials.

La PG-ME és valorada per sobre de la mitjana pel que fa al tracte personal, la confiança i la valoració global; i lleugerament per sota de la mitjana pel que fa a la gestió del temps.

Taula 2-5-1. La valoració dels contactes amb la policia

	mitjana (0-10)	
	PG-ME	global
El tracte personal (0-10, pèssim-excel·lent)	6,98	6,76
El temps que va durar (0-10, lent-rapidíssim)	6,36	6,41
La confiança que li van transmetre (0-10, cap-total)	6,29	6,07
Valoració global (0-10, pèssim-excel·lent)	6,49	6,27

Pel que fa als diferents tipus de contacte (denúncia, telefònic o presencial), la mitjana global que els usuaris atorguen a la PG-ME és similar o superior a les valoracions dels contactes amb els diferents serveis. Les valoracions de la durada dels contactes amb la PG-ME per denúncia i els telèfònics, en canvi, se situen per sota de la mitjana.

Taula 2-5-2. La valoració dels contactes presencials

	mitjana (0-10)	
	PG-ME	global
El tracte personal (0-10, pèssim-excel·lent)	6,97	6,64
El temps que va durar (0-10, lent-rapidíssim)	6,42	6,38
La confiança que li van transmetre (0-10, cap-total)	6,28	6,07
Valoració global (0-10, pèssim-excel·lent)	6,46	6,22

Taula 2-5-3. La valoració dels contactes telefònics

	mitjana (0-10)	
	PG-ME	global
El tracte personal (0-10, pèssim-excel·lent)	6,93	6,80
El temps que va durar (0-10, lent-rapidíssim)	6,32	6,45
La confiança que li van transmetre (0-10, cap-total)	6,51	6,31
Valoració global (0-10, pèssim-excel·lent)	6,50	6,30

Taula 2-5-4. La valoració dels contactes per denúncia

	mitjana (0-10)	
	PG-ME	global
El tracte personal (0-10, pèssim-excel·lent)	7,22	7,07
El temps que va durar (0-10, lent-rapidíssim)	6,14	6,48
La confiança que li van transmetre (0-10, cap-total)	5,90	5,90
Valoració global (0-10, pèssim-excel·lent)	6,33	6,37

5.1.1 Valoració global dels contactes per denúncia

Pel que fa als contactes per denúncia als diferents territoris de desplegament, totes les valoracions se situen per sobre dels 6 punts. Les valoracions dels usuaris de la PG-ME se situen per sobre de la mitjana global, excepte en el cas dels residents en el territori CNP l'any 2001 i la valoració global del conjunt d'usuaris de l'edició 2002.

En conjunt, totes les valoracions tendeixen a la baixa, amb l'excepció dels usuaris residents en el territori CNP, els quals milloren la valoració atorgada tant a la PG-ME com al conjunt dels serveis policials.

Taula 2-5-5. La valoració global dels contactes per denúncia als territoris de desplegament. L'evolució 2000-2001

	mitjana (0-10)			
	valoració global			
	2000		2001	
	PG-ME	global	PG-ME	global
Conjunt d'usuaris	6,69	6,46	6,33	6,37
Territori PG-ME	6,73	6,62	6,29	6,23
Territori CNP	6,04	6,45	6,61	6,51
Territori GC	6,87	6,36	6,58	6,16

5.1.2 Valoració global dels contactes telefònics

Pel que fa als contactes telefònics als diferents territoris de desplegament, també totes les valoracions es situen per sobre dels 6 punts. Les valoracions dels usuaris de la PG-ME es situen per sobre de la mitjana de tots els serveis policials, excepte en el cas dels residents en territori PG-ME en l'edició 2002. També en aquest tipus de contacte es registren davallades generalitzades de les valoracions amb l'excepció dels residents en territori GC, els quals milloren tant les corresponents a la PG-ME com al conjunt dels serveis policials.

Taula 2-5-6. La valoració global dels contactes telefònics als territoris de desplegament. L'evolució 2000-2001

	mitjana (0-10)			
	valoració global			
	2000		2001	
	PG-ME	global	PG-ME	global
conjunt d'usuaris	6,99	6,38	6,50	6,30
Territori PG-ME	7,08	6,99	6,23	6,24
Territori CNP	6,71	6,07	6,54	6,02
Territori GC	7,27	6,54	7,36	6,79

5.1.3 La valoració global dels contactes presencials

Pel que fa als contactes presencials als diferents territoris de desplegament, també totes les valoracions se situen per sobre dels 6 punts. En aquesta modalitat de contacte també es detecten baixes generalitzades de les valoracions, excepte pel que fa als residents en el territori CNP (que milloren la valoració tant dels contactes amb la PG-ME com amb el conjunt dels serveis) i els residents en el territori GC que pràcticament mantenen la valoració mitjana del conjunt de serveis.

Taula 2-5-7. La valoració global dels contactes presencials als territoris de desplegament. L'evolució 2000-2001

	mitjana (0-10)			
	valoració global			
	2000		2001	
	PG-ME	global	PG-ME	global
conjunt d'usuaris	6,57	6,22	6,46	6,22
Territori PG-ME	6,85	6,58	6,16	6,09
Territori CNP	6,06	5,99	6,85	6,18
Territori GC	6,85	6,43	6,58	6,44

6 El prestigi de la professió policial

Una altra valoració que es demana a les persones entrevistades és el prestigi social de la policia. Valoració que ja s'havia obtingut en les quatre edicions de l'ESPC, però ara convenia tenir presents alguns canvis metodològics introduïts (sempre, però, emprant l'escala de 0 a 10). En la prova pilot de l'ESPC se sol·licitava la valoració del prestigi social de la professió policial. En la segona edició aquesta informació sobre el prestigi de la professió policial es va situar enmig d'una bateria de diferents professions, i així s'ha mantingut en les edicions posteriors. Finalment, en la tercera edició, tot i mantenir les dues formes anteriors, se'n va modificar el context de tal manera que facilités la diferenciació dels valors mitjans assignats pels usuaris directes dels valors assignats per aquelles persones que no s'hi han relacionat.

6.1 El prestigi de la professió en general

En primer lloc s'avalua el prestigi de la policia de manera genèrica, contextualitzada amb el prestigi de set professions més: metges, funcionaris, funcionaris de presons, jutges, professors, polítics i periodistes.

El prestigi de la professió policial es situa en 6,37. El resultat d'aquesta edició situa la policia darrere els metges (7,52) i els professors (6,98). Amb avaluacions inferiors a la policia, han quedat les altres cinc professions. Convé assenyalar, però, que els col·lectius sobre els quals s'ha demanat el prestigi han anat variant en les diferents edicions. Malgrat això, les professions que han aparegut en més d'una ocasió presenten valoracions més baixes en aquesta darrera edició. Vegem, a la taula següent, els resultats de les tres darreres.

Taula 2-6-1. L'avaluació del prestigi de diferents professions

	mitjanes (0-10)		
	ESPC 2000	ESPC 2001	ESPC 2002
Bombers	8,76	8,98	
Assistents socials		7,93	
Metges	7,90		7,52
Professors	7,37		6,98
Policies	7,31	7,58	6,37
Mestres		7,55	
Vigilants privats		6,18	
Periodistes			6,16
Advocats	6,04	6,04	
Funcionaris de presons			6,01
Altres funcionaris			5,67
Jutges	6,02	6,02	5,42
Detectius privats		5,80	
Polítics	4,36		4,28

La desagregació per territoris de desplegament i per regions policials no presenta variacions significatives respecte de la mitjana global.

Taula 2-6-2. L'avaluació del prestigi de la policia, segons el territori de desplegament

	mitjanes (0-10)			
	Catalunya	Territori PG-ME	Territori CNP	Territori GC
ESPC 2000	7,31	7,48	7,20	7,45
ESPC 2001	7,58	7,63	7,49	7,75
ESPC 2002	6,37	6,44	6,31	6,46

Taula 2-6-3. L'avaluació del prestigi de la policia segons les regions policials

	mitjanes (0-10)		
	ESPC 2000	ESPC 2001	ESPC 2002
RP de les Terres de l'Ebre	7,84	7,89	6,81
RP del Pirineu Occidental	7,56	7,83	6,50
RP Central	7,31	7,38	6,47
RP de Ponent	7,62	7,87	6,46
RP Metropolitana	7,25	7,55	6,35
RP del Camp de Tarragona	7,30	7,73	6,32
RP de Girona	7,42	7,57	6,31
Total	7,31	7,58	6,37

Pel que fa a la segmentació segons les variables sociodemogràfiques, el prestigi és superior entre les dones que entre els homes i augmenta a mesura que ho fa l'edat de les persones entrevistades (excepte l'alta valoració del grup més jove), a la inversa del que succeeix amb els nivells d'estudis i de renda.

Taula 2-6-4. El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques. L'evolució 1998-2001

	mitjana (0-10)			
	1998	1999	2000	2001
Mitjana de Catalunya	6,54	7,31	7,58	6,37
Gènere				
Homes	6,47	7,09	7,32	6,21
Dones	6,61	7,52	7,81	6,54
Edat				
Fins a 18 anys	6,79	6,84	6,89	6,38
18-24 anys	6,16	6,46	6,53	5,82
25-34 anys	6,28	6,92	7,04	6,07
35-44 anys	6,44	7,15	7,54	6,34
45-54 anys	6,33	7,48	7,79	6,37
55-64 anys	6,73	7,82	8,06	6,76
65-74 anys	7,09	8,18	8,46	6,94
Més de 74 anys	7,15	8,07	8,35	6,75
Ingressos mensuals				
Més de 400.000	5,88	6,59	6,75	5,84
De 300.000 a 400.000	6,01	6,75	7,37	6,17
De 200.000 a 300.000	6,45	7,02	7,35	6,35
De 100.000 a 200.000	6,72	7,45	7,93	6,48
Menys de 100.000	6,87	8,23	8,27	7,09
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	7,26	8,37	8,49	6,76
Estudis primaris	6,76	7,73	8,08	6,68
Estudis secundaris	6,28	6,86	7,25	6,12
Estudis universitaris	5,74	6,38	6,61	5,79
Situació professional				
Estudiant	6,15	6,24	6,35	6,03
Treball domèstic	6,82	8,16	8,27	6,77
Jubilat o pensionista	7,09	8,06	8,42	6,94
Actiu ocupat	6,27	7,05	7,29	6,11
Actiu a l'atur	6,28	7,12	7,55	6,32

6.2 El prestigi dels serveis policials

La segona aproximació és la concreta. Es demana una avaluació específica del prestigi dels serveis policials. En aquest context, és pertinent observar com les valoracions mitjanes de la professió (de manera genèrica i enmig d'una bateria d'altres professions) obtenen valors superiors a les valoracions mitjanes dels serveis policials en concret (6,37 i 6,27, respectivament). Tot i així, la diferència entre una i l'altra ha estat molt menor en aquesta darrera edició.

Taula 2-6-5. L'avaluació del prestigi professional i dels serveis policials

	mitjana (0-10)	
	2001	2002
Prestigi de la professió	7,58	6,37
Prestigi dels serveis	6,91	6,27

6.2.1 Quant al territori de desplegament

La població dels territoris PG-ME i GC és la que dona les millors avaluacions del prestigi policial genèric i dels serveis policials. Les avaluacions més altes les atorguen els entrevistats del territori GC pel que fa a prestigi genèric (6,46) i del territori PG-ME quant al prestigi dels serveis concrets (6,32).

Taula 2-6-6. L'avaluació del prestigi de la professió policial i dels serveis policials als territoris de desplegament

	mitjana (0-10)			
	Catalunya	territori PG-ME	Territori CNP	territori GC
La professió	6,37	6,44	6,31	6,46
Els serveis	6,27	6,32	6,23	6,31

6.2.2 Quant a les regions policials

El nivell de prestigi policial és força homogeni. Tan sols hi ha mig punt de diferència en la valoració del prestigi professional genèric entre l'avaluació més alta i la més baixa (6,81 i 6,31); i dues dècimes en la valoració del prestigi dels serveis policials (6,41 i 6,20).

Taula 2-6-7. L'avaluació del prestigi de la professió i dels serveis policials, segons les regions policials

	Mitjana (0-10)	
	Professió	serveis
Total Catalunya	6,37	6,27
RP de les Terres de l'Ebre	6,81	6,41
RP del Pirineu Occidental	6,50	6,48
RP Central	6,47	6,20
RP de Ponent	6,46	6,49
RP Metropolitana	6,35	6,26
RP del Camp de Tarragona	6,32	6,28
RP de Girona	6,31	6,20

6.2.3 Quant a les característiques sociodemogràfiques de la població

L'avaluació concreta dels serveis policials segueix la mateixa tendència que l'avaluació genèrica del prestigi de la policia. Les dones avaluen millor que els homes tant el prestigi social de la policia com els serveis concrets, i també pel que fa a l'edat, les avaluacions tendeixen a millorar a mesura que s'incrementa l'edat. D'altra banda, a mesura que augmenten els nivells d'estudis i de renda, les valoracions es tornen més crítiques. Quant a l'ocupació dels entrevistats, les persones que treballen a casa i els jubilats avaluen millor el prestigi policial i els serveis que els econòmicament actius/ocupats i, sobretot, que els estudiants.

Taula 2-6-8. El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques.

	mitjana (0-10)	
	de la professió	dels serveis
Mitjana de Catalunya	6,37	6,27
Gènere		
Homes	6,21	6,13
Dones	6,54	6,41
Edat		
Fins a 18 anys	6,38	5,97
18-24 anys	5,82	5,69
25-34 anys	6,07	6,01
35-44 anys	6,34	6,17
45-54 anys	6,37	6,26
55-64 anys	6,76	6,57
65-74 anys	6,94	6,97
Més de 74 anys	6,75	6,96
Ingressos mensuals		
Més de 400.000	5,84	5,67
De 300.000 a 400.000	6,17	5,94
De 200.000 a 300.000	6,35	6,18
De 100.000 a 200.000	6,48	6,51
Menys de 100.000	7,09	7,10
Nivell d'instrucció		
Sense estudis	6,76	6,91
Estudis primaris	6,68	6,50
Estudis secundaris	6,12	5,97
Estudis universitaris	5,79	5,87
Situació professional		
Estudiant	6,03	5,76
Treball domèstic	6,77	6,68
Jubilat o pensionista	6,94	6,89
Actiu ocupat	6,11	6,04
Actiu a l'atur	6,32	6,00

6.3 El prestigi de la Policia de la Generalitat

Addicionalment a les dades exposades fins ara, es demana una avaluació específica del prestigi de la PG-ME, valorat amb una mitjana de 6,72 sobre 10. Una valoració que se situa per sobre de les obtingudes respecte de la professió policial i dels serveis en concret.

Taula 2-6-9. L'avaluació del prestigi de la PG-ME. L'evolució 2000-2002

	mitjana (0-10)		
	ESPC 2000	ESPC 2001	ESPC 2002
Prestigi de la professió	7,31	7,58	6,37
Prestigi dels serveis	--	6,91	6,27
PG-ME	7,45	7,30	6,72

6.3.1 Quant al territori de desplegament

La població del territoris PG-ME i GC és la que dona les millors avaluacions del prestigi policial genèric i del prestigi de la PG-ME.

Taula 2-6-10. L'avaluació del prestigi de la professió, dels serveis policials i de la PG-ME als territoris de desplegament

	mitjana (0-10)			
	Catalunya	territori PG-ME	territori CNP	territori GC
La professió	6,37	6,44	6,31	6,46
Els serveis	6,27	6,32	6,31	6,23
La PG-ME	6,72	6,79	6,67	6,80

6.3.2 Quant a les regions policials

La valoració del prestigi social de la PG-ME és força homogènia per regions: de 6,90 a l'RP de Ponent a 6,57 a l'RP Central. En aquesta segmentació, el prestigi atorgat a la PG-ME se situa per sobre de les valoracions del prestigi genèric de la professió i aquest, per sobre del prestigi dels serveis policials. Amb l'excepció de la RP de les Terres de l'Ebre, en què el prestigi genèric de la professió se situa en primer lloc.

Taula 2-6-11. L'avaluació del prestigi de la professió, dels serveis policials i de la PG-ME a les regions policials

	mitjana (0-10)		
	professió	serveis	PG-ME
Total Catalunya	6,37	6,27	6,72
RP de les Terres de l'Ebre	6,81	6,41	6,72
RP del Pirineu Occidental	6,50	6,48	6,70
RP Central	6,47	6,20	6,57
RP de Ponent	6,46	6,49	6,90
RP Metropolitana	6,35	6,26	6,71
RP del Camp de Tarragona	6,32	6,28	6,79
RP de Girona	6,31	6,20	6,78

6.3.3 Quant a les característiques sociodemogràfiques de la població

L'avaluació genèrica del prestigi de la PG-ME segueix la mateixa tendència que l'avaluació genèrica del prestigi de la professió i que l'avaluació concreta dels serveis policials.

Taula 2-6-12. El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques

	mitjana (0-10)		
	de la professió	dels serveis	de la PG-ME
Mitjana de Catalunya	6,37	6,27	6,72
Gènere			
Homes	6,21	6,13	6,53
Dones	6,54	6,41	6,91
Edat			
Fins a 18 anys	6,38	5,97	6,46
18-24 anys	5,82	5,69	6,44
25-34 anys	6,07	6,01	6,59
35-44 anys	6,34	6,17	6,57
45-54 anys	6,37	6,26	6,61
55-64 anys	6,76	6,57	6,89
65-74 anys	6,94	6,97	7,30
Més de 74 anys	6,75	6,96	7,38
Ingressos mensuals			
Més de 400.000	5,84	5,67	6,15
De 300.000 a 400.000	6,17	5,94	6,52
De 200.000 a 300.000	6,35	6,18	6,70
De 100.000 a 200.000	6,48	6,51	7,02
Menys de 100.000	7,09	7,10	7,37
Nivell d'instrucció			
Sense estudis	6,76	6,91	7,12
Estudis primaris	6,68	6,50	6,93
Estudis secundaris	6,12	5,97	6,55
Estudis universitaris	5,79	5,87	6,31
Situació professional			
Estudiant	6,03	5,76	6,48
Treball domèstic	6,77	6,68	7,06
Jubilat o pensionista	6,94	6,89	7,24
Actiu ocupat	6,11	6,04	6,51
Actiu a l'atur	6,32	6,00	6,54

7 La percepció de la policia principal

A l'entrevista, s'esmenten els quatre serveis policials i es pregunta: "D'aquests quatre serveis de policia que hi ha a Catalunya, quin és el cos de policia principal al lloc on vostè viu?".

El 56,73% de les persones entrevistades consideren que la PL és el servei policial principal al seu municipi de residència; el 21,72% opina que l'és la PG-ME; el 13,70% ho atribueix al CNP, i el restant 7,86% esmenta la GC.

Hi ha una evolució significativa en relació amb les edicions anteriors. Els resultats més significatius són l'àmplia consideració de la PL com a policia principal i l'increment progressiu del nombre de persones que pensen que la policia principal del lloc on viuen és la PG-ME (del 16,17% al 21,72%).

Taula 2-7-1. La policia principal al lloc on viu. L'evolució 2000-2002

	%		
	2000	2001	2002
PL	53,52	60,27	56,73
PG-ME	16,17	20,16	21,72
CNP	19,48	13,39	13,70
GC	10,83	6,18	7,86
Total	100,00	100,00	100,00

7.1 La percepció al territori de desplegament

La dada més rellevant és que la PG-ME és el servei policial més esmentat al territori on ja s'ha desplegat, mentre que a la resta de territoris el servei més esmentat és la PL. Al territori de desplegament de la PG-ME, els entrevistats que han esmentat com a policia principal la PG-ME arriben al 64,88%. La resta de respostes es decanta principalment per la PL (30,33%).

Al territori CNP la majoria de respostes assigna l'atribut de policia principal a la PL (66,96%) i el 22,90% creu que és el CNP.

Al territori GC, la majoria dels habitants considera que la seva policia principal és també la PL (60,67%). Els que creuen que la policia principal és la GC són el 22,52%.

Quant a l'evolució en les dades de les diferents edicions, la PG-ME ha anat incrementat el percentatge en el conjunt de Catalunya i als diferents territoris; tot i que en aquesta darrera edició es produeix una davallada al territori CNP i, sobretot, al territori PG-ME. En canvi, els cossos estatals han anat rebent uns nivells de resposta decreixents en les tres primeres edicions amb un lleuger repunt a l'alça en la darrera. És probable que el desplegament a la comarca del Bages i a l'ABP del Vallès Oriental-Granollers expliquin parcialment aquesta evolució.

Convé recordar que la classificació per territoris policials depèn del calendari de desplegament de la PG-ME (i la substitució corresponent dels cossos estatals). En conseqüència, l'àrea geogràfica que comprèn cada territori es va modificant any rere any,

d'acord amb el calendari esmentat. L'any 2000, de manera excepcional, no es va produir cap desplegament territorial de la PG-ME atès que fou l'any de l'assumpció de les competències en matèria de trànsit a tot Catalunya. En canvi, l'any 2001 (objecte d'estudi d'aquesta darrera edició) la PG-ME es va desplegar a les comarques del Bages i, parcialment, del Vallès Oriental. És a dir, els diferents territoris de desplegament (PG-ME, CNP i GC) no van patir modificacions en les edicions 2000 i 2001, però sí en l'edició de 2002. Una modificació, a més, força sensible ja que això suposà un increment de més del 30% de la població resident en territori considerat PG-ME (segons el cens de 1996, d'1.035.009 persones l'any 2000 a 1.387.967 l'any 2001).

Un desplegament, a més, que es fa efectiu a principis del mes de novembre de l'any 2001 i, per tant, amb efectes recents en la substitució dels cossos estatals. Això pot ajudar a explicar que es produeixi un increment del percentatge de persones que consideren que la PG-ME és el servei de policia principal al seu municipi de residència (en el conjunt de Catalunya) i, simultàniament, aquest percentatge decreixi en el territori on ja s'ha produït el desplegament. Prop d'una quarta part de la població inclosa en territori PG-ME resideix en comarques on el desplegament s'havia produït poc més de dos mesos abans.

Taula 2-7-2. La policia principal al lloc on viu, en funció del territori de desplegament. L'evolució 2000-2002

		%			
		a tot Catalunya	territori ME	Territori CNP	territori GC
2002	PL	56,73	30,33	66,96	60,67
	PG-ME	21,72	64,88	6,23	12,32
	CNP	13,70	1,83	22,90	4,49
	GC	7,86	2,96	3,92	22,52
	Total	100,00	100,00	100,00	100,00
2001	PL	60,27	22,98	68,17	67,93
	PG-ME	20,16	73,11	8,22	11,11
	CNP	13,39	1,56	21,30	2,26
	GC	6,18	2,35	2,31	18,70
	Total	100,00	100,00	100,00	100,00
2000	PL	53,52	25,26	59,11	60,17
	CNP	19,48	1,76	31,56	3,94
	PG-ME	16,17	69,78	5,31	4,18
	GC	10,83	3,20	4,03	31,71
	Total	100,00	100,00	100,00	100,00

7.2 La percepció a les regions policials

A les regions on el desplegament de la PG-ME ja s'ha completat és on més se la considera la policia principal. A l'RP del Pirineu Occidental el percentatge arriba al 83,58%; a l'RP de Ponent, al 80,57%, i a l'RP de Girona, al 67,31%.

A l'RP Central, on el desplegament de la PG-ME encara no s'ha completat¹⁵ i, a més, és molt recent la presència a la comarca del Bages, un 53,33% creu que la policia principal és

¹⁵ A l'RP Central, la PG-ME està desplegada a les comarques del Bages, el Berguedà, Osona i el Solsonès. A la comarca de l'Anoia, durant el període d'estudi de l'ESPC 2002, estaven desplegats els cossos estatals (el CNP a Igualada i la GC, a la resta de municipis).

la PG-ME, el 38,09% esmenta la PL, el 7,39% pensa que ho és la GC i l'1,19% considera el CNP la policia principal.

A la resta de regions policials, la PL és el servei que recull un percentatge més elevat: el 66,21% dels residents a l'RP Metropolitana, el 57,67% a l'RP del Camp de Tarragona i el 42,22% a l'RP de les Terres de l'Ebre.

És especialment reveladora l'evolució dels darrers tres anys en diverses regions. En primer lloc, a l'RP Central es pot observar l'evolució creixent de la PG-ME (del 29,07% l'any 2000 al 53,33% l'any 2002) en concordança amb el desplegament d'aquest servei policial; amb l'assumpció del trànsit l'any 2001 i el desplegament a la comarca del Bages l'any següent. En paral·lel, els cossos estatals han experimentat l'evolució inversa. El CNP ha passat de ser considerat el servei principal pel 8,67% dels residents l'any 2000 a l'1,19% l'any 2002; i la GC, del 21,61% al 7,39%. S'observa, a més, que la consideració de la PL com a servei principal es manté força estable al llarg d'aquests anys: del 40,64% al 38,09%.

A les RP del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre, el canvi significatiu coincideix amb el desplegament de la PG-ME l'any 2001 en matèria de trànsit: la consideració d'aquest servei policial com a principal passa del 18,95% al 31,80% a les Terres de l'Ebre i del 5,82% al 13,39% al Camp de Tarragona.

Taula 2-7-3. La policia principal al lloc on viu, segons les regions policials

	%											
	PG-ME			PL			CNP			GC		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
Mitjana de Catalunya	16,17	20,16	21,72	53,52	60,27	56,73	19,48	13,39	13,70	10,83	6,18	7,86
RP Pirineu Occ.	83,38	86,98	83,58	5,63	3,68	6,06	1,56	0,97	1,72	9,44	8,37	8,63
RP de Ponent	72,25	80,39	80,57	21,35	15,71	15,94	2,90	1,97	1,35	3,50	1,93	2,15
RP de Girona	68,02	67,44	67,31	28,39	29,11	29,29	1,63	1,83	2,13	1,96	1,63	1,27
RP Central	29,07	40,40	53,33	40,64	40,99	38,09	8,67	5,30	1,19	21,61	13,31	7,39
RP Terres de l'Ebre	18,95	31,80	33,62	34,45	44,14	42,22	5,77	2,45	2,10	40,83	21,62	22,07
RP Camp Tarragona	5,82	13,39	13,46	47,94	58,65	57,67	16,67	11,25	5,54	29,57	16,71	23,33
RP Metropolitana	4,54	7,44	8,00	62,06	70,64	66,21	24,93	17,18	18,74	8,46	4,74	7,05

7.3 La percepció segons les característiques sociodemogràfiques

De la mateixa manera que en edicions anteriors, l'anàlisi de la consideració del servei policial principal al lloc de residència segons les variables sociodemogràfiques confirma que no es produeixen diferències significatives. La resposta majoritària per a tots els segments de població és que la policia principal del territori on viuen és la policia local.

Taula 2-7-4. La policia principal segons les característiques sociodemogràfiques

	%			
	PL	PG-ME	CNP	GC
Mitjana de Catalunya	56,73	21,72	13,70	7,86
Gènere				
Homes	56,53	20,16	15,40	7,90
Dones	56,92	23,24	12,03	7,81
Edat				
Fins a 18 anys	63,84	18,08	7,91	10,17
19-24 anys	58,78	20,27	13,01	7,94
25-34 anys	56,59	21,92	12,89	8,60
35-44 anys	58,96	19,15	15,87	6,02
45-54 anys	57,72	23,55	12,55	7,18
55-64 anys	54,59	23,05	14,73	7,63
65-74 anys	51,10	25,55	13,97	9,38
Més de 74 anys	54,38	19,82	15,21	10,60
Ingressos mensuals				
Més de 400.000	56,77	24,23	10,81	8,19
De 300.000 a 400.000	61,51	22,28	12,09	4,12
De 200.000 a 300.000	53,84	23,51	14,17	8,48
De 100.000 a 200.000	57,56	18,96	13,91	9,58
Menys de 100.000	59,16	21,34	12,72	6,78
Nivell d'instrucció				
Sense estudis	58,94	19,33	13,34	8,39
Estudis primaris	56,27	22,96	12,79	7,97
Estudis secundaris	54,68	21,07	14,90	9,35
Estudis universitaris	61,11	20,51	14,42	3,96
Situació professional				
Estudiant	64,53	16,76	10,27	8,44
Treball domèstic	58,30	22,02	12,49	7,19
Jubilat o pensionista	53,44	21,58	15,30	9,67
Actiu ocupat	56,46	23,37	13,77	6,41
Actiu a l'atur	57,65	18,63	13,10	10,62

8 El desplegament de la PG-ME

L'ESPC, des del seu inici, intenta recollir informació sobre la percepció ciutadana del procés de desplegament de la PG-ME i, en conseqüència, del canvi gradual del mapa policial de Catalunya. D'una banda, en l'escala numèrica es pretén recollir el grau de coneixement d'aquest procés i, de l'altra, quina valoració en fa la ciutadania.

8.1 El coneixement sobre el procés de desplegament

Les persones entrevistades avaluen el coneixement que en tenen a partir de la pregunta següent: *“Els Mossos d'Esquadra estan substituint progressivament la Guàrdia Civil i la Policia Nacional per encarregar-se de la seguretat ciutadana i l'ordre públic a Catalunya. Vostè ho coneix o n'ha sentit a parlar? Valori-ho de 0 (no en sap res) a 10 (n'està totalment informat)”*.

El grau de coneixement, mesurat amb l'avaluació mitjana, se situa en 6,95 sobre 10. Respecte de les edicions anteriors, s'observa una lleugera recuperació dels nivells de coneixement d'aquest procés de desplegament als diferents territoris. De tota manera, els nivells d'informació (o millor, la percepció subjectiva) no es comporten de manera homogènia en el territori.

Taula 2-8-1. El coneixement del desplegament de la PG-ME. L'evolució 2000-2002

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2002
Territori PG-ME	6,94	7,10	7,53
Territori CNP	5,80	6,61	6,67
Territori GC	6,05	6,77	7,02
Catalunya	6,06	6,73	6,95

La desagregació per regions confirma les dades anteriors. En termes generals, els nivells de coneixement són superiors a les àrees on el desplegament ja s'ha produït. De manera especial a l'RP Central, on sembla notar-se l'impacte del recent desplegament a la comarca del Bages.

Taula 2-8-2. El coneixement del desplegament de la PG-ME, segons les regions policials. L'evolució 2000-2002

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2002
Mitjana de Catalunya	6,06	6,73	6,95
RP Central	6,37	6,97	7,85
RP de Ponent	7,11	7,15	7,73
RP del Pirineu Occidental	7,01	7,12	7,20
RP de les Terres de l'Ebre	6,16	6,36	7,00
RP de Girona	6,88	7,06	6,98
RP del Camp de Tarragona	5,91	6,86	6,85
RP Metropolitana	5,85	6,63	6,80

8.2 La valoració del desplegament de la PG-ME

Quant a les valoracions, la seva desagregació territorial és força més homogènia que el grau de coneixement. S'observa un lleuger decrement de les valoracions respecte de les edicions anteriors, d'acord amb altres dades relacionades amb la seguretat que són objecte d'anàlisi en el proper capítol. Els residents a l'àrea territorial on ja s'ha produït el desplegament de la PG-ME són els qui li atorguen una valoració més elevada.

Taula 2-8-3. La valoració del desplegament de la PG-ME. L'evolució 2000-2002

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2002
Territori PG-ME	7,36	7,31	7,05
Territori CNP	7,09	7,18	6,92
Territori GC	7,40	7,40	6,84
Catalunya	7,22	7,25	6,93

Taula 2-8-4. La valoració del desplegament de la PG-ME, segons les regions policials. L'evolució 2000-2002

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2002
Mitjana de Catalunya	7,22	7,25	6,93
RP Central	7,49	7,42	7,20
RP de Ponent	7,32	7,64	7,13
RP Metropolitana	7,16	7,26	6,94
RP del Pirineu Occidental	7,18	6,64	6,83
RP de Girona	7,30	7,22	6,81
RP de les Terres de l'Ebre	7,58	7,32	6,73
RP del Camp de Tarragona	7,15	6,89	6,67

8.3 L'assumpció del trànsit

L'any 2001 culminava el procés de substitució de la GC per la PG-ME a les carreteres catalanes. Aquest fet va provocar que en l'edició anterior s'incorporessin al qüestionari dues noves preguntes específiques sobre trànsit similars a les que s'acaben d'analitzar. Convé assenyalar que la present edició és la primera que tracta aquesta qüestió tenint com a referència un any natural sencer durant el qual les funcions de trànsit interurbà han estat exercides per la Generalitat de Catalunya i els seus serveis.

El grau de coneixement d'aquest procés se situa gairebé mig punt per sobre del desplegament en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic (7,42 i 6,95 respectivament). I també incrementa en gairebé mig punt el grau de coneixement d'aquest procés respecte de les dades obtingudes l'edició anterior; de 6,95 a 7,42.

Taula 2-8-5. El coneixement de l'assumpció del trànsit per la PG-ME

	mitjana (0-10)	
	2001	2002
Territori PG-ME	7,46	8,03
Territori CNP	6,81	7,08
Territori GC	6,92	7,62
Catalunya	6,95	7,42

Taula 2-8-6. El coneixement de l'assumpció del trànsit per la PG-ME segons les regions policials

	mitjana (0-10)	
	2001	2002
Mitjana de Catalunya	6,95	7,42
RP de Ponent	7,54	8,31
RP Central	7,31	7,99
RP de les Terres de l'Ebre	6,85	7,92
RP de Girona	7,47	7,90
RP del Camp de Tarragona	7,14	7,61
RP del Pirineu Occidental	7,39	7,51
RP Metropolitana	6,79	7,20

En sentit invers, les valoracions sobre el desplegament en matèria de trànsit són lleugerament inferiors a les obtingudes respecte del desplegament en seguretat ciutadana i ordre públic (6,86 i 6,93 respectivament). La valoració mitjana obtinguda en aquesta edició és lleugerament inferior a la de l'edició anterior (6,86 i 7,17 respectivament).

Taula 2-8-7. La valoració de l'assumpció del trànsit per la PG-ME

	mitjana (0-10)	
	2001	2002
Territori PG-ME	7,16	6,96
Territori CNP	7,10	6,84
Territori GC	7,36	6,78
Catalunya	7,17	6,86

Taula 2-8-8. La valoració de l'assumpció del trànsit per la PG-ME segons les regions policials

	Mitjana (0-10)	
	2001	2002
Mitjana de Catalunya	7,17	6,86
RP de les Terres de l'Ebre	7,30	7,15
RP de Ponent	7,38	7,05
RP del Pirineu Occidental	6,68	7,05
RP Central	7,15	7,01
RP Metropolitana	7,17	6,85
RP del Camp de Tarragona	7,11	6,71
RP de Girona	7,18	6,69

9 La PG-ME al territori de desplegament

A les persones que resideixen a les comarques on s'ha dut a terme el desplegament de la PG-ME en substitució dels cossos estatals en matèria de seguretat ciutadana i ordre públic (convé recordar que el desplegament en matèria de trànsit interurbà es completà l'any 2001), se'ls demana alguna informació addicional sobre coneixement i valoració dels serveis de la PG-ME: el coneixement del telèfon d'emergències, la ubicació de la seu policial més propera i la valoració de la seva presència.

9.1 El telèfon d'emergències de la PG-ME

El 13,9% de les persones que resideixen a les comarques de desplegament coneix el telèfon d'emergències de la PG-ME (el 088); l'1,5% esmenta el telèfon d'emergències general (el 112), el 10,5% esmenta telèfons erronis i el 74,1% l'ignora.

A les dues primeres edicions es demanava el coneixement del telèfon d'emergències policials a tots els entrevistats (no només als que residien a les comarques on s'havia desplegat la PG-ME). La comparació de les dades de les dues darreres edicions es fa, doncs, segmentant els resultats de les dues primeres segons el territori de residència.

Taula 2-9-1. El coneixement del telèfon d'emergències. L'evolució 2000-2002

	%		
	2000	2001	2002
Telèfon correcte (088 i 112)	23,12	30,58	15,40
Telèfon incorrecte	6,66	3,67	10,50
No contesta	70,22	65,74	74,10
Total	100,00	100,00	100,00

9.1.1 Segons les regions policials

El coneixement a les diferents zones on s'ha produït el desplegament de la PG-ME presenta diferències significatives. On més es coneixen els telèfons d'emergències és a les regions policials del Pirineu Occidental, Girona i Ponent. A les zones d'implantació recent és on aquest coneixement és més feble.

Taula 2-9-2. El coneixement del telèfon d'emergències, segons les regions policials

	%			
	088	112	incorrectes	no contesta
Mitjana Territori PG-ME	13,90	1,50	10,50	74,10
RP del Pirineu Occidental	17,78	0,00	8,89	73,33
RP de Girona	17,21	2,73	11,75	68,31
RP de Ponent	15,31	0,96	11,00	72,73
RP Central (excepte l'Anoia)	9,84	0,79	11,02	78,35
ABP Vallès Oriental - Granollers	9,35	0,72	5,76	84,17

9.2 La ubicació del servei

Una altra informació sobre el coneixement dels serveis de la PG-ME consisteix a demanar a les persones entrevistades si recorden a quin municipi hi ha la seu més propera. El 58,39% respon correctament, el 2,03% dóna una resposta aproximada i el 7,34% dóna una resposta errònia. Addicionalment, el 32,24% no dóna cap tipus de resposta.

Taula 2-9-3. El coneixement de la seu policial. L'evolució 2001-2002

	%	
	2001	2002
correcta	37,42	58,39
aproximada	44,84	2,03
incorrecta	7,06	7,34
ns / nc	10,70	32,24

Convé aclarir que s'han considerat *resposta aproximada* aquelles respostes que situen la seu més propera de la PG-ME en un municipi que no disposa de seu permanent, però sí de seu de caràcter temporal, ja sigui estacional (a les zones litorals), ja siguin les oficines policials amb horaris especials (qualsevol seu que no presta serveis les 24 hores del dia els 365 dies de l'any).

Taula 2-9-4. El coneixement de la seu policial segons les regions policials

	%			
	correcta	aproximada	incorrecta	ns / nc
Mitjana del territori PG-ME	58,39	2,03	7,34	32,24
RP de Ponent	59,81	2,39	4,78	33,01
RP Central (excepte l'Anoia)	59,61	1,96	9,80	28,63
RP de Girona	59,02	1,37	5,74	33,88
RP del Pirineu Occidental	56,82	0,00	9,09	34,09
ABP Vallès Oriental - Granollers	52,52	4,32	10,07	33,09

9.3 La presència de la PG-ME

La darrera pregunta específica per als residents al territori de desplegament de la PG-ME demana una valoració del grau de visibilitat d'aquest servei policial. És a dir, la seva presència al lloc de residència dels entrevistats. La resposta es recull en l'escala de 0 a 10, on 0 vol dir que no se'ls veu mai i 10 significa que se'ls veu moltíssim.

L'avaluació mitjana és de 5,72, fet que suposa una davallada de mig punt respecte la valoració mitjana de l'edició anterior. Com en informacions anteriors, cal tenir present que el territori de desplegament de la darrera edició incorpora la comarca del Bages i l'ABP del Vallès Oriental – Granollers amb poc més de dos mesos de presència d'aquest servei

policial quan es dugué a terme el treball de camp, fet que, de ben segur, incideix a la baixa de les dades globals.

Taula 2-9-5. La presència de la PG-ME segons les regions policials

	escala (0 - 10)	
	2001	2002
Mitjana del territori PG-ME	6,38	5,72
RP del Pirineu Occidental	7,61	7,79
comarques de l'RP Central	7,64	5,76
RP de Ponent	6,68	5,65
RP de Girona	6,05	5,64
ABP Vallès Oriental - Granollers	--	5,28

A l'hora de comparar les dades relatives a les comarques de la RP Central on ja s'ha produït el desplegament de la PG-ME convé assenyalar que la valoració mitjana de l'edició 2002 inclou els residents a la comarca del Bages (on la PG-ME es va desplegar el novembre de 2001).

CAPÍTOL III

VALORS, OPINIÓ I PERCEPCIÓ DE LA SEGURETAT A CATALUNYA

1 Introducció

L'estudi de la delinqüència comporta la consideració de la seva vessant objectiva (la realitat delictiva) i també de la subjectiva (la percepció de la seguretat). Es tracta d'una qüestió que mobilitza sentiments intensos que afecten la vida i la convivència. És comprensible, doncs, que es pugui viure amb una dosi d'emocions (fatalitat, passivitat, crispació...). La seguretat és alhora realitat i construcció social: és una dada objectiva i certa –per la major vulnerabilitat de les societats modernes i l'increment de la delinqüència– i també una construcció subjectiva.

La seguretat ciutadana s'ha d'emmarcar dins d'un fenomen social més ampli, que és l'increment de la demanda de seguretats.

La recerca de seguretat forma part de l'experiència humana i deriva de l'existència del risc, fonamentalment del risc de pèrdua. La seva evolució és paral·lela a la de l'espècie humana (es podria considerar la història –sobretot l'econòmica– com la història de la recerca i la producció de la seguretat). Avui, la recerca de seguretat s'ha multiplicat: és l'ambició que deriva de l'increment del benestar (la seguretat és una variable clarament associada amb la qualitat de vida). Per dues raons com a mínim: més béns que cal assegurar i més capacitat de protecció (àdhuc d'un sol bé).

Cada incident social (accident laboral o de circulació, epidèmia, incendi o catàstrofe) es resol amb un increment dels nivells de seguretat.

Tanmateix hi ha una contrapartida: la vulnerabilitat, que no és res més que la inevitable exposició al risc. El progrés és complexitat, i complexitat és risc –major densitat moral i material. Per tant, es produeix la paradoxa que com més benestar, major vulnerabilitat perquè el progrés tecnològic ens fa tecnològicament dependents (límits de la seguretat tecnològica).

Segueixen els riscos de sempre i n'apareixen de nous perquè hi ha més béns (tenim més a perdre). Podríem dir, seguint les tesis de Beck, que el risc contemporani presenta les característiques següents:

1. les causes són humanes i modernes
2. el risc és global
3. el risc és probable
4. el risc és percepció
5. el risc ens interpel·la en relació amb la naturalesa

Per acabar d'amplificar la vulnerabilitat, avui hi ha major informació: la percepció ha esdevingut una construcció social, per tant un s'irrita/s'enfada/es crispa més perquè d'una banda hi ha més a protegir, i de l'altra, perquè ens creiem/crèiem més segurs. És a dir, es posen en marxa sentiments potents que condueixen la seguretat al centre de les preocupacions socials de manera, per exemple, que cada incident genera més demanda de seguretat.

Així doncs, la generalització de l'ambició de seguretat, amb l'efecte no previst de la seva major vulnerabilitat i percepció, té quatre conseqüències:

1. la ideologia de la seguretat, és a dir, la inútil pretensió del risc zero

2. el mite de la seguretat. Com que el risc zero no existeix, es construeix un mite: no es pot estar segur per culpa d'algú o d'alguna cosa que ho impedeix, sigui l'agressor o sigui la ineptitud de qui hauria de controlar-lo (la policia, per exemple)
3. l'increment de la demanda de control i, com un efecte col·lateral, la privatització de la seguretat
4. la tensió amb la llibertat (evidenciada en les darreres mesures de política de seguretat)

Una descripció entendria dos nivells (microrisc i microseguretats i, macrorisc i macroseguretats) que atenyen cada cop més espais de la vida i la convivència socials:

1. alimentària
2. econòmica
3. educativa
4. en la mobilitat
5. familiar
6. la integritat personal
7. laboral
8. mediambiental
9. política
10. sanitària
11. sexual

Tanmateix, l'espai privilegiat de la seguretat el constitueix la intimitat i la integritat personal (sobretot pel que fa a la violència / el dolor incontrolable), amb tres requisits: aleatoris (és a dir, imprevisibilitat), externs i probables (poden passar).

Des d'aquestes reflexions es poden preveure algunes de les línies per on pot anar el futur:

1. Continuarà creixent el benestar, per tant, seguirà la demanda de seguretat tant en l'esfera privada (micro) com en la pública (macro).
2. Diversificació del concepte i la política de seguretat: macro i micro.
3. La difícil situació dels professionals de la seguretat: saber que el risc zero és impossible i que la gent no s'ho cregui, a més de la difícil pedagogia referent a l'educació de la inseguretat.
4. El previsible increment de la privatització: l'ambició de seguretat crea una demanda, i aquesta genera un nou sector industrial que oferta el servei.
5. Tensió entre llibertat i seguretat.

L'Enquesta de Seguretat Pública de Catalunya dedica part del seu esforç analític a l'estudi de la percepció de la seguretat.

L'edició d'aquest any aborda els aspectes més definitoris i actuals del tema:

1. En primer lloc, la construcció social de la seguretat ciutadana a través de tres anàlisis complementàries
 - Com es jerarquitzava la importància de la seguretat en relació amb d'altres valors socials.
 - Com es defineix la seguretat (en què es pensa quan es parla de seguretat).
 - A què s'atribueix la inseguretat (causes) i què hi caldria fer (mesures).

2. En segon lloc, s'avalua el nivell de seguretat i la seva evolució, així com la consideració de Catalunya com a una destinació segura. També es tracten les opinions relatives a la política de seguretat.
3. Finalment, es presenta una anàlisi de la variabilitat sociodemogràfica en la construcció de la seguretat.

2 La seguretat

2.1 La seguretat i altres valors

La convivència ciutadana és un espai privilegiat de la recerca de seguretat, i l'Enquesta en mesura el valor que se li atorga amb un doble indicador.

El primer indicador tracta de l'avaluació de la importància que la gent dóna al valor *seguretat* en comparació amb tres valors socialment prou reconeguts (la llibertat, el benestar material i la solidaritat), tot fent una anàlisi comparativa de la jerarquia que hi ha entre els quatre. La pregunta té la següent redacció: “*Ens podria avaluar la importància que vostè dóna als següents valors (en una escala de 0 a 10)?*”, en què 0 és gens d'importància i 10 una importància absoluta.

El segon indicador s'obté d'una pregunta que demana als entrevistats de prendre una posició en una dicotomia hipotètica entre la seguretat i la llibertat, tot triant un dels dos valors. La pregunta té la redacció següent: “*La llibertat i la seguretat són dos valors que algun cop poden semblar antagònics. Si n'hagués de triar un, amb quin es quedaria?*”.

Els quatre valors que es comparen són prou reconeguts per la població, que pot entendre'ls i definir-los fàcilment i, per tant, avaluar-ne la importància. Els tres valors als quals les persones entrevistades atribueixen major importància (la llibertat, la seguretat i la solidaritat) són els valors que poden considerar-se intangibles, mentre que el quart (el benestar material) és clarament tangible.

L'ordre en les quatre edicions ha estat sempre el mateix. Els dos primers, la llibertat (9,46) i la seguretat (9,21), han quedat avaluats per damunt dels nou punts de mitjana. A continuació se situa, amb una puntuació molt propera als nou punts, la solidaritat (8,98). Finalment, el menys valorat ha estat el benestar material, tot i tenir una valoració prou alta, per sobre dels set punts de mitjana (7,53).

Taula 3-2-1. La importància dels quatre valors. L'evolució 2000-2002

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2002
Llibertat	9,30	9,46	9,46
Seguretat	8,96	9,09	9,21
Solidaritat	8,92	8,86	8,98
Benestar material	7,59	7,58	7,53

2.2 Seguretat versus llibertat

Seguretat i *llibertat* han estat, doncs, els valors hegemònics. Tanmateix, les diferències entre ells són escasses i per tant l'Enquesta n'aborda directament la jerarquia entre ambdós.

L'ESPC planteja aquest dilema amb una pregunta antinòmica, que obliga a triar entre la llibertat i la seguretat, i clarifica adequadament la importància que realment s'atorga a

aquests dos valors (perquè “triar és descartar”). El 53,2% dels entrevistats ha triat la llibertat mentre que el 46,8% s’ha decantat per la seguretat.

Taula 3-2-2. La seguretat i la llibertat. La comparació 2000-2002

	%		
	2000	2001	2002
Seguretat	45,2	42,8	53,2
Llibertat	54,8	57,2	46,8

Hi ha, doncs, una certa tensió social entre dos tarannàs col·lectius que impliquen una vivència racional (amb preferència per la llibertat) o una vivència emocional (amb major reivindicació de la seguretat). Això és el que expressa aquest indicador de l’Enquesta, que oscil·la entre la necessitat de seguretat i la preservació dels nivells de llibertat assolits durant els darrers anys.

En efecte, segons la tesi pendular o de compensació dels extrems, a uns temps o preocupacions presidits per un extrem els segueixen o acompanyen els de l’altre extrem. I aquesta compensació pot ser material o simbòlica. Això podria estar passant amb la seguretat, no tant en termes materials com simbòlics: a mesura que sembla augmentar la seva necessitat (per la mateixa vulnerabilitat) poden incrementar-se els sentiments de llibertat, risc i aventura.

2.3 La seguretat ciutadana i l’estructura de la seguretat

L’ESPC estudia com es defineix la seguretat contextualitzant-la en sis àmbits que en poden fer intel·ligible la definició. Aquest àmbits són: la salut, la feina, l’habitatge, la seguretat ciutadana, la família i la convivència pacífica.

Es plantegen tres passos:

- A. La importància de cada àmbit. La pregunta diu el següent: *Ens podria avaluar quina importància tenen per a la seva seguretat personal les qüestions següents, en una escala de 0 –gens– a 10 –molta–*
- B. La por que produeix una hipotètica agressió contra aquests àmbits; amb la següent pregunta: *Continuant amb la seva seguretat, valori la por que té dels fets següents (en una escala de 0 –gens– a 10 –molta–*
 1. Pel que fa a la salut: *Ser víctima d’alguna negligència mèdica*
 2. Pel que fa a la feina: *Perdre la feina, quedar-se a l’atur*
 3. Pel que fa a l’habitatge: *Perdre el pis o la casa, no poder pagar la hipoteca o el lloguer*
 4. Pel que fa a la seguretat ciutadana: *Ser víctima d’un robatori o d’un atracament*
 5. Pel que fa a la seguretat ciutadana: *Patir alguna agressió de caràcter sexual*
 6. Pel que fa a la convivència pacífica: *Ser víctima d’un atemptat terrorista*
 7. Pel que fa a la família: *Viure una separació, un divorci o la ruptura de la seva família*
 8. Pel que fa a la família: *Patir algun tipus de maltractament dins de la pròpia família*

C. I en tercer lloc, el risc personal de patir les agressions esmentades. La pregunta diu: *De la llista anterior, valori amb quina probabilitat creu que l'hi pot passar realment (també de 0 a 10)*

El resultat és que la intimitat i la integritat personal (sobretot pel que fa a la violència / al dolor incontrolable, amb els tres requisits assenyalats: aleatorietat, exterioritat i probabilitat) constitueixen l'espai privilegiat de la seguretat.

Així doncs, les dues qüestions més importants són les que afecten directament al mateix entrevistat i el seu entorn més immediat: la família (9,65) i la salut (9,64). La salut constitueix l'espai més obvi de la seguretat (com és ben sabut, el llenguatge popular ha creat i desenvolupat una sèrie d'expressions –traduïbles a tots els idiomes i a totes les cultures– per manifestar aquesta primacia del valor salut).

A continuació hi ha la importància dels dos àmbits de les relacions socials: la convivència pacífica (9,41) i la seguretat (9,11). Les seguretats en la convivència –objecte d'aquest informe– apareixen nítidament després de les personals, amb dues avaluacions altíssimes.

En tercer lloc, hi ha la importància de l'àmbit personal de major materialització: l'habitatge (9,10).

Finalment, l'avaluació menys positiva ha estat la de l'àmbit menys personal, la feina, que tanmateix ha rebut una nota molt alta (8,55).

Taula 3-2-3. La importància dels sis àmbits de seguretat

	mitjana (0-10)	
	2001	2002
La família	9,71	9,65
La salut	9,69	9,64
La convivència pacífica	9,60	9,41
La seguretat ciutadana	9,00	9,11
L'habitatge	8,81	9,10
La feina	8,75	8,55

Després de la importància, el qüestionari indaga sobre la por que fan les agressions contra aquests sis àmbits de la seguretat. Els resultats mereixen tres comentaris inicials:

1. Les avaluacions de la por són més baixes que les de la importància: els sis àmbits són viscuts, doncs, més des de la seva contribució a la seguretat que per la por que puguin fer les agressions. Es tracta d'una vivència més positiva (asseguradora) que negativa (atemoridora).
2. La persona (la intimitat i la integritat) és allò que més preocupa. Per tant i com a conseqüència lògica, les agressions personals són les que fan més por.
3. El resultat en relació amb la família és rellevant: des de la perspectiva dels entrevistats, les agressions o problemes familiars els semblen tan llunyans que els fan menys por.

El resultat confirma les hipòtesis sobre la percepció de la por: aquesta es concentra en els fets i en les agressions que poden afectar violentament la intimitat o la integritat personal.

Els fets més valorats estan directament relacionats amb la violència probable (atemptats terroristes, robatoris i atracaments), sobretot si tenen relació amb la salut (les negligències mèdiques):

- El que més atemoreix és ser víctima d'alguna negligència mèdica (8,02).

- La por de ser víctima d'un atemptat terrorista ha rebut la segona valoració (8,00).
- La por dels atracaments i dels robatoris ha estat el tercer aspecte més temut (7,51).
- La por de perdre el pis (per no poder pagar el lloguer o la hipoteca) representa la por a perdre el reducte de la intimitat personal; per tant és comprensible que l'avaluació hagi estat també força elevada (7,34).
- La por de patir alguna agressió de caràcter sexual ha estat avaluada amb un 7,02 (tanmateix, en aquest temor hi ha una clara diferència de gènere, com es veurà després: la nota dels homes és molt baixa en comparació amb la de les dones).

La resta de les situacions atemoreixen menys:

- Les pors familiars són menors: la ruptura familiar (6,45) i el maltractament (6,24).
- I allò menys temut és la pèrdua material relativa a la feina (quedar-se a l'atur) (6,00).

Taula 3-2-4. La por que generen les diferents agressions

	mitjana (0-10)	
	2001	2002
Ser víctima d'un atemptat terrorista	8,74	8,00
Ser víctima d'una negligència mèdica	7,79	8,02
Perdre el pis o la casa	7,79	7,34
Patir una agressió de caràcter sexual	7,66	7,02
Ser víctima d'un robatori o d'un atracament	7,46	7,51
Viure una separació, un divorci o una ruptura familiar	7,28	6,45
Patir algun tipus de maltractament a la pròpia família	7,06	6,24
Perdre la feina, quedar-se a l'atur	6,27	6,00

La por de les agressions pot ser genèrica; en canvi, la probabilitat de patir-les és concreta. Així, doncs, el risc de patir alguna agressió converteix les pors genèriques en variables que influeixen de manera concreta en la vida quotidiana.

Òbviament, doncs, por i risc són variables fortament associades. Cal recordar que la percepció del risc és probabilitat, la probabilitat és càlcul, i el càlcul depèn de factors socials, entre ells els mitjans de comunicació social; l'agressió probable és la que fa por.

Tanmateix, les avaluacions són encara més baixes: la probabilitat de patir agressions és, doncs, menor que la por que fan.

- El més probable és la delinqüència, per tant, la probabilitat de ser víctima d'un atracament o robatori (fets contra la seguretat personal) és la més elevada: 5,72.
- La probabilitat de ser víctima d'una negligència mèdica també és percebuda com a forta: 4,99.

La resta de valoracions estan clarament per sota dels cinc punts:

- Ser víctima d'un atemptat terrorista (4,23).
- Perdre la feina (3,40). L'atur és el que fa menys por (és una pèrdua material), en canvi no és allò menys probable.
- Patir una agressió sexual (novament –com es veurà després– amb una clara diferència de gènere: els homes perceben menor risc que les dones): 3,16.

- Els problemes familiars són menys probables i per tant la por que generen és menor. En primer lloc, es tem una separació o un divorci que impliquen ruptura familiar (3,07); i en segon lloc, la probabilitat de patir algun maltractament familiar genera menys por (1,63).
- La probabilitat de perdre el pis per no poder pagar la hipoteca o el lloguer sembla escassament probable als entrevistats (2,77).

Taula 3-2-5. La probabilitat de patir diferents agressions

	mitjana (0-10)	
	2001	2002
Ser víctima d'un robatori o d'un atracament	5,62	5,72
Ser víctima d'una negligència mèdica	4,88	4,99
Ser víctima d'un atemptat terrorista	4,80	4,23
Perdre la feina, quedar-se a l'atur	3,39	3,40
Patir una agressió de caràcter sexual	3,25	3,16
Viure una separació, un divorci o una ruptura familiar	2,76	3,07
Perdre el pis o la casa	2,38	2,77
Patir algun tipus de maltractament a la pròpia família	1,16	1,63

Dues breus conclusions de la comparació entre els dos resultats relatius a la por i el risc/probabilitat:

- La por és més gran que el risc: totes les situacions tenen avaluacions més elevades en relació amb la por que respecte de la probabilitat.
- En general, els fets que més atemoreixen són també els que tenen major probabilitat de passar.
- La violència fa por quan el risc és probable. Per exemple: el maltractament familiar és clarament violent, però atemoreix poc perquè es considera poc probable que es pateixi.

Taula 3-2-6. Por i probabilitat

	mitjana (0-10)	
	por	Probabilitat
Ser víctima d'un atemptat terrorista	8,00	4,23
Ser víctima d'una negligència mèdica	8,02	4,99
Perdre el pis o la casa	7,34	2,77
Patir una agressió de caràcter sexual	7,02	3,16
Ser víctima d'un robatori o d'un atracament	7,51	5,72
Viure una separació, un divorci o una ruptura familiar	6,45	3,07
Patir algun tipus de maltractament a la pròpia família	6,24	1,63
Perdre la feina, quedar-se a l'atur	6,00	3,40

3 Definició de problemes i seguretat

La definició de problemes és una operació bàsica per a la gestió de la política de seguretat. A tal efecte, el qüestionari proposa un llistat de cinc assumptes que poden generar problemes i en demana una doble resposta, de present i de futur.

També es demana per la por que fan algunes de les agressions que es poden considerar associades al llistat esmentat en el paràgraf anterior (per tal de fer-ne un tractament similar al que han fet abans en l'anàlisi de la construcció de la seguretat, i poder-ne avaluar les diferències).

En relació amb la definició de problemes del present, es demana el següent: *“Pot valorar les qüestions següents en l'escala de 0 (no és un problema per a Catalunya) a 10 (és un greu problema per a Catalunya)*

la violència juvenil

el tràfic de drogues

el terrorisme

la inseguretat ciutadana

la violència contra les dones”

Com es pot apreciar, el llistat de problemes conté tòpics que han anat sortint en altres edicions de l'ESPC: les drogues, la violència juvenil, la inseguretat ciutadana i el terrorisme, i enguany s'hi ha afegit la violència contra les dones.

3.1 Valoració dels principals problemes a Catalunya

En opinió dels entrevistats, totes les qüestions del llistat són considerades problemàtiques: en efecte les cinc avaluacions mitjanes estan pràcticament per damunt dels set punts i mig.

El tema que constitueix el principal problema és “el tràfic de drogues” amb una avaluació de 8,39 (que mostra una significativa persistència en la percepció ciutadana del negoci bastit a l'entorn de la droga).

A continuació, els problemes més greus són els dos comportaments que incorporen explícitament la violència en el seu anunciat, la violència contra les dones (8,21), i la violència juvenil (8,04).

En darrer terme, però amb avaluacions que també són elevades, se situen les formulacions més genèriques i/o allunyades de la vida quotidiana: la inseguretat ciutadana (7,73) i el terrorisme (7,33).

Taula 3-3-1. Els problemes a Catalunya

	mitjana (0-10)
El tràfic de drogues	8,39
La violència contra les dones	8,21
La violència juvenil	8,04
La inseguretat ciutadana	7,73
El terrorisme	7,33

3.2 Evolució dels principals problemes

En relació amb la definició de problemes de futur, la prospectiva es fa amb un horitzó de cinc anys a través de la pregunta següent (que amplia les cinc qüestions amb una darrera sobre les presons): “*I aquestes qüestions com creu que evolucionaran en els propers cinc anys: (és a dir, augmentaran o disminuiran)*”

la violència juvenil

el tràfic de drogues

el terrorisme

la inseguretat ciutadana

la violència contra les dones

el nombre de delinqüents a les presons”

Les respostes obtingudes permeten constatar dues coses. D’una banda, la percepció és que els sis problemes s’incrementaran en els propers cinc anys, tanmateix, amb percentatges molt variables, com es veurà tot seguit. Per altra banda, es constata que la percepció de futur coincideix amb el grau de problemàtica que es dona actualment a aquests assumptes, és a dir, que els més greus seran els que més augmentaran. Però apareix una excepció significativa:

▪ Només el 48,2% dels entrevistats creu que augmentarà la violència contra les dones (que actualment és considerat el segon problema més greu).

Pel que fa als altres cinc tòpics, els entrevistats consideren que augmentaran molt els problemes vinculats al nombre de delinqüents a les presons (72,15%), a la violència juvenil (70,04%) i al tràfic de drogues (69,92%). La inseguretat ciutadana se situa en un 64,36%, i el que menys augmentarà en la percepció dels entrevistats (a part de la violència contra les dones) serà el terrorisme (47,44%).

Taula 3-3-2. Evolució dels problemes a Catalunya

	%	
	Augmentaran	disminuiran
L’increment de delinqüents a les presons	72,15	10,58
El tràfic de drogues	69,92	13,59
La violència juvenil	70,04	16,03
La inseguretat ciutadana	64,36	21,34
El terrorisme	47,44	32,15
La violència contra les dones	48,24	37,11

3.3 Avaluació del nivell de por davant unes situacions determinades

També es demana per la por que fan algunes de les situacions que poden associar-se a alguns dels problemes esmentats (i que sovint són agressions reals o suposades):

“Ens pot avaluar la por que li provoca les següents situacions... (pot valorar-ho en l’escala de 0 –gens de por– a 10 –molta por–)

- *patir un atracament*
- *que entrin a robar a casa meva*
- *no veure policies pel carrer*
- *veure menors immigrants pel carrer*
- *patir un abús sexual o una violació*
- *que els meus fills o familiars pròxims siguin drogoaddictes*
- *patir un atemptat terrorista (personalment o algú molt proper)*
- *trobar-se un grup de joves amb pintes estranyes*
- *caminar sol/sola pel barri de nit*

El resultat torna a confirmar les tesis anteriors sobre la por que solen fer les agressions tangibles contra la intimitat personal.

El que fa més por és la situació relacionada amb la droga i amb risc per a la intimitat familiar: tenir un fill o un familiar drogoaddicte (8,07).

A continuació, els fets que causen més temor són el robatori de l'habitatge, probabilitat i intimitat domiciliar (7,68), i dues agressions violentes, ambdues presidides simultàniament per l'aleatorietat i la probabilitat: patir un atemptat terrorista (7,57) i ser víctima d'un atracament (7,46).

La por de l'abús sexual sembla menor (6,72), però si se segmenta segons el gènere dels entrevistats, queda palès que la por és molt més forta entre les dones (8,21) que entre els homes (5,14).

Taula 3-3-3. Avaluació del nivell de por

	mitjana (0-10)
Tenir un fill o familiar drogoaddicte	8,07
Robatori a la llar	7,68
Patir un atemptat terrorista	7,57
Patir un atracament	7,46
Patir un abús sexual o una violació	6,72
Trobar un grup de joves amb aspecte estrany	6,15
No veure policia al carrer	5,22
Veure menors immigrants pel carrer	5,05
Caminar sol/a a la nit	4,55

La por de les altres situacions del llistat, en les quals el component d'agressió no està explícit en l'enunciat, és menor. Tanmateix, d'entre elles la més important és la relativa als joves (nova confirmació de les tesis de l'enquesta sobre aquest segment de la població: 6,15).

Les altres tres situacions són les que fan menys por i probablement tindrien fins i tot avaluacions més baixes en un altre context de pregunta: no veure policies al carrer (5,22), veure immigrants estrangers (5,02) i, finalment, caminar sol/a de nit (4,55).

Tres de les agressions han estat avaluades abans, en parlar de la seguretat: l'ataemptat terrorista, l'abús sexual i l'atacament (o el robatori). En els tres casos, la nota ha estat més alta aleshores:

- Quan l'entrevistat està pensant en termes de seguretat (que és un valor en increment i de consideració positiva), manifesta més por a les possibles agressions

- Quan l'entrevistat respon en termes de problemes (per tant amb referència negativa) manifesta una mica menys de por

En síntesi: les agressions fan més por si "s'adrecen contra" un valor positiu (la seguretat) i, en canvi, són una mica menys atemoridores si són un "derivat lògic" d'un valor negatiu (els problemes).

4 La seguretat al territori

La percepció que els entrevistats tenen del nivell de seguretat s'obté mitjançant dues preguntes:

- L'avaluació del nivell de seguretat al barri on viuen i a la resta del municipi
- L'evolució de la seguretat al municipi de cada entrevistat durant l'últim any

4.1 El nivell de seguretat

En primer lloc, els entrevistats avaluen de 0 a 10 el nivell de seguretat que hi ha al seu barri i al conjunt del municipi, i després opinen sobre l'evolució d'aquesta al llarg dels darrers dotze mesos.

El barri –l'espai més proper i més conegut– és percebut com a més segur que la resta del municipi:

- El nivell de seguretat del barri on viu cada entrevistat obté una puntuació mitjana de 6,17
- El nivell de seguretat de tot el municipi ha rebut una puntuació mitjana de 6,03

Taula 3-4-1. L'avaluació del nivell de seguretat. L'evolució 2000-2002

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2002
El barri de l'entrevistat	7,15	7,14	6,17
El municipi de l'entrevistat	6,92	6,67	6,03

4.2 L'evolució de la seguretat

Pel que fa a la percepció de l'evolució de la seguretat durant els darrers dotze mesos, els entrevistats trien una de les següents tres respostes (ha millorat, continua igual, ha empitjorat).

- La percepció majoritària és d'estabilitat. La majoria d'entrevistats opten per respondre que la situació continua igual (58,5%)

Tanmateix, i pel que fa a la resta d'entrevistats, són més els que opinen que la situació ha empitjorat que els que creuen que ha millorat.

- Els que creuen que la situació ha empitjorat són el 20,4%
- I els que afirmen que ha millorat, el 17,3%

**Taula 3-4-2. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat.
L'evolució 2000-2002**

	%		
	2000	2001	2002
Ha millorat	32,8	26,7	17,3
Continua igual	54,4	55,4	58,5
Ha empitjorat	10,1	14,8	20,4
No ho sap	2,6	3,2	3,8

4.3 Seguretat i turisme

Es demana als entrevistats si consideren que Barcelona i Catalunya són un destinació segura per als turistes (en una escala de 0 –no hi ha cap tipus de seguretat– a 10 –la seguretat és absoluta–). Ambdues destinacions aproven, tanmateix la ciutat de Barcelona sembla menys segura (5,49) que el conjunt de Catalunya (6,69).

Taula 3-4-3. Nivell de seguretat per als turistes

	mitjana (0-10)
Barcelona	5,49
Catalunya	6,69

Insistint en Catalunya com a destinació segura per al turisme, es demana “Com creu que influeix la seguretat en la imatge de Catalunya? (pot valorar-ho en l'escala de 0 –molt negativament– a 10 –molt positivament–)”. L'avaluació mitjana ha estat de 6,30.

Taula 3-4-4. Influència de la seguretat en la imatge de Catalunya

	mitjana (0-10)
2002	6,30

Finalment, també es demana si es té en compte la seguretat del lloc de destinació en la decisió d'anar-hi de vacances: el 55,49% ha respost afirmativament.

Taula 3-4-5. Influència de la seguretat en la destinació turística

	mitjana (0-10)	
	Sí	No
Té en compte la seguretat del lloc on vol anar?	55,49	44,51

5 Seguretat i disciplina en la mobilitat

L'ESPC recull també un dels aspectes més transcendents de la seguretat en una altra de les seves dimensions, la seguretat viària.

L'apunt que se'n fa és doble:

- La percepció del nivell de disciplina viària
- L'evolució de la seguretat viària

Pel que fa al primer punt, la percepció que tenen els catalans del nombre d'infraccions perilloses per a la circulació viària és molt alta (8,31).

Taula 3-5-1. L'avaluació de la freqüència de les infraccions viàries

	mitjana (0-10)	
	2001	2002
Es produeixen moltes infraccions perilloses per a la circulació	7,97	8,31

Tanmateix, la sensació majoritària en relació amb l'evolució de la seguretat viària a Catalunya durant l'any 2002 és d'estabilitat. El 45,83% dels entrevistats opina que no ha variat; els que creuen que ha empitjorat representen el 25,84%, i els que consideren que ha millorat el 22,22%.

Taula 3-5-2. L'avaluació del nivell de seguretat

	%	
	2001	2002
Ha millorat	23,37	22,22
Continua igual	49,29	45,83
Ha empitjorat	22,84	25,84
Ns/nc	4,50	6,11

6 La política de seguretat

En la percepció de la seguretat té un paper important la tasca de les diferents administracions públiques relacionades amb la seguretat ciutadana.

L'Enquesta estudia l'opinió dels ciutadans respecte de la política de seguretat de les tres administracions que tenen competències en aquesta matèria (la Generalitat, l'ajuntament on viu cada entrevistat i el Govern central), i demana als entrevistats que avaluin les seves polítiques de seguretat.

En relació amb les enquestes dels anys anteriors, l'avaluació de les institucions pel que fa a la política de seguretat presenta una tendència a la baixa generalitzada. Per primera vegada, cap de les tres administracions supera els sis punts i una d'elles, el Govern Central, no arriba a l'aprovat (4,65).

L'ajuntament de cada entrevistat aprova en la seva política de seguretat amb una nota de 5,29 punts, mentre que el Govern de la Generalitat obté una nota lleugerament superior (5,32).

**Taula 3-6-1. L'avaluació de les institucions pel que fa a la política de seguretat.
L'evolució 2000-2002**

	mitjana (0-10)		
	2000	2001	2002
Generalitat	6,55	6,28	5,32
L'Ajuntament de cada entrevistat	6,38	6,10	5,29
El Govern central	5,65	5,18	4,65

7 La desigual construcció de la seguretat

La recerca de la seguretat és general a tota la població, i hi estan implicats tots els segments en què aquesta es pot estructurar.

Tanmateix, és especialment important en aquells grups amb una previsible situació “menys segura”, ja sigui per precarietat social, laboral o econòmica. Per exemple, és un fet important entre la gent gran, les persones amb menor nivell d'ingressos, les que tenen menys estudis, les persones ocupacionalment inactives (tasques domèstiques).

En canvi, les persones de majors seguretats previsibles (biogràfiques, socials, econòmiques, etc.) donen una relativa menor importància a la seguretat. Per exemple, les persones adultes i de gènere masculí, els que tenen major nivell d'ingressos i d'estudis, i la població econòmicament activa. L'única excepció la representen els joves i els estudiants, que, encara sense “responsabilitats adultes”, s'interessen més per la llibertat que per la seguretat.

La por i la inseguretat es relacionen directament amb els estatus desiguals de la gent i llur incidència en la seguretat: les persones més ben posicionades tenen menys por (la seguretat que donen els estudis i els ingressos sembla immunitzar contra les pors). Les dones tenen més pors que els homes; això no obstant, els joves (convencionalment considerats despreocupats) i la gent gran (difícilment afectada per algunes de les agressions) no les temen. Aquesta explica la relació entre probabilitat i por: òbviament, la por està condicionada per la probabilitat que hom té de patir alguna d'aquestes situacions:

- El risc en les situacions on perilla la integritat física és més elevat entre les dones (sobretot pel que fa a les agressions sexuals).
- Les situacions on el que perilla és l'estabilitat econòmica (perdre la feina), tenen majors probabilitats entre els homes i, lògicament, les persones actives (les inactives es defineixen socioestadísticament per la manca de treball remunerat).
- La gent gran i les persones amb menors nivells d'ingressos (la majoria de la gent gran) són les que veuen menys riscos.

A continuació, doncs, es proposa una breu anàlisi de la desigual intervenció dels diferents segments de la població en la producció de la seguretat. Les variables utilitzades en la segmentació han estat les dues demogràfiques més potents, el gènere i l'edat de la població (variables independents per antonomàsia) i les tres variables sociodemogràfiques més explicatives: el nivell de renda, el nivell d'instrucció i la situació professional.

L'anàlisi es fa per a les qüestions més significatives:

- la seguretat: la importància, la por i la probabilitat que es té de patir agressions
- la importància que hom dóna a la seguretat i als altres valors, i la tria entre la llibertat i la seguretat
- la definició de problemes, el futur d'aquests, i la por que fan les agressions
- el nivell de seguretat al barri i al municipi
- la valoració de la política de seguretat

L'exposició s'inicia amb un breu anunciat de síntesi que segueix el fil argumental indicat. Tanmateix, per tal de fer més àgil la lectura, només s'exposen les associacions que permeten les anàlisis més clares i significatives.

7.1 El gènere

Les dones consideren més importants que els homes tots els àmbits de la seguretat. En particular, valoren força més que els homes la importància de la feina i la seguretat ciutadana.

Les dones tenen més por que els homes de patir qualsevol dels fets que se'ls plantegen, en especial les agressions sexuals i els maltractaments familiars. En relació amb el càlcul de probabilitat, les dones creuen més probable patir tots els fets. En especial, les agressions sexuals, que malgrat ser poc probables en tots dos casos, són el doble de probables per a les dones.

Pel que fa a agressions exteriors, aleatòries i probables:

- Les dones també han avaluat més que els homes les agressions externes, aleatòries i probables, com ara el terrorisme, els atracaments i els robatoris.
- El major diferencial de la por, molt marcat per la diferència de gènere, són les agressions sexuals.

Les dones valoren més la seguretat que els homes, probablement perquè es troben en una situació “menys segura” que aquests en molts aspectes.

- Les dones donen notes més elevades als quatre valors: la llibertat, la seguretat, la solidaritat i el benestar material.
- A l'hora d'escollir entre llibertat i seguretat, elles es decanten en major mesura per la seguretat, mentre que els homes trien majoritàriament la llibertat.

En lògica conseqüència, la seva major sensació d'inseguretat fa que les dones siguin més definidores de problemes.

- Les dones avaluen per sobre dels homes tots els problemes genèrics de Catalunya.
- Els homes són més negatius en relació a la majoria de problemes genèrics de Catalunya, ja que la proporció dels que opinen que s'aguditzaran la inseguretat ciutadana, l'increment de delinqüents a les presons, el tràfic de drogues i la violència juvenil, és major que la de dones. En canvi, només és superior el nombre dones que creu que empitjoraran els problemes de terrorisme i de violència de gènere.

Tanmateix, la valoració del nivell de seguretat és molt similar entre homes i dones. Els dos grups donen la mateixa avaluació al nivell de seguretat al municipi, si bé els homes donen avaluacions una mica més altes al nivell de seguretat del barri.

Els homes, però, són més crítics amb l'evolució de la seguretat ciutadana en l'últim any, i amb l'actuació de les diferents institucions polítiques: hi ha un major percentatge d'homes que consideren que el nivell de seguretat al municipi ha empitjorat i que donen avaluacions més baixes que les dones per a les polítiques de seguretat del govern central, la Generalitat i el propi ajuntament.

Taula 3-7-1. La diferent producció de la seguretat segons gènere

Gènere	mitjana (0-10)	
	Homes	Dones
La importància		
La salut	9,53	9,74
La feina	8,40	8,70
L'habitatge	8,99	9,20
La seguretat ciutadana	8,96	9,26
La família	9,60	9,71
La convivència pacífica	9,29	9,52
La por		
Negligència mèdica	7,55	8,46
Perdre la feina	5,82	6,18
Perdre el pis	6,85	7,79
Patir un robatori	6,86	8,11
Una agressió sexual	5,71	8,24
Un atemptat terrorista	7,43	8,53
Una ruptura familiar	5,96	6,90
Maltractament familiar	5,51	6,93
La probabilitat		
Negligència mèdica	4,71	5,26
Perdre la feina	3,36	3,44
Perdre el pis	2,68	2,87
Patir un robatori	5,37	6,06
Una agressió sexual	2,21	4,08
Un atemptat terrorista	3,86	4,60
Una ruptura familiar	2,79	3,33
Maltractament familiar	1,56	1,69
Els quatre valors		
Libertat	9,45	9,47
Seguretat	9,07	9,35
Solidaritat	8,78	9,17
Benestar material	7,50	7,56
%		
Gènere	Homes	Dones
La tria entre valors		
Libertat	60,62	46,18
Seguretat	39,38	53,82

Taula 3-7-2. La diferent producció de la seguretat segons gènere

Gènere	mitjana (0-10)	
	Homes	Dones
Definició de problemes		
La violència juvenil	7,76	8,31
El tràfic de drogues	8,16	8,61
El terrorisme	6,88	7,76
La inseguretat ciutadana	7,48	7,97
La violència contra les dones	7,96	8,45
Avaluació del nivell de la por		
Patir un atracament	6,73	8,16
Robatori a la llar	7,05	8,28
No veure cap policia al carrer	4,75	5,68
Veure menors immigrants pel carrer	4,65	5,43
Patir un abús sexual o una violació	5,14	8,21
Tenir un fill o un familiar drogoaddicte	7,53	8,58
Patir un atemptat terrorista	6,68	8,21
Trobar joves amb aspecte estrany	5,44	6,81
Caminar sol/a a la nit	3,59	5,47
%		
Gènere	Homes	Dones
Augmentaran els problemes		
L'increment de delinqüents a les presons	74,51	69,93
El tràfic de drogues	70,99	68,92
La violència juvenil	70,29	69,80
La inseguretat ciutadana	66,21	62,63
El terrorisme	45,48	49,27
La violència contra les dones	45,96	50,38
Disminuiran els problemes		
L'increment de delinqüents a les presons	11,22	9,98
El tràfic de drogues	14,93	12,33
La violència juvenil	17,63	14,52
La inseguretat ciutadana	20,72	21,92
El terrorisme	36,12	28,42
La violència contra les dones	41,35	33,14

Taula 3-7-3. La diferent producció de la seguretat segons gènere

Gènere	mitjana (0-10)	
	Homes	Dones
Nivell de seguretat		
Al barri	6,20	6,14
Al municipi	6,03	6,03
Valoració de la política		
Govern central	4,63	4,68
Generalitat	5,30	5,34
Ajuntament	5,25	5,33
Gènere	%	
	Homes	Dones
Evolució de la seguretat		
Millor	17,17	17,51
Igual	58,42	58,50
Pitjor	21,33	19,56
Ns/nc	3,09	4,44

7.2 L'edat

A mesura que augmenta l'edat incrementa la importància que es dona a tots els àmbits de la seguretat, especialment la importància de la convivència pacífica, la família i la salut. Les úniques excepcions són la feina (més important per als adults) i la seguretat ciutadana (que rep puntuacions similars entre la població gran i adulta). En general, els joves són els que donen les avaluacions més baixes.

La por i la probabilitat de les agressions estan associades al cicle vital. Les pors segueixen la biografia i estan associades al càlcul de probabilitats: la gent gran és la que expressa menys temor per gairebé totes les agressions, especialment per la pèrdua de la feina, patir una agressió sexual i/o ser víctima d'un maltractament o ruptura familiar. Els adults són els que més temen les negligències mèdiques i les pèrdues materials (el pis, la feina).

El càlcul de probabilitats també és preferentment cosa dels adults: a més edat s'és més vulnerable davant els atemptats, les negligències mèdiques i els robatoris, mentre que quan s'és més jove, més probable és perdre la feina, la parella o el pis.

A mesura que hom es fa gran es valora menys la llibertat i més la resta de valors. Amb l'edat es dona més importància a la seguretat, la solidaritat i, sobretot, al benestar material. La llibertat, en canvi, té unes valoracions més similars.

Amb l'edat s'incrementa la tria de la seguretat davant la llibertat.

En relació amb la definició dels problemes, a mesura que augmenta l'edat dels entrevistats, incrementen les avaluacions de tots els problemes genèrics de Catalunya, sobretot el tràfic de drogues i la inseguretat ciutadana. Entre la població de més de 45 anys és major la proporció d'entrevistats que creuen que aquests problemes s'aguditzaran. En canvi, és més gran la proporció de joves que creu que disminuirà la violència contra les dones, el terrorisme i la inseguretat ciutadana.

Finalment, la gent gran es veu més segura al territori i es mostra més favorable amb les institucions polítiques.

- Gent gran i joves són els que millor avaluen la seguretat del barri i al municipi. També són els que tenen una major percepció d'estabilitat en l'evolució de la seguretat al municipi. En canvi, el segment de 30 a 64 anys és el més crític amb l'evolució del nivell de seguretat a la ciutat.
- La gent gran és la que es mostra més d'acord amb les polítiques de seguretat de totes les institucions.

Taula 3-7-4. La diferent producció de la seguretat segons edat

Edat	mitjana (0-10)			
	16-29	30-44	45-64	65 i més
La importància				
La salut	9,47	9,60	9,75	9,76
La feina	8,48	8,94	8,95	7,50
L'habitatge	8,89	9,03	9,23	9,29
La seguretat ciutadana	8,99	9,17	9,17	9,12
La família	9,48	9,64	9,74	9,81
La convivència pacífica	9,18	9,46	9,49	9,52
La por				
Negligència mèdica	8,02	8,05	8,23	7,66
Perdre la feina	6,30	6,91	6,50	3,43
Perdre el pis	7,49	7,44	7,63	6,56
Patir un robatori	7,09	7,46	7,82	7,70
Una agressió sexual	7,41	7,29	7,06	6,02
Un atemptat terrorista	7,97	7,98	8,18	7,80
Una ruptura familiar	6,40	6,74	6,65	5,83
Maltractament familiar	6,44	6,43	6,46	5,41
La probabilitat				
Negligència mèdica	4,61	4,95	5,35	5,08
Perdre la feina	3,96	4,29	3,47	1,14
Perdre el pis	2,67	3,11	2,84	2,35
Patir un robatori	5,62	5,52	5,94	5,82
Una agressió sexual	3,32	3,54	3,22	2,25
Un atemptat terrorista	3,88	4,11	4,62	4,36
Una ruptura familiar	3,33	3,46	2,95	2,28
Maltractament familiar	1,51	1,77	1,76	1,40
Els quatre valors				
Llibertat	9,35	9,53	9,51	9,44
Seguretat	8,96	9,18	9,33	9,44
Solidaritat	8,70	8,99	9,11	9,17
Benestar material	7,13	7,21	7,73	8,22
%				
Edat	16-29	30-44	45-64	65 i més
La tria entre valors				
Llibertat	64,87	57,80	50,41	33,64
Seguretat	35,13	42,20	49,59	66,36

Taula 3-7-5. La diferent producció de la seguretat segons edat

Edat	mitjana (0-10)			
	16-29	30-44	45-64	65 i més
Definició de problemes				
La violència juvenil	7,60	8,00	8,30	8,38
El tràfic de drogues	7,75	8,21	8,80	8,94
El terrorisme	6,69	7,09	7,67	8,09
La inseguretat ciutadana	7,18	7,64	8,06	8,17
La violència contra les dones	7,85	8,19	8,39	8,51
Avaluació del nivell de la por				
Patir un atracament	6,83	7,35	7,84	7,98
Robatori a la llar	7,11	7,64	7,95	8,16
No veure cap policia al carrer	4,66	5,26	5,59	5,45
Veure menors immigrants pel carrer	4,48	4,95	5,46	5,42
Patir un abús sexual o una violació	6,87	6,91	6,85	6,07
Tenir un fill o un familiar drogoaddicte	7,48	8,21	8,40	8,23
Patir un atemptat terrorista	7,39	7,38	7,85	7,65
Trobar joves amb aspecte estrany	5,44	6,01	6,48	6,86
Caminar sol/a a la nit	4,16	4,33	4,72	5,20
%				
Edat	16-29	30-44	45-64	65 i més
Augmentaran els problemes				
L'increment de delinqüents a les presons	73,35	72,49	73,67	67,85
El tràfic de drogues	70,18	72,13	71,10	64,81
La violència juvenil	71,55	71,16	70,60	65,76
La inseguretat ciutadana	61,87	65,29	67,52	62,04
El terrorisme	47,39	45,11	48,71	48,81
La violència contra les dones	42,93	45,64	53,65	51,36
Disminuiran els problemes				
L'increment de delinqüents a les presons	12,34	12,87	8,39	8,07
El tràfic de drogues	14,65	14,99	13,04	11,02
La violència juvenil	17,48	17,55	14,37	14,22
La inseguretat ciutadana	27,16	22,64	17,86	16,49
El terrorisme	35,13	35,33	31,87	24,11
La violència contra les dones	46,02	42,29	31,56	25,74

Taula 3-7-6. La diferent producció de la seguretat segons edat

Edat	mitjana (0-10)			
	16-29	30-44	45-64	65 i més
Nivell de seguretat				
Al barri	6,23	6,01	5,99	6,56
Al municipi	6,05	5,93	5,94	6,26
Valoració de la política				
Govern central	4,67	4,56	4,51	4,99
Generalitat	5,20	5,13	5,26	5,91
Ajuntament	5,10	5,02	5,35	5,90
%				
Edat	16-29	30-44	45-64	65 i més
Evolució de la seguretat				
Millor	19,87	15,10	17,28	16,93
Igual	60,17	58,13	56,17	59,80
Pitjor	17,81	23,27	22,36	17,39
Ns/nc	2,14	3,49	4,19	5,88

7.3 El nivell d'ingressos i d'estudis

Ingressos i nivell d'estudis acostumen a estar molt relacionats: generalment, a majors ingressos, major probabilitat d'estudis elevats. Possiblement aquesta és la doble variable sociodemogràfica que més pot associar-se amb la percepció de la seguretat: amb més renda i instrucció, un se sent més segur ("coneix" més bé els possibles recursos de maniobra i contacte i "té els mitjans" per posar-los en funcionament). A la inversa, les persones amb menys renda i instrucció disposen de menys coneixements i mitjans per enfrontar-se als conflictes i a les agressions vitals que generen inseguretat.

Les persones amb un nivell d'ingressos i estudis més baix donen més importància a les diferents qüestions relatives a la seguretat. Aquest fet es veu reflectit sobretot en l'habitatge, que és l'aspecte que depèn més directament de l'estatus social. Al mateix temps però, són els que menys valoren la feina (segurament com a conseqüència de la precarització del mercat laboral).

En relació amb la por, els entrevistats que en tenen més són els que tenen uns menors nivells d'instrucció. En el mateix sentit, les persones amb una millor situació econòmica tendeixen a ser les que tenen menys por de patir qualsevol de les agressions, tret de perdre la feina. Es pot concloure que la gent amb menys ingressos o estudis es veu més vulnerable davant els riscos: els que tenen menys ingressos creuen més probable ser víctimes de la majoria de fets.

Com menys nivell de renda i instrucció, més es valoren la seguretat, el benestar material i la solidaritat. La llibertat és més apreciada per la població de majors ingressos i nivell educatiu. Idèntica associació es troba amb la tria entre llibertat i seguretat: a més estudis i ingressos es prefereix la llibertat, i a menys nivell d'instrucció i ingressos es tria la seguretat. Pot concloure's que, possiblement, les persones amb menors nivells d'estudis i renda valoren

més la seguretat perquè són les que es troben en una situació percebuda com a menys segura.

A mesura que disminueix el nivell d'ingressos i estudis, augmenten totes les avaluacions: són particularment remarcables les diferències en el cas del terrorisme i el tràfic de drogues. Així mateix, és major la proporció de gent amb pocs ingressos i estudis que creu que aquests problemes s'aguditzaran.

Finalment, respecte de la plasmació territorial de la seguretat, l'evolució d'aquesta i l'acord amb la política de seguretat de les diferents institucions en relació amb el nivell d'ingressos i estudis mostren que:

- La gent amb més ingressos i estudis és la que veu més segur el propi barri. Tot i així, és la població amb menys recursos econòmics i educatius la que veu com més segura la resta del municipi.
- La gent amb menys recursos considera amb més freqüència que la seguretat ha millorat. En canvi, la gent amb més ingressos i estudis és més crítica amb l'evolució del nivell de seguretat al municipi.
- L'acord amb la política de seguretat disminueix amb majors nivells d'ingressos i estudis.

Taula 3-7-7. La diferent producció de la seguretat segons el nivell d'ingressos (PTA)

Nivell d'ingressos	mitjana (0-10)				
	+ 400.000	300.000 – 400.000	200.000 – 300.000	100.000 – 200.000	100.000 i menys
La importància					
La salut	9,46	9,51	9,57	9,70	9,78
La feina	8,60	8,63	8,76	8,56	7,81
L'habitatge	8,75	8,81	9,08	9,26	9,44
La seguretat ciutadana	8,87	8,95	9,17	9,13	9,28
La família	9,35	8,55	9,64	9,71	9,84
La convivència pacífica	9,24	9,39	9,42	9,44	9,59
La por					
Negligència mèdica	7,81	7,92	8,05	8,33	8,30
Perdre la feina	6,11	6,58	6,32	6,08	4,56
Perdre el pis	6,92	7,12	7,08	8,06	7,35
Patir un robatori	6,78	7,24	7,39	7,94	8,27
Una agressió sexual	5,89	7,01	7,02	7,41	6,67
Un atemptat terrorista	7,30	8,06	7,80	8,47	8,48
Una ruptura familiar	6,05	6,54	6,44	6,70	6,10
Maltractament familiar	5,43	5,99	6,28	6,60	6,20
La probabilitat					
Negligència mèdica	4,55	4,60	5,14	5,36	5,35
Perdre la feina	3,42	3,54	3,78	3,62	1,83
Perdre el pis	2,60	2,44	2,69	3,05	2,35
Patir un robatori	5,67	5,83	5,60	6,12	5,84
Una agressió sexual	2,80	3,30	3,12	3,38	2,63
Un atemptat terrorista	3,52	3,96	4,00	4,90	4,26
Una ruptura familiar	3,03	3,08	3,06	3,09	2,98
Maltractament familiar	1,41	1,38	1,60	1,82	1,73
Els quatre valors					
Llibertat	9,60	9,58	9,48	9,44	9,35
Seguretat	8,83	9,03	9,10	9,30	9,43
Solidaritat	8,60	8,90	8,92	9,07	9,22
Benestar material	7,00	7,13	7,31	7,58	8,10
%					
Nivell d'ingressos	+ 400.000	300.000 – 400.000	200.000 – 300.000	100.000 – 200.000	100.000 i menys
La tria entre valors					
Llibertat	71,50	67,11	59,47	47,16	35,63
Seguretat	28,50	32,89	40,53	52,84	64,28

Taula 3-7-8. La diferent producció de la seguretat segons el nivell d'ingressos (PTA)

Nivell d'ingressos	mitjana (0-10)				
	+ 400.000	300.000 – 400.000	200.000 – 300.000	100.000 – 200.000	100.000 i menys
Definició de problemes					
La violència juvenil	7,39	7,66	7,83	8,31	8,71
El tràfic de drogues	7,56	8,18	8,26	8,76	9,18
El terrorisme	6,10	6,88	7,18	7,75	8,43
La inseguretat ciutadana	7,03	7,23	7,63	8,04	8,40
La violència contra les dones	7,54	7,74	8,12	8,52	8,87
Avaluació del nivell de la por					
Patir un atracament	6,90	6,75	7,31	7,87	8,32
Robatori a la llar	7,07	7,23	7,50	8,29	8,40
No veure cap policia al carrer	4,25	4,51	5,07	5,63	5,63
Veure menors immigrants pel carrer	4,35	4,55	4,85	5,25	5,81
Patir un abús sexual o una violació	5,85	6,50	6,76	7,01	6,88
Tenir un fill o un familiar drogoaddicte	7,73	7,82	7,93	8,60	8,40
Patir un atemptat terrorista	6,95	7,12	7,47	7,90	8,18
Trobar joves amb aspecte estrany	5,09	5,65	5,92	6,49	7,30
Caminar sol/a a la nit	3,54	3,86	4,24	4,84	5,69
%					
Nivell d'ingressos	+ 400.000	300.000 – 400.000	200.000 – 300.000	100.000 – 200.000	100.000 i menys
Augmentaran els problemes					
L'increment de delinqüents a les presons	72,95	75,00	73,27	72,87	68,04
El tràfic de drogues	68,12	68,99	72,42	73,74	62,15
La violència juvenil	69,71	67,96	71,54	70,62	67,96
La inseguretat ciutadana	63,77	63,31	66,04	65,44	58,29
El terrorisme	37,20	39,18	47,86	48,63	46,13
La violència contra les dones	39,61	36,69	47,86	52,99	51,10
Disminuiran els problemes					
L'increment de delinqüents a les presons	13,53	12,37	12,11	10,94	7,44
El tràfic de drogues	20,29	17,05	14,61	13,34	9,94
La violència juvenil	21,15	21,71	17,25	17,84	9,12
La inseguretat ciutadana	26,09	26,10	22,89	22,37	14,92
El terrorisme	41,06	42,78	36,02	33,30	18,51
La violència contra les dones	48,79	55,04	39,55	34,84	21,27

Taula 3-7-9. La diferent producció de la seguretat segons el nivell d'ingressos (PTA)

		mitjana (0-10)				
Nivell d'ingressos	+ 400.000	300.000 – 400.000	200.000 – 300.000	100.000 – 200.000	100.000 i menys	
Nivell de seguretat						
Al barri	6,39	6,43	5,94	6,12	6,23	
Al municipi	5,96	6,01	5,91	6,02	6,28	
Valoració de la política						
Govern central	4,42	4,90	4,70	4,80	4,90	
Generalitat	5,20	5,32	5,45	5,60	5,77	
Ajuntament	5,17	5,02	5,27	5,58	5,91	
		%				
Nivell d'ingressos	+ 400.000	300.000 – 400.000	200.000 – 300.000	100.000 – 200.000	100.000 i menys	
Evolució de la seguretat						
Millor	9,09	10,41	21,43	19,30	17,63	
Igual	60,23	58,99	52,26	59,69	57,97	
Pitjor	24,43	29,65	23,56	18,12	19,08	
Ns/nc	6,25	0,95	2,76	2,89	5,31	

Taula 3-7-10. La diferent producció de la seguretat segons nivell d'estudis

Nivell d'estudis	mitjana (0-10)			
	Sense estudis	Primaris	Secundaris	Universitaris
La importància				
La salut	9,75	9,69	9,59	9,52
La feina	7,95	8,66	8,60	8,43
L'habitatge	9,40	9,22	9,01	8,76
La seguretat ciutadana	9,16	9,17	9,11	8,91
La família	9,86	9,73	9,61	9,40
La convivència pacífica	9,39	9,49	9,35	9,26
La por				
Negligència mèdica	8,05	8,20	8,03	7,41
Perdre la feina	4,57	6,03	6,32	6,04
Perdre el pis	7,22	7,57	7,36	6,61
Patir un robatori	8,04	7,78	7,25	6,85
Una agressió sexual	6,93	7,15	7,06	6,59
Un atemptat terrorista	8,44	8,21	7,90	7,27
Una ruptura familiar	6,09	6,64	6,42	6,07
Maltractament familiar	6,07	6,50	6,17	5,66
La probabilitat				
Negligència mèdica	5,15	5,23	4,74	4,69
Perdre la feina	1,92	3,29	3,81	3,64
Perdre el pis	2,54	2,91	2,65	2,68
Patir un robatori	5,97	5,81	5,49	5,77
Una agressió sexual	2,78	3,25	3,13	3,13
Un atemptat terrorista	4,56	4,48	3,95	3,84
Una ruptura familiar	2,98	3,07	3,09	3,06
Maltractament familiar	1,60	1,83	1,42	1,36
Els quatre valors				
Llibertat	9,37	9,50	9,43	9,48
Seguretat	9,50	9,38	9,06	8,85
Solidaritat	9,09	9,12	8,83	8,80
Benestar material	8,15	7,89	7,07	6,97
%				
Nivell d'estudis	Sense estudis	Primaris	Secundaris	Universitaris
La tria entre valors				
Llibertat	28,25	47,11	61,91	67,23
Seguretat	71,75	52,89	38,09	32,77

Taula 3-7-11. La diferent producció de la seguretat segons nivell d'estudis

Nivell d'estudis	mitjana (0-10)			
	Sense estudis	Primaris	Secundaris	Universitaris
Definició de problemes				
La violència juvenil	8,43	8,33	7,79	7,46
El tràfic de drogues	9,18	8,70	8,07	7,67
El terrorisme	8,38	7,74	6,88	6,41
La inseguretat ciutadana	8,27	8,00	7,48	7,13
La violència contra les dones	8,84	8,40	8,04	7,68
Avaluació del nivell de la por				
Patir un atracament	8,35	7,83	7,07	6,64
Robatori a la llar	8,59	7,99	7,34	6,91
No veure cap policia al carrer	5,75	5,55	4,94	4,44
Veure menors immigrants pel carrer	5,83	5,40	4,72	4,15
Patir un abús sexual o una violació	6,83	6,95	6,54	6,32
Tenir un fill o un familiar drogoaddicte	8,80	8,31	7,85	7,34
Patir un atemptat terrorista	8,21	7,89	7,33	6,64
Trobar joves amb aspecte estrany	6,82	6,52	5,75	5,35
Caminar sol/a a la nit	5,72	4,88	4,12	3,77
%				
Nivell d'estudis	Sense estudis	Primaris	Secundaris	Universitaris
Augmentaran els problemes				
L'increment de delinqüents a les presons	64,31	72,77	73,06	72,56
El tràfic de drogues	67,14	71,80	69,90	65,46
La violència juvenil	69,21	69,56	70,50	71,25
La inseguretat ciutadana	61,47	65,61	63,54	63,67
El terrorisme	50,99	52,02	43,06	38,70
La violència contra les dones	57,79	53,12	43,29	36,81
Disminuiran els problemes				
L'increment de delinqüents a les presons	7,65	10,13	11,65	11,20
El tràfic de drogues	9,07	12,81	14,97	15,93
La violència juvenil	9,04	16,22	17,24	16,75
La inseguretat ciutadana	12,18	20,75	24,44	21,96
El terrorisme	22,38	28,20	37,01	41,23
La violència contra les dones	18,13	32,46	44,22	48,82

Taula 3-7-12. La diferent producció de la seguretat segons nivell d'estudis

Nivell d'estudis	mitjana (0-10)			
	Sense estudis	Primaris	Secundaris	Universitaris
Nivell de seguretat				
Al barri	6,19	6,14	6,13	6,37
Al municipi	5,99	6,13	5,92	5,95
Valoració de la política				
Govern central	4,77	4,75	4,63	4,33
Generalitat	5,36	5,52	5,16	4,99
Ajuntament	5,56	5,55	4,97	5,01
Nivell d'estudis	%			
	Sense estudis	Primaris	Secundaris	Universitaris
Evolució de la seguretat				
Millor	21,47	19,52	15,85	11,24
Igual	55,29	59,18	59,54	55,37
Pitjor	17,65	17,54	22,00	28,34
Ns/nc	5,59	3,77	2,62	5,05

7.4 La situació professional

Els estudiants (majoritàriament joves) són el grup que menys valora els diferents aspectes relacionats amb la seguretat. Per contra, i a l'altre extrem, les altres persones econòmicament inactives són les que donen unes avaluacions més elevades. Els jubilats, pensionistes i les persones dedicades a les tasques de la llar són les que donen les majors avaluacions a tots els aspectes, tret de la feina.

Les pors estan molt associades a altres característiques, com ara l'edat o el gènere, i al càlcul de probabilitats:

- Les persones dedicades a les tasques de la llar (en la majoria de casos, dones) mostren més por davant totes les qüestions.
- Els estudiants i els jubilats són els grups menys atemorits per un evident doble motiu demogràfic: la joventut en uns i la vellesa en els altres. Els estudiants, lògicament, temen menys perdre la feina, i patir una ruptura familiar o maltractaments. Els jubilats: perdre la feina, els maltractaments i/o les ruptures familiars, i les agressions sexuals.
- La probabilitat, doncs, juga un paper fonamental en les pors de la gent: es tem per allò probable.

Les persones que se senten més vulnerables són les que més valoren la seguretat. La llibertat és més valorada pels treballadors en actiu. En canvi, la resta de valors són millor avaluats per les persones inactives econòmicament. Els estudiants donen les avaluacions més baixes a tots ells. La tria entre llibertat i seguretat ho reitera: les persones econòmicament actives, en tenir més seguretat econòmica i social, trien la llibertat, i les inactives, la seguretat. Malgrat tot, els estudiants també valoren més la llibertat.

Jubilats, pensionistes i mestresses de casa, són els que defineixen els problemes amb major gravetat i els que consideren amb major proporció respecte els altres grups que aquests problemes empitjoraran. Els estudiants són els que donen les menors avaluacions en tots els casos.

Pel que fa al nivell de seguretat al territori, les persones inactives són les més optimistes. Són el grup que millor avalua el nivell de seguretat al barri. Tanmateix, jubilats o pensionistes i les persones que es dediquen a les tasques de la llar, donen majors puntuacions al nivell de seguretat al municipi. Els econòmicament actius són els més crítics.

Els estudiants i els jubilats són els menys crítics amb l'evolució del nivell de seguretat, i la gent que fa tasques de la llar i els actius, els més negatius. Ambdós grups són els únics que consideren que la seguretat al municipi ha millorat. Les mestresses de casa i els econòmicament actius són els que expressen una opinió més negativa.

I, finalment, cal assenyalar que els actius ocupats són els més crítics amb la feina de les institucions polítiques (la dada és lògica: són els que paguen els impostos). És el grup que dóna les menors avaluacions per a totes tres institucions; els jubilats, els pensionistes i les persones dedicades a les tasques de la llar són els que donen les millors avaluacions.

Taula 3-7-13. La diferent producció de la seguretat segons la situació professional

Situació professional	Escala (0-10)				
	Estudiant	Tasques a la llar	Jubilat o pensionista	Actiu ocupat	Actiu en atur
La importància					
La salut	9,35	9,88	9,75	9,60	9,66
La feina	8,18	8,96	7,63	8,95	8,88
L'habitatge	8,75	9,35	9,27	9,03	9,21
La seguretat ciutadana	8,90	9,45	9,08	9,10	9,08
La família	9,35	9,88	9,76	9,62	9,66
La convivència pacífica	9,07	9,63	9,49	9,38	9,46
La por					
Negligència mèdica	7,64	8,72	7,87	7,98	8,41
Perdre la feina	6,07	6,54	3,80	6,79	6,66
Perdre el pis	7,25	8,14	6,92	7,31	7,90
Patir un robatori	7,09	8,53	7,85	7,20	7,47
Una agressió sexual	7,39	8,57	6,19	6,87	7,90
Un atemptat terrorista	7,78	8,76	7,88	7,87	8,46
Una ruptura familiar	6,25	7,31	6,11	6,46	6,54
Maltractament familiar	6,24	7,20	5,71	6,22	6,79
La probabilitat					
Negligència mèdica	4,34	5,55	5,14	4,93	5,13
Perdre la feina	3,33	3,40	1,36	4,07	5,29
Perdre el pis	2,51	2,88	2,45	2,87	3,11
Patir un robatori	5,60	5,92	5,82	5,63	5,85
Una agressió sexual	3,23	4,27	2,35	3,18	3,64
Un atemptat terrorista	3,53	4,80	4,39	4,08	4,81
Una ruptura familiar	3,07	3,18	2,48	3,25	3,49
Maltractament familiar	1,25	1,85	1,53	1,66	1,63
Els quatre valors					
Llibertat	9,31	9,45	9,47	9,50	9,42
Seguretat	8,81	9,50	9,44	9,12	9,27
Solidaritat	8,59	9,15	9,19	8,93	8,93
Benestar material	7,16	7,74	8,21	7,23	7,38
Percentatge (%)					
Situació professional	Estudiant	Tasques a la llar	Jubilat o pensionista	Actiu ocupat	Actiu en atur
La tria entre valors					
Llibertat	66,52	40,55	35,51	60,57	60,92
Seguretat	33,48	59,45	64,49	39,43	39,08

Taula 3-7-14. La diferent producció de la seguretat segons la situació professional

Situació professional	Escala (0-10)				
	Estudiant	Tasques a la llar	Jubilat o pensionista	Actiu ocupat	Actiu en atur
Definició de problemes					
La violència juvenil	7,37	8,56	8,43	7,86	8,16
El tràfic de drogues	7,48	8,91	9,06	8,15	8,44
El terrorisme	6,35	7,98	8,17	6,94	7,70
La inseguretat ciutadana	6,89	8,27	8,24	7,55	7,75
La violència contra les dones	7,59	8,64	8,60	8,01	8,55
Avaluació del nivell de la por					
Patir un atracament	6,77	8,43	8,03	7,14	7,40
Robatori a la llar	6,88	8,49	8,20	7,37	7,89
No veure cap policia al carrer	4,36	5,95	5,69	4,97	5,38
Veure menors immigrants pel carrer	4,30	5,78	5,48	4,77	5,38
Patir un abús sexual o una violació	6,86	8,45	6,23	6,38	7,61
Tenir un fill o un familiar drogoaddicte	6,88	8,85	8,33	8,01	8,23
Patir un atemptat terrorista	7,17	8,40	7,73	7,34	7,80
Trobar joves amb aspecte estrany	5,65	6,95	6,90	5,71	5,86
Caminar sol/a a la nit	4,40	5,84	5,20	3,95	4,35
Situació professional	Percentatge (%)				
	Estudiant	Tasques a la llar	Jubilat o pensionista	Actiu ocupat	Actiu en atur
Augmentaran els problemes					
L'increment de delinqüents a les presons	76,84	70,04	69,57	73,27	69,74
El tràfic de drogues	67,75	71,67	67,30	71,73	66,78
La violència juvenil	71,86	70,82	67,40	71,43	65,35
La inseguretat ciutadana	55,19	64,48	63,64	67,00	65,02
El terrorisme	44,16	50,74	49,47	46,42	45,87
La violència contra les dones	39,26	51,59	52,82	47,04	47,85
Disminuiran els problemes					
L'increment de delinqüents a les presons	10,39	10,34	7,37	12,05	12,83
El tràfic de drogues	15,80	10,57	10,42	15,23	16,12
La violència juvenil	16,02	15,22	13,19	16,77	23,10
La inseguretat ciutadana	31,39	18,82	15,98	22,25	21,12
El terrorisme	38,10	27,27	24,78	35,17	38,28
La violència contra les dones	48,16	29,39	26,03	41,81	40,92

Taula 3-7-15. La diferent producció de la seguretat segons la situació professional

Escala (0-10)					
Situació professional	Estudiant	Tasques a la llar	Jubilat o pensionista	Actiu ocupat	Actiu en atur
Nivell de seguretat					
Al barri	6,29	6,11	6,41	6,06	6,06
Al municipi	5,91	6,18	6,16	5,97	5,98
Valoració de la política					
Govern central	4,67	4,89	4,91	4,42	4,87
Generalitat	5,27	5,42	5,78	5,12	5,05
Ajuntament	5,15	5,44	5,79	5,06	5,15
Percentatge (%)					
Situació professional	Estudiant	Tasques a la llar	Jubilat o pensionista	Actiu ocupat	Actiu en atur
Evolució de la seguretat					
Millor	20,14	17,77	18,56	15,93	17,36
Igual	64,03	55,66	59,24	57,02	60,45
Pitjor	14,25	21,48	16,98	23,94	18,33
Ns/nc	1,58	5,08	5,22	3,11	3,86

Annexos

Índex de taules

CAPÍTOL I. La victimització a Catalunya el 2001

L'extensió de la delinqüència

- Taula 1.1.1. L'extensió de la delinqüència a Catalunya el 2001, **27**
- Taula 1.1.2. L'extensió de la delinqüència a Catalunya 1998-2001, **28**
- Taula 1.1.3. L'índex de victimització consumada vs. no consumada, **29**
- Taula 1.1.4. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada 1998-2001, **30**
- Taula 1.1.5. L'extensió de la delinqüència consumada i no consumada, % sobre el conjunt de víctimes, **30**
- Taula 1.1.6. Variació anual prenent com a base el 1999, **30**
- Taula 1.1.7. L'extensió de la delinqüència per àmbits l'any 2001, **31**
- Taula 1.1.8. Els índexs de victimització 1998-2001, **32**
- Taula 1.1.9. Els índexs de risc 1998-2001, **32**
- Taula 1.1.10. Les ràtios de multivictimització 1998-2001, **33**
- Taula 1.1.11. Els índexs de fets delictius 1998-2001, **33**
- Taula 1.1.12. Els diferents índexs dels set fets contra els vehicles d'ús privat, **34**
- Taula 1.1.13. La localització de la victimització dels vehicles 2000-2001. On va passar?, **34**
- Taula 1.1.14. La localització municipal del robatori, **35**
- Taula 1.1.15. Els diferents índexs dels nou fets contra la seguretat personal, **36**
- Taula 1.1.16. La localització municipal del delictes contra la seguretat personal. On va passar?, **36**
- Taula 1.1.17. Característiques del lloc, **37**
- Taula 1.1.18. Els diferents índexs dels dos fets contra els habitatges principals, **37**
- Taula 1.1.19. L'índex de victimització dels habitatges principals segons el tipus d'habitatge, **38**
- Taula 1.1.20. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons el tipus de recepció en l'habitatge, **38**
- Taula 1.1.21. L'índex de victimització dels habitatges principals, segons localització de l'habitatge, **38**
- Taula 1.1.22. Els diferents índexs dels quatre fets contra els comerços o negocis i dels dos fets contra els vehicles d'ús professional, **39**
- Taula 1.1.23. La localització i el risc dels fets contra els comerços o negocis. A quina part del municipi va passar?, **40**
- Taula 1.1.24. La localització dels fets contra els vehicles d'ús professional. On va passar?, **40**
- Taula 1.1.25. La localització dels fets contra els vehicles d'ús professional. A quina part del municipi va passar?, **40**
- Taula 1.1.26. Els diferents índexs dels dos fets contra la segona residència, **41**
- Taula 1.1.27. L'índex de risc contra les segones residències, segons el tipus d'habitatge, **41**
- Taula 1.1.28. L'índex de risc contra les segones residències, segons el tipus de recepció, **41**
- Taula 1.1.29. L'índex de risc contra les segones residències, segons la localització, **42**
- Taula 1.1.30. Els diferents índexs dels sis fets contra l'economia agrària, **43**
- Taula 1.1.31. Evolució dels índexs de victimització dels fets delictius 1998-2001, **43**
- Taula 1.1.32. Els índexs de victimització dels àmbits i dels fets, **44**

El cost de la delinqüència

- Taula 1.2.1. L'índex global de record, **46**
- Taula 1.2.2. L'índex de record en els sis àmbits, **46**
- Taula 1.2.3. L'índex de record en els trenta-dos fets, **47**
- Taula 1.2.4. Evolució de l'impacte psicològic de la victimització, **48**
- Taula 1.2.5. Evolució de l'impacte psicològic de la victimització en els sis àmbits, **48**
- Taula 1.2.6. Impacte psicològic de la victimització en els trenta-dos fets, **49**
- Taula 1.2.7. Evolució de les molèsties associades a la victimització, **50**
- Taula 1.2.8. Evolució de les molèsties associades a la victimització en els sis àmbits, **50**
- Taula 1.2.9. Les molèsties de la victimització en els trenta-dos fets, **51**
- Taula 1.2.10. Evolució del cost econòmic de la victimització, **52**
- Taula 1.2.11. El cost econòmic de la victimització en els sis àmbits, **52**
- Taula 1.2.12. El cost econòmic de la delinqüència en els trenta-dos fets, **53**
- Taula 1.2.13. La recuperació dels béns robats, **54**

La delinqüència en el temps i l'espai

- Taula 1.3.1. L'horari de la delinqüència, **55**
- Taula 1.3.2. L'horari de la delinqüència en els sis àmbits, **56**
- Taula 1.3.3. L'estacionalitat de la delinqüència, **56**
- Taula 1.3.4. L'estacionalitat de la delinqüència en els sis àmbits, **57**
- Taula 1.3.5. L'índex de victimització a les set regions policials, **58**
- Taula 1.3.6. El mapa delictiu a les set regions policials, **58**
- Taula 1.3.7. L'índex de localització a les set regions policials, **59**

La denúncia

- Taula 1.4.1. Els índexs de comunicació i de denúncia, **61**
- Taula 1.4.2. L'índex de comunicació i de denúncia dels sis àmbits delictius, **62**
- Taula 1.4.3. Els índexs de comunicació i de denúncia dels trenta-dos fets delictius, **63**
- Taula 1.4.4. Els índexs de comunicació i de denúncia dels fets consumats i no consumats en els sis àmbits delictius, **64**
- Taula 1.4.5. Evolució dels índexs de comunicació dels trenta-dos fets delictius, **65**
- Taula 1.4.6. Evolució dels índexs de denúncia dels trenta-dos fets delictius, **66**
- Taula 1.4.7. Els índexs de comunicació, denúncia i victimització dels trenta-dos fets delictius, **67**
- Taula 1.4.8. El servei policial davant de qui va denunciar en els sis àmbits delictius. La comparació 1999-2000-2001, **68**
- Taula 1.4.9. La valoració d'haver presentat la denúncia, segons els sis àmbits de seguretat (1999 - 2001), **69**
- Taula 1.4.10. Els motius de la no denúncia en els sis àmbits delictius. L'evolució 1998-2001, **69**

Les característiques de les víctimes

- Taula 1.5.1. L'índex de victimització segons les característiques de les víctimes, **72**
- Taula 1.5.2. Els índexs de victimització dels fets consumats i no consumats, segons les característiques sociodemogràfiques de les víctimes, **74**
- Taula 1.5.3. Els índexs de victimització dels sis àmbits de seguretat segons les característiques sociodemogràfiques de les víctimes, **76**

L'extensió del vandalisme

- Taula 1.6.1. L'índex de vandalisme per àmbits, **77**
- Taula 1.6.2. Extensió del vandalisme, **77**
- Taula 1.6.3. Cost psicològic i molèsties de la vandalització, **78**

Els incompliments familiars

- Taula 1.7.1. L'índex de victimització i l'índex de risc dels incompliments familiars, **79**
- Taula 1.7.2. El cost dels incompliments familiars, **80**
- Taula 1.7.3. L'índex de comunicació i de denúncia, **80**

Àmbit tecnològic

- Taula 1.8.1. Freqüència de l'ús d'Internet, **81**
- Taula 1.8.2. Llocs d'accés a Internet, **81**
- Taula 1.8.3. Motius pels quals s'utilitza Internet, **82**
- Taula 1.8.4. Tipus d'ús d'Internet, **82**
- Taula 1.8.5. Motius pels quals no es realitzen compres ni contractacions per Internet, **82**
- Taula 1.8.6. Els índexs de victimització i de risc de l'àmbit tecnològic, **83**
- Taula 1.8.7. Evolució de l'índex de victimització de l'àmbit informàtic, **83**
- Taula 1.8.8. Lloc on es produeix la victimització de l'àmbit informàtic, **83**
- Taula 1.8.9. Gravetat dels fets de l'àmbit informàtic, **84**
- Taula 1.8.10. Cost econòmic de l'àmbit informàtic, **84**
- Taula 1.8.11. Impacte psicològic i molèsties associades a l'àmbit informàtic, **84**
- Taula 1.8.12. Regulació de la informació disponible a Internet, **85**

CAPÍTOL II. Els serveis policials a Catalunya

L'índex d'atenció policial

- Taula 2.2.1. Les dades generals sobre els contactes amb la policia, **91**
- Taula 2.2.2. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte, **91**
- Taula 2.2.3. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial, **91**
- Taula 2.2.4. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial i el tipus de contacte, **92**
- Taula 2.2.5. La distribució de la població, l'índex d'atenció policial i l'aixecament poblacional als tres territoris de desplegament, **93**
- Taula 2.2.6. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial i el territori de desplegament, **93**
- Taula 2.2.7. L'índex d'atenció policial, segons el servei policial, el territori de desplegament i el tipus de contacte, **95**

- Taula 2.2.8. L'índex d'atenció policial a les set regions policials, **95**
- Taula 2.2.9. L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el servei policial, **96**
- Taula 2.2.10. L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el tipus de contacte, **97**
- Taula 2.2.11. L'índex d'atenció policial a les set regions policials, segons el servei policial i el tipus de contacte, **97**
- Taula 2.2.12. L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten, **99**
- Taula 2.2.13. L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten, segons els quatre serveis policials, **100**
- Taula 2.2.14. L'índex d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten, segons els tres tipus de contacte, **101**
- Taula 2.2.15. L'índex d'atenció policial i les persones ateses. Evolució 1999-2001, **102**
- Taula 2.2.16. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte. L'evolució 1999-2001, **102**
- Taula 2.2.17. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte i el servei policial. L'evolució 1999-2001, **103**
- Taula 2.2.18. L'índex d'atenció policial, segons el tipus de contacte i el servei policial. Variació interanual, **103**
- Taula 2.2.19. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i el territori de desplegament. La comparació 1999-2001, **103**
- Taula 2.2.20. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació interanual, **104**
- Taula 2.2.21. L'índex d'atenció policial segons les regions policials. L'evolució 1999-2001, **104**
- Taula 2.2.22. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2001, **105**
- Taula 2.2.23. L'índex d'atenció policial segons el servei policial i les regions policials. Variació interanual, **105**
- Taula 2.2.24. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i el territori de desplegament. L'evolució 1999-2001, **105**
- Taula 2.2.25. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació interanual, **106**
- Taula 2.2.26. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i el territori de desplegament. L'evolució 1999-2001, **106**
- Taula 2.2.27. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació interanual, **106**
- Taula 2.2.28. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i el territori de desplegament. L'evolució 1999-2001, **106**
- Taula 2.2.29. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i el territori de desplegament. Variació interanual, **107**
- Taula 2.2.30. L'índex d'atenció policial segons el tipus de contacte i les regions policials. L'evolució 1999-2001, **107**
- Taula 2.2.31. L'índex d'atenció policial segons el tipus de contacte i les regions policials. Variació interanual, **107**
- Taula 2.2.32. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2001, **108**
- Taula 2.2.33. L'índex d'atenció policial per denúncia, segons el servei policial i les regions policials. Variació interanual, **108**
- Taula 2.2.34. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2001, **108**
- Taula 2.2.35. L'índex d'atenció policial telefònica, segons el servei policial i les regions policials. Variació interanual, **108**
- Taula 2.2.36. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i les regions policials. L'evolució 1999-2001, **109**
- Taula 2.2.37. L'índex d'atenció policial presencial, segons el servei policial i les regions policials. Variació interanual, **109**
- Taula 2.2.38. L'índex global d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten. L'evolució 1999-2001, **110**
- Taula 2.2.39. L'índex global d'atenció policial i les característiques de les persones que hi contacten. Les ràtios 1999-2001, **121**

Els contactes amb la policia

- Taula 2.3.1. Els contactes amb la policia, segons el cos policial i el tipus de contacte, **113**
- Taula 2.3.2. Els contactes amb els quatre serveis policials. L'evolució 1999-2001, **113**
- Taula 2.3.3. La comparació entre els contactes i la població, segons els diferents territoris de desplegament, **114**
- Taula 2.3.4. Els contactes totals amb la policia, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte, **114**
- Taula 2.3.5. Els contactes amb els serveis policials segons el territori de desplegament, **115**
- Taula 2.3.6. Els contactes amb la PG-ME, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte, **115**
- Taula 2.3.7. Els contactes amb la PL, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte, **115**
- Taula 2.3.8. Els contactes amb el CNP, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte, **116**
- Taula 2.3.9. Els contactes amb la GC, segons el territori de desplegament i el tipus de contacte, **116**
- Taula 2.3.10. La comparació entre població i contactes policials a les set regions policials, **117**
- Taula 2.3.11. Els contactes totals amb la policia, segons les regions policials i el tipus de contacte, **117**
- Taula 2.3.12. La distribució dels contactes amb la policia segons les regions policials i el tipus de contacte, **117**
- Taula 2.3.13. La distribució dels contactes amb la policia segons les regions policials i el servei policial, **118**

- Taula 2.3.14. Els contactes amb la PG-ME, segons les regions policials i el tipus de contacte, **118**
- Taula 2.3.15. Els contactes amb la PL, segons les regions policials i el tipus de contacte, **118**
- Taula 2.3.16. Els contactes amb el CNP, segons les regions policials i el tipus de contacte, **119**
- Taula 2.3.17. Els contactes amb la GC, segons les regions policials i el tipus de contacte, **119**
- Taula 2.3.18. La distribució dels contactes amb la PG-ME segons les regions policials. L'evolució 1999-2001, **119**
- Taula 2.3.19. La distribució dels contactes amb la PL segons les regions policials. L'evolució 1999-2001, **120**
- Taula 2.3.20. La distribució dels contactes amb el CNP segons les regions policials. L'evolució 1999-2001, **120**
- Taula 2.3.21. La distribució dels contactes amb la GC segons les regions policials. L'evolució 1999-2001, **120**

El motiu i el lloc de contacte

- Taula 2.4.1. El motiu dels contactes presencials i telefònics amb la policia, **123**
- Taula 2.4.2. El motiu dels contactes presencials i telefònics amb la policia segons el servei policial, **124**
- Taula 2.4.3. La localització dels contactes presencials amb els serveis policials, **124**
- Taula 2.4.4. La localització dels contactes presencials amb la PG-ME al seu territori de desplegament. L'evolució 1999-2001, **125**
- Taula 2.4.5. La localització dels contactes presencials amb la GC al seu territori de desplegament. L'evolució 1999-2001, **125**

Les valoracions sobre la policia

- Taula 2.5.1. La valoració dels contactes amb la policia, **127**
- Taula 2.5.2. La valoració dels contactes presencials, **127**
- Taula 2.5.3. La valoració dels contactes telefònics, **128**
- Taula 2.5.4. La valoració dels contactes per denúncia, **128**
- Taula 2.5.5. La valoració global dels contactes per denúncia als territoris de desplegament. L'evolució 2000-2001, **128**
- Taula 2.5.6. La valoració global dels contactes telefònics als territoris de desplegament. L'evolució 2000-2001, **129**
- Taula 2.5.7. La valoració global dels contactes presencials als territoris de desplegament. L'evolució 2000-2001, **129**

El prestigi de la professió policial

- Taula 2.6.1. L'avaluació del prestigi de diferents professions, **131**
- Taula 2.6.2. L'avaluació del prestigi de la policia, segons el territori de desplegament, **132**
- Taula 2.6.3. L'avaluació del prestigi de la policia segons les regions policials, **132**
- Taula 2.6.4. El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques. L'evolució 1998-2001, **133**
- Taula 2.6.5. L'avaluació del prestigi professional i dels serveis policials, **133**
- Taula 2.6.6. L'avaluació del prestigi de la professió policial i dels serveis policials als territoris de desplegament, **134**
- Taula 2.6.7. L'avaluació del prestigi de la professió i dels serveis policials segons les regions policials, **134**
- Taula 2.6.8. El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques, **135**
- Taula 2.6.9. L'avaluació del prestigi de la PG-ME. L'evolució 2000-2002, **135**
- Taula 2.6.10. L'avaluació del prestigi de la professió, dels serveis policials i de la PG-ME als territoris de desplegament, **136**
- Taula 2.6.11. L'avaluació del prestigi de la professió, dels serveis policials i de la PG-ME a les regions policials, **136**
- Taula 2.6.12. El prestigi de la policia segons les característiques sociodemogràfiques, **137**

La percepció de la policia principal

- Taula 2.7.1. La policia principal al lloc on viu. L'evolució 2000-2002, **139**
- Taula 2.7.2. La policia principal al lloc on viu, en funció del territori de desplegament. L'evolució 2000-2002, **146**
- Taula 2.7.3. La policia principal al lloc on viu, segons les regions policials, **141**
- Taula 2.7.4. La policia principal segons les característiques sociodemogràfiques, **142**

El desplegament de la PG-ME

- Taula 2.8.1. El coneixement del desplegament de la PG-ME. L'evolució 2000-2002, **143**
- Taula 2.8.2. El coneixement del desplegament de la PG-ME, segons les regions policials. L'evolució 2000-2002, **143**
- Taula 2.8.3. La valoració del desplegament de la PG-ME. L'evolució 2000-2002, **144**
- Taula 2.8.4. El coneixement del desplegament de la PG-ME, segons les regions policials. L'evolució 2000-2002, **144**
- Taula 2.8.5. El coneixement de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME, **145**
- Taula 2.8.6. El coneixement de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME segons les regions policials, **145**
- Taula 2.8.7. La valoració de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME, **145**
- Taula 2.8.8. La valoració de l'assumpció del trànsit per part de la PG-ME segons les regions policials, **145**

La PG-ME al territori de desplegament

- Taula 2.9.1. El coneixement del telèfon d'emergències. L'evolució 2000-2002, **147**
- Taula 2.9.2. El coneixement del telèfon d'emergències, segons les regions policials, **147**
- Taula 2.9.3. El coneixement de la seu policial. L'evolució 2001-2002, **148**
- Taula 2.9.4. El coneixement de la seu policial segons les regions policials, **148**
- Taula 2.9.5. La presència de la PG-ME segons les regions policials, **149**

CAPÍTOL III. Valors, opinió i percepció de la seguretat a Catalunya

La seguretat

- Taula 3.2.1. La importància dels quatre valors. L'evolució 2000-2002, **157**
- Taula 3.2.2. La seguretat i la llibertat. La comparació 2000-2002, **158**
- Taula 3.2.3. La importància dels sis àmbits de seguretat, **159**
- Taula 3.2.4. La por que generen les diferents agressions, **160**
- Taula 3.2.5. La probabilitat de patir diferents agressions, **161**
- Taula 3.2.6. Por i probabilitat, **161**

Definició de problemes i seguretat

- Taula 3.3.1. Els problemes a Catalunya, **163**
- Taula 3.3.2. Evolució dels problemes a Catalunya, **164**
- Taula 3.3.3. Avaluació del nivell de por, **165**

La seguretat al territori

- Taula 3.4.1. L'avaluació del nivell de seguretat. L'evolució 2000-2002, **167**
- Taula 3.4.2. L'evolució del nivell de seguretat al municipi on viu l'entrevistat. L'evolució 2000-2002, **168**
- Taula 3.4.3. Nivell de seguretat per als turistes, **168**
- Taula 3.4.4. Influència de la seguretat en la imatge de Catalunya, **168**
- Taula 3.4.5. Influència de la seguretat en la destinació turística, **168**

Seguretat i disciplina en la mobilitat

- Taula 3.5.1. L'avaluació de la freqüència de les infraccions viàries, **169**
- Taula 3.5.2. L'avaluació del nivell de seguretat, **169**

La política de seguretat

- Taula 3.6.1. L'avaluació de les institucions pel que fa a la política de seguretat. L'evolució 2000-2002, **171**

La desigual construcció de la seguretat

- Taula 3.7.1. La diferent producció de la seguretat segons el gènere, **175**
- Taula 3.7.2. La diferent producció de la seguretat segons el gènere, **176**
- Taula 3.7.3. La diferent producció de la seguretat segons el gènere, **177**
- Taula 3.7.4. La diferent producció de la seguretat segons l'edat, **178**
- Taula 3.7.5. La diferent producció de la seguretat segons l'edat, **179**
- Taula 3.7.6. La diferent producció de la seguretat segons l'edat, **180**
- Taula 3.7.7. La diferent producció de la seguretat segons el nivell d'ingressos, **182**
- Taula 3.7.8. La diferent producció de la seguretat segons el nivell d'ingressos, **183**
- Taula 3.7.9. La diferent producció de la seguretat segons el nivell d'ingressos, **184**
- Taula 3.7.10. La diferent producció de la seguretat segons el nivell d'estudis, **185**
- Taula 3.7.11. La diferent producció de la seguretat segons el nivell d'estudis, **186**
- Taula 3.7.12. La diferent producció de la seguretat segons el nivell d'estudis, **187**
- Taula 3.7.13. La diferent producció de la seguretat segons la situació professional, **189**
- Taula 3.7.14. La diferent producció de la seguretat segons la situació professional, **190**
- Taula 3.7.15. La diferent producció de la seguretat segons la situació professional, **191**

Índex extens de continguts

	Portada	1
1	Presentació	5
2	Introducció	7
3	Descripció metodològica	9
3.1	Els àmbits d'estudi	9
3.2	Les unitats d'anàlisi i de mostreig	9
3.2.1	<i>Població investigada</i>	10
3.2.2	<i>Disseny de la mostra</i>	11
3.2.3	<i>Substitucions</i>	12
3.3	La realització de l'enquesta	13
3.3.1	<i>Mètode</i>	13
3.3.2	<i>Organització del treball de camp</i>	13
3.4	La depuració del fitxer de dades	14
3.5	La ponderació dels resultats	14
3.6	El qüestionari	14
3.7	Els indicadors	17
3.7.1	<i>Els índexs de mesura de la delinqüència</i>	17
3.7.1.1	La mesura de l'extensió de la delinqüència	17
3.7.1.2	La mesura de l'extensió del vandalisme	18
3.7.1.3	L'anàlisi del cost de la delinqüència	18
3.7.1.4	L'anàlisi de la delinqüència en l'espai i en el temps	18
3.7.1.5	L'estudi de les denúncies	19
3.7.1.6	L'estudi de les víctimes	19
3.7.1.7	La mesura dels incompliments familiars	19
3.7.2	<i>Els índexs de mesura dels contactes amb els serveis policials</i>	19
3.7.2.1	Els índexs d'atenció policial	19
3.7.2.2	Els contactes amb la policia	19
3.7.2.3	Les valoracions	20
3.8	Les col·laboracions	20

CAPÍTOL I. La victimització a Catalunya el 2001

1	L'extensió de la delinqüència	25
1.1	Les consideracions metodològiques de l'edició conjunta	25
1.2	Les dades globals de victimització	27
1.2.1	<i>L'índex global de victimització</i>	27
1.2.2	<i>La ràtio de multivictimització</i>	27
1.2.3	<i>L'índex de fets delictius</i>	27
1.2.4	<i>Les dades globals de les edicions anteriors</i>	28
1.3	La delinqüència consumada i no consumada	28
1.3.1	<i>Els índexs de victimització</i>	28
1.3.2	<i>La multivictimització i els índexs de fets delictius</i>	29
1.4	Els sis àmbits de seguretat i els trenta-dos fets	30
1.4.1	<i>1998-2001: quatre anys</i>	31
1.4.2	<i>Els fets contra els vehicles</i>	33
1.4.2.1	Els índexs de victimització i els índexs de risc	33
1.4.2.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	34
1.4.2.3	La localització de la victimització	34
1.4.3	<i>Els fets contra la seguretat personal</i>	35
1.4.3.1	Els índexs de victimització	35
1.4.3.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	35
1.4.3.3	La localització de la victimització	36
1.4.4	<i>Els fets contra l'habitatge principal</i>	37
1.4.4.1	Els índexs de victimització	37
1.4.4.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	37
1.4.4.3	Els factors de victimització	38
1.4.5	<i>Els fets contra els comerços o els negocis</i>	39

1.4.5.1	Els índexs de victimització i els índexs de risc.....	39
1.4.5.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	39
1.4.5.3	La localització de la victimització	39
1.4.6	<i>Els fets contra les segones residències</i>	40
1.4.6.1	Els índexs de victimització i els índexs de risc.....	40
1.4.6.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	41
1.4.6.3	Els factors de victimització	41
1.4.7	<i>Els fets contra l'economia agrària</i>	42
1.4.7.1	Els índexs de victimització i els índexs de risc.....	42
1.4.7.2	Els índexs de multivictimització i els índexs de fets delictius	42
1.5	Evolució 1998 - 2001	43
2	El cost de la delinqüència	45
2.1	El record de la delinqüència.....	45
2.1.1	<i>El record global</i>	45
2.1.2	<i>El record en els sis àmbits</i>	46
2.1.3	<i>El record en els trenta-dos fets</i>	46
2.2	El cost psicològic.....	47
2.2.1	<i>El cost psicològic global</i>	48
2.2.2	<i>El cost psicològic en els sis àmbits</i>	48
2.2.3	<i>El cost psicològic en els trenta-dos fets</i>	49
2.3	Les molèsties	50
2.3.1	<i>La valoració global de les molèsties</i>	50
2.3.2	<i>Les molèsties en els sis àmbits</i>	50
2.3.3	<i>Les molèsties en els trenta-dos fets</i>	51
2.4	El cost econòmic	52
2.4.1	<i>El cost econòmic global</i>	52
2.4.2	<i>El cost econòmic en els sis àmbits</i>	52
2.4.3	<i>El cost econòmic en els trenta-dos fets</i>	52
2.5	La recuperació dels béns robats	53
3	La delinqüència en el temps i en l'espai	55
3.1	La delinqüència i el temps.....	55
3.1.1	<i>L'horari de la delinqüència</i>	55
3.1.2	<i>L'estacionalitat de la delinqüència</i>	56
3.2	La delinqüència i el lloc	57
3.2.1	<i>La victimització i el territori</i>	57
3.2.2	<i>Els fets i el territori</i>	58
3.2.2.1	El mapa delictiu.....	58
3.2.2.2	L'índex de localització	58
4	La denúncia	61
4.1	La denúncia dels fets consumats i no consumats	61
4.2	La denúncia en els sis àmbits	61
4.2.1	<i>La denúncia dels fets contra els vehicles</i>	62
4.2.2	<i>La denúncia dels fets contra els habitatges</i>	62
4.2.3	<i>La denúncia dels fets contra les segones residències</i>	62
4.2.4	<i>La denúncia dels fets contra els comerços</i>	62
4.2.5	<i>La denúncia dels fets contra la seguretat personal</i>	62
4.2.6	<i>La denúncia dels fets contra l'economia agrària</i>	63
4.3	La denúncia dels trenta-dos fets	63
4.4	Evolució dels índexs de comunicació i de denúncia	64
4.5	La victimització i la denúncia.....	66
4.6	La denúncia i els serveis policials	67
4.7	L'avaluació del comportament denunciador	68
4.8	Quan no es denuncia	69
5	Les característiques de les víctimes	71
5.1	Les víctimes en el conjunt dels sis àmbits	75
5.1.1	<i>El nivell de renda i la classe social</i>	71
5.1.2	<i>L'edat</i>	71
5.1.3	<i>El gènere</i>	71
5.1.4	<i>L'ocupació i la situació professional</i>	73
5.1.5	<i>El nivell d'estudis</i>	73
5.1.6	<i>Les víctimes de fets consumats i no consumats</i>	73

5.2	Les víctimes en els sis àmbits de seguretat	75
5.2.1	<i>Les víctimes dels fets contra els vehicles</i>	75
5.2.2	<i>Les víctimes dels fets contra la seguretat personal</i>	75
5.2.3	<i>Les víctimes dels fets contra els habitatges i les segones residències</i>	75
5.2.4	<i>Les víctimes dels fets contra els comerços</i>	75
5.2.5	<i>Les víctimes dels fets contra l'economia agrària</i>	76
6	L'extensió del vandalisme	77
7	Els incompliments familiars	79
8	Àmbit tecnològic	81

CAPÍTOL II. Els serveis policials a Catalunya

1	Els objectius de l'estudi	89
2	L'índex d'atenció policial	91
2.1	L'índex global	91
2.2	L'índex d'atenció policial, el servei policial i el tipus de contacte	91
2.3	L'índex d'atenció policial als territoris de desplegament	92
2.3.1	<i>La relació amb els quatre serveis policials</i>	93
2.3.2	<i>La relació amb els tres tipus de contacte</i>	94
2.4	L'índex d'atenció policial a les set regions policials	95
2.4.1	<i>Pel que fa als quatre serveis policials</i>	95
2.4.2	<i>Pel que fa als tres tipus de contacte</i>	96
2.5	Les característiques de les persones que contacten amb la policia	98
2.5.1	<i>El gènere</i>	98
2.5.2	<i>L'edat</i>	98
2.5.3	<i>El nivell de renda</i>	98
2.5.4	<i>L'ocupació</i>	99
2.5.5	<i>El nivell d'instrucció</i>	99
2.5.6	<i>Pel que fa als quatre serveis policials</i>	99
2.5.7	<i>Pel que fa als tres tipus de contacte</i>	100
2.6	La comparació 1999-2001	101
2.6.1	<i>Quant als tres tipus de contacte</i>	102
2.6.2	<i>Pel que fa als territoris de desplegament</i>	103
2.6.3	<i>Les característiques sociodemogràfiques</i>	109
3	Els contactes amb la policia	113
3.1	L'evolució 1999-2001	113
3.2	Els contactes als territoris de desplegament	114
3.3	Els contactes a les set regions policials	116
4	El motiu i el lloc de contacte	123
4.1	El motiu de contacte amb els serveis policials	123
4.2	El lloc de contacte amb els serveis policials	124
5	Les valoracions sobre la policia	127
5.1	La valoració dels qui han tingut contacte amb la policia	127
5.1.1	<i>Valoració global dels contactes per denúncia</i>	128
5.1.2	<i>Valoració global dels contactes telefònics</i>	128
5.1.3	<i>La valoració global dels contactes presencials</i>	129
6	El prestigi de la professió policial	131
6.1	El prestigi de la professió en general	131
6.2	El prestigi dels serveis policials	133
6.2.1	<i>Quant al territori de desplegament</i>	134
6.2.2	<i>Quant a les regions policials</i>	134
6.2.3	<i>Quant a les característiques sociodemogràfiques de la població</i>	134
6.3	El prestigi de la Policia de la Generalitat	135
6.3.1	<i>Quant al territori de desplegament</i>	136
6.3.2	<i>Quant a les regions policials</i>	136
6.3.3	<i>Quant a les característiques sociodemogràfiques de la població</i>	136
7	La percepció de la policia principal	139
7.1	La percepció al territori de desplegament	139
7.2	La percepció a les regions policials	140
7.3	La percepció segons les característiques sociodemogràfiques	141

8	El desplegament de la PG-ME	143
8.1	El coneixement sobre el procés de desplegament	143
8.2	La valoració del desplegament de la PG-ME.....	144
8.3	L'assumpció del trànsit.....	144
9	La PG-ME al territori de desplegament.....	147
9.1	El telèfon d'emergències de la PG-ME	147
9.1.1	<i>Segons les regions policials.....</i>	<i>147</i>
9.2	La ubicació del servei.....	148
9.3	La presència de la PG-ME	148

CAPÍTOL III. Valors, opinió i percepció de la seguretat a Catalunya

1	Introducció.....	153
2	La seguretat.....	157
2.1	La seguretat i altres valors	157
2.2	Seguretat <i>versus</i> llibertat	157
2.3	La seguretat ciutadana i l'estructura de la seguretat	158
3	Definició de problemes i seguretat	163
3.1	Valoració dels principals problemes a Catalunya	163
3.2	Evolució dels principals problemes	164
3.3	Avaluació del nivell de por davant unes situacions determinades.....	164
4	La seguretat al territori.....	167
4.1	El nivell de seguretat.....	167
4.2	L'evolució de la seguretat	167
4.3	Seguretat i turisme	168
5	Seguretat i disciplina en la mobilitat	169
6	La política de seguretat.....	171
7	La desigual construcció de la seguretat	173
7.1	El gènere	174
7.2	L'edat.....	177
7.3	El nivell d'ingressos i d'estudis.....	180
7.4	La situació professional.....	187

Annexos.....	193
Índex de taules	193

Índex extens de continguts	199
---	------------